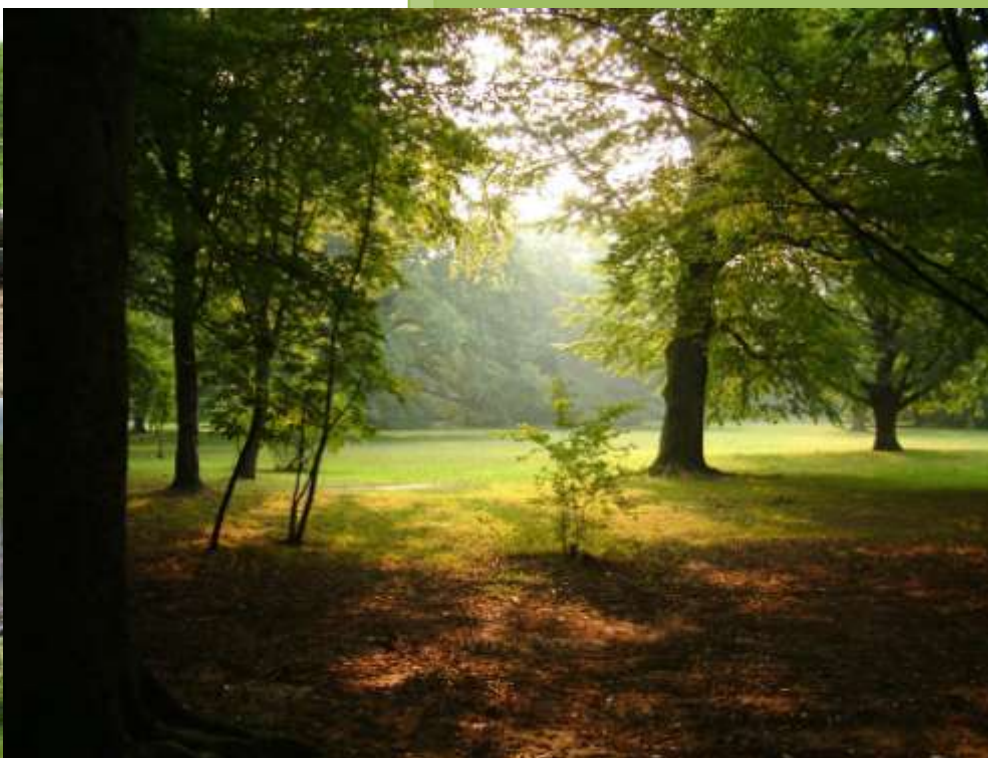

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

**Sinteza
Raportului de audit
privind
”Situația patrimonială a fondului forestier din
România, în perioada 1990-2012”**

DEPARTAMENTUL IX

București,
2013

România

Curtea de Conturi

Cuprins

CAPITOLUL I.	PREZENTARE GENERALĂ A MISIUNII DE AUDIT. OBIECTIVE GENERALE ȘI SPECIFICE ALE AUDITULUI	7
1.	Entitățile și activitățile care au făcut obiectul misiunii de audit	8
2.	Obiectivul misiunii de audit al performanței	8
3.	Criteriile de audit utilizate pentru evaluarea performanței	8
4.	Metodologiile și procedurile de audit utilizate pentru colectarea, analizarea și interpretarea probelor de audit	9
5.	Scopul misiunii de audit	10
6.	Prezentarea cadrului general de organizare și funcționare a entităților auditate	10
CAPITOLUL II.	SINTEZA PRINCIPALELOR CONSTATĂRI ȘI CONCLUZII REZULTATE ÎN URMA MISIUNII DE AUDIT	13
1.	Concluzii generale	13
2.	Constatări și concluzii privind procesul de reconstituire a dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere	17
3.	Constatări și concluzii privind implicațiile în asigurarea integrității fondului forestier a cadrului legal care reglementează reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere	55
3.1	Efectele prevederilor legilor de reconstituire a dreptului de proprietate	55
3.2	Considerații asupra procedurilor	65
3.3	Practica neunitară a instanțelor privind recunoașterea calității procesuale active sau, după caz, pasive a administratorului fondului forestier proprietate publică a statului	68
3.4	Neprezentarea în instanță a Ministerului Finanțelor Publice, reprezentant al statului, în calitate de titular al dreptului de proprietate	70
3.5	Opinii și acțiuni nefondate ale Autorității Naționale Pentru Restituirea Proprietăților	76
3.6	Situația și evoluția fondului forestier în perioada 2011-2012	81
CAPITOLUL III.	ALTE ASPECTE CU PRIVIRE LA ADMINISTRAREA FONDULUI FORESTIER	92
1.	Constatări și concluzii cu privire la regenerarea pădurilor	93
2.	Constatări și concluzii cu privire la paza pădurilor, precum și la exercitarea atribuțiilor de inspecție și control al activităților din domeniul forestier	96
3.	Constatări și concluzii cu privire la tăierile ilegale din fondul forestier proprietate de stat și privată	99
4.	Constatări și concluzii cu privire la situația înregistrării terenurilor forestiere în patrimoniul public	105
CAPITOLUL IV.	RECOMANDĂRI	107

ACRONIME

ANRP	Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților
CASBI	Casa de Administrare și Supraveghere a Bunurilor Inamice
CAPS	Casa Autonomă a Pădurilor Statului
DS	Direcția Silvică
FBORB	Fondul Bisericesc Ortodox–Român al Bucovinei
ICAS	Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice
ITRSV	Inspectorate Teritoriale de Regim Silvic și Vânătoare
IUCN	Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii
SAAIF	Societatea Anonimă Ardeleană pentru Industrie Forestieră
SCI	Siturile de importanță comunitară
SPA	Arii de protecție specială avifaunistică

Definiții

Fondul forestier – reprezintă suprafața totală a pădurilor, a terenurilor destinate împăduririi, a celor care servesc nevoilor de cultură, producție și administrare silvică, a iazurilor, a albiilor pâraielor (altele decât cele cuprinse în cadastrul apelor), precum și suprafața terenurilor neproductive incluse în amenajamentele silvice, indiferent de natura dreptului de proprietate.

Suprafața pădurilor – reprezintă totalitatea suprafețelor de teren acoperite cu vegetație forestieră, constând din arbori și arbuști, reproduși natural sau artificial, care își creează un mediu specific de dezvoltare biologică și care constituie componenta direct productivă a fondului forestier, având o suprafață individuală de cel puțin 0,25 ha.

Specii de foioase – specii de arbori care nu-și păstrează frunzele în timpul iernii (fag, stejar, gorun, salcâm, paltin, frasin, tei, salcie, plop, etc.).

Specii de rășinoase – specii de arbori care secretă rășină și păstrează frunzele în timpul iernii (molid, brad, duglas, pin, etc.).

Amenajamentul silvic – reprezintă documentul de bază în gestionarea pădurilor, cu conținut tehnico-organizatoric și economic, fundamentat ecologic.

Masa lemnoasă recoltată – reprezintă volumul brut de masă lemnoasă pe picior, recoltat până la sfârșitul anului, destinat persoanelor juridice atestate și persoanelor fizice conform reglementărilor legale.

Suprafața parcursă cu tăieri de regenerare – reprezintă suprafața pe care s-au executat tăieri de masă lemnoasă, efectuate în cadrul tratamentelor silvice pentru trecerea pădurii de la o generație la alta, prin care se urmărește în principal asigurarea regenerării acestora pe cale naturală și realizarea unor structuri optime sub raport funcțional.

Tăieri rase – reprezintă extragerea integrală a arboretului bătrân printr-o singură tăiere.

Masa lemnoasă recoltată valorificată – reprezintă volumul total de masă lemnoasă valorificat la intern sau pe piața intra și extra-comunitară până la sfârșitul anului de referință cu respectarea legislației în vigoare. Masa lemnoasă poate fi valorificată pe picior, sub formă de sortimente de lemn fasonat sau sub formă de cherestele și alte semifabricate.

Regenerare – reprezintă procesul prin care se instalează o nouă generație de arbori forestieri, ce înlocuiește generația vârstnică, proces care se poate realiza pe cale naturală sau artificială.

Regenerare naturală – procesul de instalare a unei noi generații de arbori, care se realizează natural din lăstari ori drajoni sau prin germinarea semințelor ajunse în mod natural pe sol.

Regenerare artificială – reprezintă ansamblul de lucrări de plantare de puieți, butași și sade sau de însămânțare a unei suprafețe de teren cu scopul de a se crea noi arborete, atât pe terenuri forestiere de pe care a fost exploatat arboretul matur, cât și pe terenuri lipsite de vegetație forestieră.

Poieni și goluri neregenerate – suprafețe goale din fondul forestier, lipsite de semințis utilizabil, dar care potrivit amenajamentelor silvice sunt destinate împăduririi.

Terenuri degradate din fond forestier – suprafețe cuprinse în evidența fondului forestier care datorită unor factori naturali și-au pierdut parțial capacitatea de a produce masă lemnoasă valorificabilă, dar care prin lucrări de ameliorare pot fi aduse în timp la capacitatea de a fi împădurite cu specii pentru producerea de masă lemnoasă.

Perdele forestiere de protecție – formațiuni cu vegetație forestieră amplasate la o anumită distanță unele față de altele sau față de un obiectiv cu scopul de a-l proteja împotriva efectelor unor factori dăunători și/sau pentru ameliorarea climatică, economică și esteticosanitară a terenurilor.

Perdele de protecție a câmpului – suprafețe de pădure din zonele de câmpie (stepă și silvostepă) care au rolul de a proteja suprafețele cu culturi agricole și silvice împotriva factorilor climatici dăunători (vânturi puternice, viscol etc.).

Împăduriri antierozionale – suprafețele de pădure destinate să împiedice spălarea solului pe coaste, formarea torenților și a alunecărilor de teren, precum și cele destinate protecției căilor de comunicație, instalațiilor industriale și pădurile din jurul golurilor de munte.

CAPITOLUL I. PREZENTAREA GENERALĂ A ACȚIUNII DE AUDIT OBIECTIVE GENERALE ȘI SPECIFICE ALE AUDITULUI PERFORMANȚEI

Auditul performanței privind ”Conservarea biodiversității ecosistemelor forestiere, situația, evoluția gestionarea și modul de administrare a fondului forestier național” s-a realizat în baza Programului de activitate al Curții de Conturi aprobat de Plen, în conformitate cu prevederile art. 21 alin.2 și art.28 din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a României, republicată, cu standardele de audit ale Curții de Conturi și cu prevederile ”Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități”.

Misiunea de audit a abordat activități desfășurate în **perioada 1990-2012** cu privire la *”conservarea biodiversității ecosistemelor forestiere, situația, evoluția gestionarea și modul de administrare a fondului forestier național”*. Astfel, s-a evaluat modul în care au fost asigurate condițiile legale necesare îndeplinirii criteriilor de eficiență, economicitate și eficacitate pentru **realizarea scopului și obiectivelor specifice**, respectiv dacă:

- 1) Funcțiile îndeplinite de Fondul forestier național prin prisma indicatorilor relevanți corespund contextului european cu respectarea principiilor legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității;
- 2) Prin Programul de împăduriri și prin perdele de protecție se asigură dezvoltarea fondului forestier;
- 3) Are loc aplicarea principiilor managementului durabil în administrarea pădurilor și accesibilizarea acestora;
- 4) Autoritatea publică centrală are capacitatea instituțională în domeniul silviculturii de a structura și relaționa cu actorii principali implicați în administrarea fondului forestier și în exploatarea acestuia.

1. Entitățile și activitățile care au făcut obiectul misiunii de audit

Au fost auditate activități și/sau entități legate direct sau indirect în situația, evoluția gestionarea și modul de administrare a fondului forestier național. Astfel, au fost auditate:

- Ministerului Mediului și Pădurilor, precum și alte entități implicate în evoluția Fondului Forestier Național și a conservării biodiversității ecosistemelor forestiere;
- Regia Națională a Pădurilor-Romsilva (RNP-Romsilva) ca entitate a Ministerului Mediului și Pădurilor, cu structurile sale teritoriale.

2. Obiectivul misiunii de audit al performanței

Obiectivul principal al auditului îl reprezintă evaluarea indicatorilor și parametrilor de rezultate în domeniul administrării fondului forestier național.

În acest sens, echipa de auditori publici externi a urmărit obținerea de informații pentru a se putea formula răspuns la cele 3 întrebări principale ale misiunii de audit al performanței:

1. *Activitățile desfășurate de entitățile auditate cu privire la situația, evoluția, gestionarea și modul de administrare a fondului forestier național, s-au realizat în mod economicos?*
2. *Strategiile și programele pe termen mediu și/sau lung referitoare la situația, evoluția, gestionarea și modul de administrare a fondului forestier național, au fost puse în aplicare în mod eficient?*
3. *Entitățile auditate și-au îndeplinit scopul și obiectivele stabilite în vederea administrării eficiente a fondului forestier național?*

3. Criteriile de audit utilizate pentru evaluarea performanței

Criteriile de audit reprezintă termeni de referință identificați de auditorii publici externi, respectiv standardele față de care este apreciată atingerea performanței. Acestea sunt alese de auditorii publici externi prin exercitarea raționamentului lor profesional. Criteriile de audit au fost selectate din următoarele surse:

- ✓ Codul silvic al României, Legea nr.46 din 19.03.2008 publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 238/27 martie 2008;

- ✓ „Programul național de împădurire” adoptat potrivit Legii nr. 46 din 19.03.2008-Codul silvic;
- ✓ Legea fondului funciar, Legea nr.18 din 19.02.1991;
- ✓ Legea nr.1 din 11.01.2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere solicitate potrivit prevederilor legii fondului funciar și ale legii nr. 169/1997;
- ✓ Legea nr. 247 din 19.07.2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției precum și unele măsuri adiacente;
- ✓ HG nr.229/04.03.2009 privind reorganizarea RNP-Romsilva și aprobarea regulamentului de organizare și funcționare;
- ✓ HG nr.1635/29.12.2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului și Pădurilor.

4. Metodologiile și procedurile de audit utilizate pentru colectarea, analizarea și interpretarea probelor de audit

Echipa de audit a utilizat ca proceduri de audit *examinarea documentelor, interviurile nestructurate, chestionare, machete, liste de verificare.*

Probele de audit au fost sintetizate, analizate și interpretate pe măsură ce au fost obținute și s-a analizat în ce măsură acestea sunt sau nu convingătoare în vederea obținerii de probe suplimentare care să fie colectate din surse diferite.

Tehnici de obținere a probelor de audit

- consultarea cadrului legal existent în ceea ce privește *evoluția gestionarea și modul de administrare a fondului forestier național*;
- examinarea documentelor care se referă la obiectivele auditate;
- folosirea interviurilor ca procedură directă de investigare.

Probe de audit

- chestionarele adresate reprezentanților entităților auditate;
- machetele completate de către reprezentanții entităților auditate;
- documentele care se referă la obiectivele auditate.

5. Scopul misiunii de audit al performanței

Finalitatea auditului presupune posibilitatea valorificării rezultatelor obținute prin punerea acestora la dispoziția factorilor de decizie legislativi și executivi, sub forma unor concluzii și recomandări, cu privire la măsurile care se impun a fi luate pentru remedierea eventualelor neajunsuri și deficiențe constatate și creșterea eficienței în vederea menținerii și extinderii fondului forestier național precum și a conservării biodiversității ecosistemelor forestiere.

6. Prezentarea cadrului general de organizare și funcționare a entităților auditate

În prezentul raport, s-au păstrat structura și denumirile entităților din perioada verificată, respectiv 2011-2012, inclusiv actele normative de organizare și funcționare.

Ministerul Mediului și Pădurilor

În conformitate cu HG nr.1635/29.12.2009, Ministerul Mediului și Pădurilor este organizat și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului.

Ministerul Mediului și Pădurilor își desfășoară activitatea în domeniile: planificare strategică, dezvoltare durabilă, infrastructura de mediu și gospodărirea apelor, meteorologie, hidrologie, hidrogeologie, schimbări climatice, arii naturale protejate, gestionarea deșeurilor, gestionarea substanțelor și preparatelor periculoase, conservarea biodiversității, biosecurității, gestionarea calității aerului și zgomotului ambiental, administrarea managementului silvic.

Ministerul Mediului și Pădurilor asigură coordonarea interministerială a procesului de elaborare a Strategiei naționale de dezvoltare durabilă, propune adoptarea și urmărește implementarea acesteia. În realizarea atribuțiilor sale, Ministerul Mediului și Pădurilor îndeplinește o serie de funcții importante, cum ar fi:

- elaborarea de politici în domeniile mediului, gospodăririi apelor, dezvoltării durabile și silviculturii, pe care le supune Guvernului spre adoptare;

- coordonarea, elaborarea și aprobarea Planului National de acțiune pentru protecția mediului;
- elaborează studii, analize, planuri și fundamentează programe de amenajare a teritoriului și de dezvoltare a zonelor împădurite și a celor cu risc de eroziune a solului;
- elaborează Planul National de acțiune pentru extinderea suprafețelor de păduri în România;
- stabilește conținutul-cadru al planurilor de management și al regulamentelor ariilor naturale protejate;
- stabilește conținutul-cadru al planurilor de management și al regulamentelor ariilor naturale protejate;
- elaborează Strategia națională în domeniul silviculturii și acționează pentru apărarea, conservarea și dezvoltarea durabilă a fondului forestier proprietate publică a statului, pe care îl administrează, precum și pentru gospodărirea fondurilor de vânătoare atribuite, potrivit legii;
- elaborează, actualizează și urmărește aplicarea strategiilor, planurilor și programelor naționale sectoriale în domeniile protecției mediului și gospodăririi apelor și silviculturii, după cum urmează:
  - a) Strategia națională și Planul National de acțiune privind protecția atmosferei;
  - b) Strategia națională și Planul National de acțiune în domeniul schimbărilor climatice;
  - c) Strategia națională și Planul National de gestiune a deșeurilor;
  - d) strategiile și planurile naționale privind gestionarea substanțelor și preparatelor periculoase;
  - e) Strategia națională și Planul National pentru conservarea biodiversității;
  - f) Strategia națională și Planul National privind biosecuritatea;
  - g) Strategia națională de management al riscului la inundații;
  - h) Strategia națională și Planul National de acțiune pentru gospodărirea resurselor de apă;
  - i) Strategia de management integrat al zonei costiere și Planul strategic de acțiune pentru reabilitarea și protecția Marii Negre;
  - j) Programul Național de reducere progresivă a emisiilor de SO₂, NO(x), COV și NH₃;
  - k) Programul Național de reducere a emisiilor de SO₂, NO(x) și pulberi provenite din instalațiile mari de ardere;
  - l) Programul operațional sectorial mediu;

m) Strategia națională și Planul de acțiune în domeniul silviculturii.

Regia Națională a Pădurilor – Romsilva

Regia Națională a Pădurilor – Romsilva (RNP-Romsilva) este organizată, potrivit prevederilor art. 1 alin.3 din HG nr.229/04.03.2009 fiind regie autonomă de interes național, aflată sub autoritatea statului, prin autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură. RNP-Romsilva are în structura sa 42 de unități fără personalitate juridică și 24 de unități cu personalitate juridică, deținând în administrare fondul forestier proprietate publică a statului, înregistrat în amenajamentele silvice și în cercetarea statistică – SILV 1, actualizată pe baza intrărilor și cedărilor de terenuri legal efectuate, terenuri aferente activității de creștere și ameliorare a cabalinelor, evidențiate în cercetarea statistică AGR 1, precum și fondul funciar proprietate publică atribuit conform legii și patrimoniului genetic național de cabaline, proprietate publică a statului.

Scopul principal al RNP-Romsilva, conform art.4 alin.1 din HG nr.229/04.03.2009 constă în **gestionarea durabilă și unitară a fondului forestier proprietate publică a statului**, având atribuții principale și competențele în domeniile:

- A. silviculturii, exploatării și prelucrării lemnului;
- B. cercetării, dezvoltării și inovării în silvicultură;
- C. ariilor protejate;
- D. creșterii, exploatării și ameliorării cabalinelor;
- E. creșterii animalelor de blană.

CAPITOLUL II.

SINTEZA PRINCIPALELOR CONSTATĂRI ȘI CONCLUZII REZULTATE ÎN URMA MISIUNII DE AUDIT AL PERFORMANȚEI

1. Concluzii generale

Prin funcțiile pe care le îndeplinesc, **pădurile sunt considerate un bun național**. După Conferința Națiunilor Unite de la Rio de Janeiro din 1992 care a impus conceptul dezvoltării durabile, pădurile sunt percepute ca un bun al umanității, statele fiind invitate să-si asume obligația adoptării principiilor gestionării durabile în beneficiul generațiilor prezente și viitoare.

Pentru a se pune în practică principiul gestiunii durabile, în niciun stat european dreptul de proprietate asupra pădurilor nu este considerat a fi un drept absolut. El poate fi exercitat numai în limitele legii. Prin urmare, **echilibrul între interesul general al societății și interesul particular al proprietarului se stabilește prin lege (ansamblu de legi)**. Societatea consideră **pădurile** beneficiul general (**biodiversitate, climă, protecția solului, protecția apelor** etc.), pe când proprietarul este interesat de exploatabilitate. Găsirea echilibrului este o problemă dificilă și depinde de dezvoltarea societății, presupunând totodată preluarea de către stat a unor costuri de administrare.

Administrarea pădurilor în condiții de rentabilitate și cu respectarea regimului silvic este dificilă în condițiile fărâmițării proprietății. În funcție de tradiție și modele culturale, în țările europene s-au dezvoltat diferite sisteme de administrare menite să compatibilizeze interesele generale ale societății și interesele proprietarilor, fiind adoptate sisteme de administrare bazate pe asociere (exemplu Finlanda) sau în care statul preia asupra sa funcția administrării (ocoalele de regim silvic). Țările foste comuniste cu fonduri forestiere semnificative au pornit rațional de la datumul istoric al proprietății publice asupra pădurilor, optând pentru menținerea unui sector public semnificativ și văzând în aceasta o oportunitate pentru gestionarea durabilă a pădurilor în interes general. Chiar și țările foste comuniste care au reconstituit drepturi de proprietate asupra pădurilor au făcut-o selectiv, și, mai ales, către comunități și instituții.

În anul **1800**, suprafața împădurită din provinciile istorice românești era de **8.500.000 ha pădure**, adică 36% din teritoriu, suprafață care s-a redus continuu, în principal, ca urmare a reformei agrare din 1864 și a legii privind înființarea izlazurilor comunale din anul 1920. Astfel, peste un milion de hectare de păduri au fost scoase din fondul forestier, mare parte din ele fiind

defrișate, în vederea transformării în pășuni. După adoptarea Constituției și etatizarea (naționalizarea) pădurilor ca fiind ”bun al întregului popor”, în anul 1948, suprafața fondului forestier era de **6.486.000 ha**.

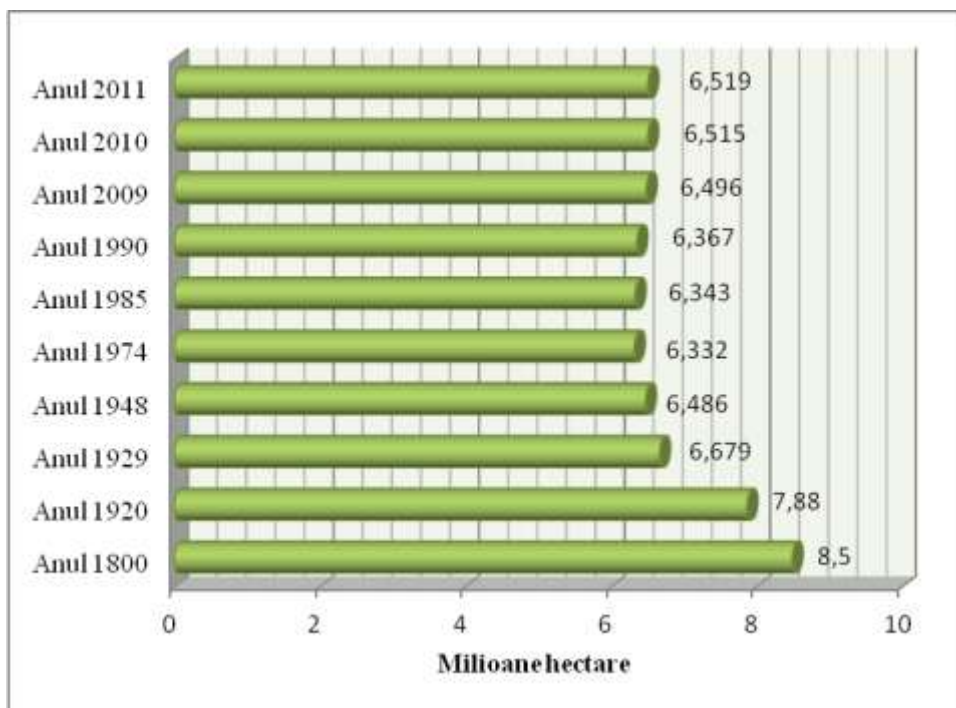
Conform lucrării "Istoria pădurilor românești" scrisă de prof. Dr. C. C. Giurescu, suprafața forestieră înainte de 1948, era divizată după cum urmează:

Situația pădurilor din România înainte de 1948

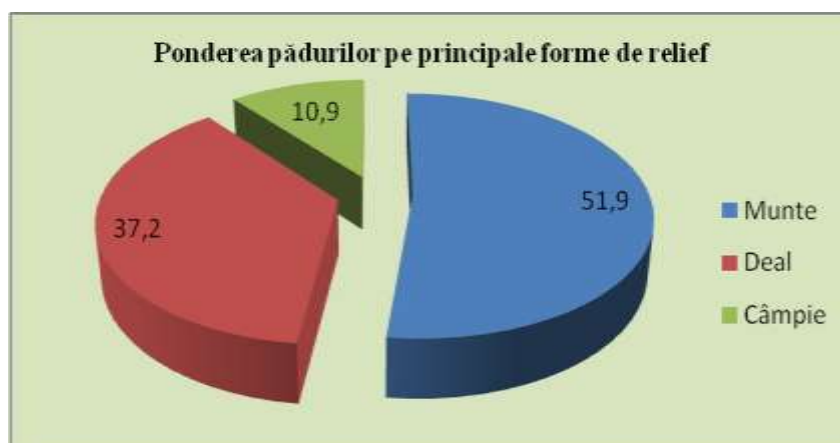
Tip de proprietate	Suprafața (ha)	Procent din total (%)
Suprafața forestieră totală a României	6.486.471	100
Păduri aparținând statului	1.942.000	29.43
Păduri aparținând "Coroanei Regale"	66.492	1.03
Păduri comunale și orășenești	681.197	10.50
Biserici și mănăstiri	467.605	7.21
"Eforii" și fundații	125.628	1.94
Composesorate	655.707	10.11
Moșneni, răzeși	450.566	6.95
Persoane fizice și societăți anonime	2.097.276	32.33

La **31.12.1990** suprafața fondului forestier era de **6.367.660 ha**, din care suprafața pădurilor **6.248.990 ha** și alte terenuri **118.670 ha**.

Suprafața fondului forestier la data de **31.12.2010** era de **6.515.173 ha**, din care în proprietatea publică **4.363.000 ha** și în proprietatea privată **2.152.173 ha**. În proprietatea publică a statului se aflau **3.338.898 ha**, din care **3.224.951 ha** acoperite efectiv cu păduri, iar **113.947 ha** alte terenuri.

Evoluția suprafeței fondului forestier

Răspândirea pădurilor în teritoriul țării este neuniformă. Acest lucru rezultă din harta vegetației României, în care este prezentată repartitia pădurilor pe mari zone geomorfologice. Procente mici de împădurire se înregistrează în zonele de câmpie, cele mai afectate fiind Câmpia de Vest (3,2% grad de împădurire), Câmpia Bărăganului (3,5% grad de împădurire), Câmpia Moldovei (4,1% grad de împădurire), Câmpia Olteniei (5,3% grad de împădurire), Câmpia Transilvaniei (6,8% grad de împădurire). Ponderea pădurilor pe principalele forme de relief este prezentată în graficul următor.

La nivel european, România ocupă locul 13 din punct de vedere al procentului de împădurire, situându-se cu 5,1 procente sub media europeană de 32,4%. Din punct de vedere al suprafeței de pădure raportată la numărul de locuitori, România se situează pe locul 10 la nivel european cu 0,30 ha/locuitor, primele locuri fiind ocupate de țările nordice (Finlanda, Suedia și Norvegia).

În perioada 1990-2012, suprafața fondului forestier-proprietatea publică a statului s-a redus cu **3.028.762 ha**, prin retrocedări către persoane fizice și juridice, urmare aplicării legilor de fond funciar. Procesul de retrocedare a terenurilor forestiere către foștii proprietari sau către urmașii acestora este încă în desfășurare. Se apreciază că o suprafață de cca **561.168,84 ha** s-a retrocedat sau se află în diferite faze ale procesului administrativ sau juridic de retrocedare, fără a fi îndeplinite condițiile prevăzute de lege, fiind considerate cazuri litigioase.

Modificarea regimului de proprietate prezintă interes în legătură cu problema integrității și dezvoltării fondului forestier, dat fiind că noile categorii de proprietari manifestă atitudini diferite în legătură cu menținerea folosinței de pădure și/sau cu o eventuală extindere a acesteia.

Aspectele privind reconstituirea dreptului de proprietate asupra pădurilor au fost incluse în auditul performanței deoarece acest proces, care este departe de a fi încheiat, are implicații majore asupra tuturor componentelor acestui sistem care, prin funcțiile pe care le îndeplinește, este extrem de sensibil la orice agresiune comisă asupra sa.

Într-o societate aflată în tranziție care nu-și găsisese echilibrul material și moral, reconstituirea dreptului de proprietate asupra pădurilor a reprezentat fără îndoială, un factor de agresiune major asupra sistemului forestier. Avalanșa solicitărilor de reconstituire a dreptului de proprietate nu a ținut seama de obligația de a proteja mediul, de a conserva biodiversitatea, de a preveni încălzirea globală etc. și nici de satisfacția reparării unor abuzuri săvârșite înainte de 1990. Mobilul a fost câștigul imediat prin dobândirea drepturilor litigioase asupra terenurilor forestiere și valorificarea acestora.

Legile de retrocedare elaborate în trepte, confuze și lipsite de viziune au facilitat abuzurile, conflictele, litigiile etc. și au prelungit nepermis de mult procesul de reconstituire a dreptului de proprietate amânându-l *sine die*, afectând stabilitatea sistemului forestier și a pieței lemnului. Legislația administrării și controlului pădurii a fost decuplată de cea a reconstituirii drepturilor de proprietate, cu efecte catastrofale în pădurile proprietate publică a statului.

Confuziile, carențele și slăbiciunile din legislația ce privește retrocedările de fond forestier au fost speculate prompt în favoarea lor de către entități, forme asociative și persoane fizice care nu aveau nici un drept, și au indus în eroare unele instanțe de judecată.

Proprietatea publică a statului asupra pădurilor s-a diminuat prin reconstituiri sau, mai bine zis, de cele mai multe ori, prin constituirii abuzive de drepturi de proprietate, autoritățile publice manifestând adeseori o inexplicabilă indiferență și pasivitate.

Condițiile naturale de relief, de substrat litologic și de climă specific României, coroborate cu defrișări și cu modul de gospodărire a fondului funciar, au dus la accentuarea proceselor de torențializare a rețelei hidrografice și de eroziune a solului. În numeroase zone ale țării aceste procese înregistrate cu precădere în regiunile de munte și de dealuri înalte, afectează grav sistemele de lucrări pentru gospodărirea apelor și de interes hidroenergetic, căile de comunicații, diverse localități, instalații industriale, terenuri agricole și silvice, drumuri forestiere, precum și alte obiective economice și sociale.

2. Constatări și concluzii privind procesul de reconstituire a dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere

După 20 de ani de aplicare a legilor de fond funciar privind terenurile cu vegetație forestieră, reconstituirea drepturilor de proprietate se prezintă astfel:

- mii ha -

Forme de proprietate asupra fondului forestier național	Fond forestier în anul 1948	Suprafața de fond forestier:						
		Solicitată prin cereri de reconstituire în perioada 1991-2010	Validată prin proceduri adm. sau în urma H. Jud.	Pusă în posesie de comisiile locale	Nepusă în posesie și nepredată de R.N.P.	Din care la legea:		
						Nr. 18/1991	Nr. 1/2000	Nr. 247/2005
Proprietate publică a statului	1879							
Persoane fizice	1516	1906	1352	1213	139	9	44	86
Forme asociative	1330	1515	801	736	65	-	26	39
Comune, orașe, unit. de cult și înv.,	1761	1503*	1142	1111	31	-	10	21

fundații								
Din care:								
- unit. cult, inv., fundații	-	428*	154	144	11	-	1	10
- unit. adm. teritoriale	-	1075	988	967	20	-	9	11
TOTAL :	6486	4924	3295	3060	235	9	80	146

Stadiul aplicării legilor de fond funciar în domeniul terenurilor forestiere, la 31.12.2010

*NOTĂ: Nu sunt cuprinse și solicitările după **Legea nr. 261 din 4.11.2008** – Nu s-au emis normele metodologice.*

Din datele tabelului de mai sus, rezultă că solicitările de fond forestier **formulate de către persoanele fizice depășesc cu 390.000 ha (1.906 mii ha-1.516 mii ha) suprafața de pădure deținută la nivelul anului 1948, iar dacă se iau în considerare pe lângă persoanele fizice și formele asociative, depășirea este de 575.000 ha (3.421 mii ha-2.846 mii ha).** Judecând după mărimea acestor solicitări, ar însemna că statul nu va mai rămâne nici cu suprafața de pădure deținută în proprietate în anul 1948, cu toate că, presupunând că reconstituirea s-ar face în condițiile legii, această proprietate ar trebui să fie cu mult mai mare cel puțin din următoarele motive:

- legea limita categoriile de persoane îndreptățite la reconstituire;
- reconstituirea dreptului de proprietate persoanelor îndreptățite se face la cerere, ceea ce înseamnă și acceptarea moștenirii, ori unele persoane nu au formulat astfel de cereri;
- o serie de moșteniri au rămas inevitabil vacante;
- nu toate pădurile au fost preluate abuziv; din datele existente în arhive rezultă, fără dubiu, că unele proprietăți erau grevate de sarcini în favoarea statului român;
- formele asociative nu mai puteau fi reconstituite în totalitatea membrilor/moștenitorilor;
- activele forestiere ale unor societăți comerciale nu erau retrocedabile după legile de fond funciar;
- suprafețe întinse de pădure făceau parte din categoria „*bunurilor inamice*” intrând în proprietatea statului ca urmare a armistiului.

Din această cauză, opiniile des auzite/exprimate, conform cărora retrocedările pot continua fără grijă, deoarece suprafața de pădure retrocedată până în prezent este departe de nivelul la care ar afecta proprietatea publică a statului din 1948, sunt iresponsabile. Atitudinea de îngăduință față de abuzuri, motivată de astfel de justificări riscă să

înlocuiască abuzurile statului din 1948 cu abuzurile asupra proprietății statului, în special din perioada de după anul 2000.

Din analiza dosarelor întocmite și prezentate în timpul misiunii de audit al performanței, rezultă că s-au făcut solicitări de reconstituire a dreptului de proprietate,

a) pentru:

- Suprafețe mult mai mari decât cele deținute în mod real în anul 1948 de către autorii deposezați;
- Suprafețe de teren cu vegetație forestieră expropriate de stat prin legile de reformă agrară sau pentru care statul a plătit despăgubiri sume uriașe în raport cu valoarea reală a terenurilor expropriate;
- Păduri grevate de sarcini în favoarea statului și care fuseseră preluate de acesta în contul unor creanțe, în special credite contractate de la instituții de credit deținute de statul român;
- Terenuri forestiere ce constituiau active ale unor societăți comerciale (multe din acestea cu acționariat străin) fără ca legile de fond funciar să se refere la astfel de retrocedări;
- Păduri proprietate publică administrate de fundații de drept public;
- Terenuri forestiere incluse prin legile de armistițiu în categoria „*bunurilor inamice*”;
- Totalitatea suprafețelor de pădure deținute de formele asociative de proprietate înainte de 1948 deși nu toți foștii coproprietari au avut moștenitori și nu toți moștenitorii au depus cereri sau erau îndreptățiți de lege să depună cereri;
- Suprafețe de terenuri cu vegetație forestieră care făceau parte din rezervații naturale constituite;
- Terenuri forestiere, pășuni împădurite și fânețe care nu au fost niciodată ale statului dar care se solicită a fi reconstituite din proprietatea publică a statului etc.

b) de către:

- Persoane fără vocație succesorală;
- Reprezentanți nelegali sau contestați ai unor forme asociative de proprietate;
- Forme asociative care nu sunt sau nu pot fi continuatoare în drepturi și obligații a persoanelor juridice – societăți comerciale;

- Împuterniciți prin procuri a căror autenticitate nu poate fi verificată întrucât sunt emise în străinătate etc.
- instituții de cult care au avut terenuri forestiere în folosință și nu în proprietate.

c) în baza:

- Unor cereri nesuținute de documente din care să rezulte drepturi de proprietate propunându-se proba cu martori și expertize extrajudiciare;
- Unor înscrisuri care nu constituiau titluri de proprietate (cărți funciare, documente eliberate de arhivele statului în care, de foarte multe ori, informațiile erau extrem de relative sau chiar eronate);
- Documente vechi (chiar înainte de 1920) a căror relevanță este mai mult decât discutabilă deoarece proprietățile, în majoritatea cazurilor, au suferit modificări semnificative (exproprieri, vânzări făcute de proprietari, partaje etc.) astfel încât la nivelul anului 1948 suprafețele de pădure deținute de autorii deposezați erau mult mai mici sau nu mai existau deloc.

Multe din dosarele de tipul celor arătate mai sus au fost soluționate favorabil sau prin procedură administrativă prevăzută de **Legea nr.18/1991**, cu modificările și completările ulterioare sau prin hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile.

Până la 31.12.2010, s-au validat reconstituiri de drepturi de proprietate pentru o suprafață de 3.295 mii ha din care, **3.060 mii ha au fost puse în posesie de comisiile locale**, rămânând nepusă în posesie și nepredată suprafața de 235 mii ha.

Din analiza **cauzelor care au determinat nepunerile în posesie**, au rezultat următoarele aspecte mai importante:

a) Comisiile locale și județene au reconstituit/validat, în numeroase cazuri, drepturi de proprietate fără a analiza riguros relevanța, verosimilitatea și autenticitatea actelor depuse la dosar (ulterior, unele dintre acestea s-au dovedit false) sau unor persoane neîndreptățite atât ca vocație succesorală cât și ca prioritate la succesiune. Sunt numeroase situații în care moștenitorii direcți au inițiat acțiuni în instanță și au solicitat ocoalelor silvice să nu predea terenurile până la soluținarea cauzelor.

b) Comisiile județene au validat, în unele situații, suprafețe de teren forestier mai mari decât cele deținute în mod real de autorii deposezați și chiar decât cele consemnate în dispozitivul hotărârilor judecătorești sau pe alte amplasamente deși, acestea, la momentul pronunțării hotărârilor erau libere.

c) Unele instanțe au dispus reconstituirea dreptului de proprietate pe suprafețe mai mari decât cele deținute în mod real de autorii depozitați și chiar decât cele cuprinse în limitele naturale (culmi, văi, cursuri de apă etc.) indicate în acte ca limite ale proprietății, neținând cont de faptul că astfel de limite nu puteau fi modificate în timp.

d) În dispozitivul hotărârilor judecătorești sunt indicate amplasamente pe care fuseseră reconstituite în mod legal drepturi de proprietate sau pe care se aflau construcții, amenajări forestiere (active corporale realizate din fonduri publice) care nu erau retrocedabile ci numai transmisibile cu titlu oneros.

e) Instanțele au reconstituit drepturi de proprietate pentru persoane diferite (spre exemplu și pentru vânzător și pentru cumpărător) pe același amplasament. Sunt frecvente cazurile în care suprapunerea de amplasamente este multiplicată, de trei sau patru ori, declanșându-se numeroase procese în revendicare. În alte situații, instanțele au stabilit drepturi de proprietate pe suprafețe mai mari chiar decât suprafața de fond funciar a unităților administrativ teritoriale sau pe amplasamente care nu pot fi regăsite în planurile topografice sau care nu au aparținut statului.

f) O serie de forme asociative de proprietate au avut/au mai multe conduceri care se judecă pentru legitimitate. Până la obținerea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile punerea în posesie este blocată.

g) Proprietarii nu se prezintă la punerea în posesie iar alte ori refuză amplasamentele chiar și în cazurile în care acestea sunt precizate în dispozitivele hotărârilor judecătorești rămase definitive și irevocabile. Mai mult decât atât, proprietarii deși au obținut hotărâri judecătorești nu le prezintă, din diferite motive, comisiilor județene pentru validarea amplasamentelor, punerea în posesie și emiterea titlurilor.

Situația punerilor în posesie a fost agravată și mai mult ca urmare a hotărârilor diverselor guverne care s-au succedat la putere, de a constitui drepturi de proprietate pe seama proprietății publice a statului unor unități teritorial-administrative **care nu au deținut niciodată terenuri forestiere și unor entități de cult care dețineau doar drepturi de folosință.**

Dar reconstituirile abuzive a drepturilor de proprietate asupra terenurilor forestiere, estimate la cca. 10 % din suprafața pusă deja în posesie sau care urmează a fi pusă în posesie, constituie numai vârful aisbergului, deoarece **Legea nr.247/2005** nu și-a consumat nici pe departe efectele. **La sfârșitul anului 2010, pe rolul instanțelor de judecată se aflau, în diferite**

faze procesuale, 1.983 cauze în litigii prin care se solicită reconstituirea dreptului de proprietate pentru suprafața de 660.000 ha teren forestier.

Unele instanțe judecătorești au acționat în vădită contradicție cu legea, cu practica Înaltei Curți de Casație și Justiție și cu principiul contradictorialității procesului civil, întrucât:

- au refuzat dreptul statului de a-și apăra proprietățile prin titularul dreptului de administrare care avea ca obligație legală apărarea integrității fondului forestier; deosebit de grav este faptul că au refuzat acest drept chiar și după ce Înalta Curte de Casație și Justiție, invocând prevederile Legii nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia și ale HG nr.1105/2003 privind reorganizarea RNP-Romsilva, prin Decizia nr.2165/18.03.2005, a precizat calitatea procesuală a administratorului pădurilor;
- au admis ca probatorii documente vechi, înscrisuri cu valoare declarativă neînsoțite de documente din care să rezulte dreptul de proprietate, expertize extrajudiciare vădit nefundamentate cu omisiuni premeditate, declarații de martori nevecini sau neproprietari;
- au admis cereri de reconstituire unor persoane fără vocație succesorală, unor cetățeni străini sau unor persoane juridice care nu erau succesoare în drepturi și obligații a persoanelor juridice în numele cărora se solicita reconstituirea;
- au admis cereri care priveau terenuri forestiere expropriate, grevate de sarcini în favoarea statului sau declarate bunuri inamice; au admis solicitări de restituire în integrum, deși nu toți membrii formelor asociative au avut moștenitori sau au depus cereri;
- s-au substituit comisiilor locale și județene dispunând reconstituiri de proprietăți, stabilind sau modificând amplasamente deși menirea lor era de a constata drepturi de proprietate etc.

Se estimează că până în prezent (luând în considerare și aceste hotărâri) circa 561.168, 84 ha terenuri forestiere din proprietatea publică a statului au trecut sau sunt pe cale să treacă abuziv în proprietate privată.

Față de cele de mai sus, prezentăm, în susținere, următoarele **exemple**:

1) Atribuire preferențială de amplasamente în pădurea Trivale, urmărindu-se realizarea de beneficii imobiliare

Mai multe comisii locale de pe raza județului **ARGEȘ (Rătești, Poiana Lacului, Băbana, Bascov, Micești, Municipiul Pitești)** au propus, iar Comisia județeană ARGEȘ a validat, (în unele cazuri, contrar prevederilor legale, a revalidat) reconstituiri de drepturi de proprietate în pădurea UP (Unitatea de Producție) II TRIVALE, deși această pădure a fost întotdeauna în proprietatea Statului. Amplasamentele fostelor proprietari solicitate nu s-au identificat în teren, nu s-a constatat dacă sunt libere, nu s-au propus amplasamente vecine dacă cele solicitate erau ocupate prin puneri în posesie anterioare ca urmare a aplicării legilor fondului funciar, ci s-a trecut pur și simplu la atribuirea de amplasamente în UP II TRIVALE.

Și mai grav este faptul că s-au reconstituit drepturi de proprietate în pădurea TRIVALE fără a exista înregistrări doveditoare din care să rezulte că autorul depozitat, în numele căruia se făcea solicitarea, a deținut cu adevărat terenuri forestiere, suprafața deținută și amplasamentul acesteia. În unele cazuri nu existau dovezi certe nici în ceea ce privește calitatea de moștenitor a solicitantului. În perioada 2001–2005, s-au făcut reconstituiri după autori diferiți, deși autorul depozitat era unul singur, în scopul de a se trece peste limita de 10 ha pădure impusă de legislația în vigoare la acea dată. Prin aceste metode, s-au reconstituit drepturi de proprietate în UP II TRIVALE în suprafață de 192,5 ha deși această pădure a fost din totdeauna a statului și, prin urmare, nu a putut fi depozitat abuziv nici un fost proprietar particular.

Comisiile locale și comisia județeană Argeș, prin actele emise cu încălcarea legii, au **translatat** proprietatea publică în proprietate particulară urmărindu-se **aparent „dezinteresat”** creșterea valorii terenurilor pentru moștenitori, fiind evidentă valoarea imobiliară a unor astfel de terenuri. Dacă o altă pădure din Județul Argeș, și anume, pădurea Găvana căzuse deja victimă intereselor imobiliare, nici pădurea TRIVALE nu era departe. Tehnicile erau deja **„brevetate”**: vânzări succesive, fragmentări și lotizări; emiterea de către primării a unor adeverințe în care se menționează categoria de folosință – teren agricol; încheierea altor contracte de vânzare în care se menționează noua categorie de folosință; obținerea avizelor de scoatere din circuitul agricol; defrișarea arborilor; introducerea în intravilan prin PUZ; obținere de certificate de urbanism și apoi de autorizații de construcție.

2) Pădurea COMOROVA–județul Constanța, scoasă de sub regim silvic printr-o hotărâre a Consiliului Local Mangalia și înstrăinată/defrișată

Pădurea COMOROVA, singura pădure de pe litoralul românesc al Mării Negre și cea mai importantă pădure din punct de vedere științific de pe întreg litoralul acestei mări, a fost creată prin eforturile de 20 de ani (1890-1910) ale silvicultorilor, sub patronajul regelui CAROL I din fonduri bugetare ale Statului. Pădurea în suprafața de **855 ha** a fost administrată în perioada 1890-1971 în regim silvic, succesiv de: ACADEMIA ROMÂNĂ (1890-1930), CASA AUTONOMĂ A PĂDURILOR STATULUI (1930-1933), INSTITUTUL DE CERCETĂRI ȘI AMENAJĂRI SILVICE-ICAS (1933-1948), REGIONALA DE EXPLOATĂRI FORESTIERE BUCUREȘTI (1948-1963), din nou ICAS (1963-1971). Prima mare agresiune asupra acestei păduri a fost făcută în perioada 1967-1968, când circa **259 ha** au fost scoase din fondul forestier și parțial defrișate pentru construcția stațiunilor Olimp, Neptun și Jupiter.

Deși prin HCM nr.574/1971 suprafața rămasă a fost trecută la vegetație forestieră și dată în administrarea Oficiului Economic Central Carpați (OECC), pădurea COMOROVA a continuat să fie administrată în regim silvic. După anul 1971, din dispoziția conducerii Oficiului Economic Carpați s-au defrișat 39 ha de pădure pe care s-au amenajat 26 ha viță de vie și 13 ha cu sere, iar în anii 1981-1982 s-au mai defrișat încă 38 de ha pădure și s-au amenajat livezi cu pomi fructiferi.

Amenajamentul ICAS din 1981 a încadrat Pădurea COMOROVA la GRUPA I FUNCȚIONALĂ (păduri de protecție), Zona 4 b (păduri din jurul stațiunilor balneo-climaterice de interes republican) statut cu care a fost preluată în anul 1990 în administrare de Regia Patrimoniului de Stat prin structura locala a acesteia Întreprinderea Agroindustrială Neptun (I.A.N.). În anul 1992, în temeiul HG 113/1992 Întreprinderea Agroindustrială Neptun a fost transformată în SC OLIMPUS SA Mangalia care, în anul 1996, a mai defrișat 25 ha de pădure, suprafață care, ulterior, nu a mai fost împădurită., rămânând astfel 519 ha de pădure.

În loc să o treacă din nou în fondul forestier național, dată fiind și valoarea științifică a acestei păduri, Guvernul, prin HG nr.647/25.09.1998, a trecut suprafața de 519 ha în administrarea CONSILIULUI LOCAL MANGALIA cu destinația de parc municipal, iar după apariția Legii nr.213/1998, a trecut-o și în proprietatea publică a acestuia (HG nr. 1025/2000).

Prin Hotărârea Consiliului local MANGALIA nr.136/28.11.2000, suprafața de 298,76 ha din pădurea COMOROVA a fost trecută din proprietate publică în proprietate privată a

Municipiului MANGALIA, iar prin Hotărârea Consiliului Local nr.107/24.04.2003 *"se aprobă folosirea definitivă sau temporară a terenurilor forestiere (din pădurea COMOROVA) în suprafață de 431,70 ha în alte scopuri decât silvice (...) pentru extinderea intravilanului municipiului Mangalia"*.

Faptul că această pădure nu a fost inclusă ulterior nici în ariile protejate și nici în siturile "NATURA 2000", denotă complicitatea cu interesele imobiliare din zonă.

În perioada 2000-2005, Pădurea COMOROVA a căzut victimă unor afaceri imobiliare veroase prin vânzări și revânzări succesive de terenuri/loturi împădurite între persoane juridice și persoane fizice sau între persoane fizice, fiecare urmărind să obțină un beneficiu de pe urma tranzacțiilor cu terenuri forestiere. Ca exemplu, prezentăm cazul în care Primăria Mangalia, la data de 8.02.2003 a vândut către o societate comercială suprafața de 8,5 ha pădure cu suma de 1,8 milioane lei plătibili în 4 rate. Un an mai târziu, societatea comercială a revândut terenul unei persoane fizice cu suma de 2,2 milioane lei. Persoana fizică nu a stat prea mult pe gânduri și 5 luni mai târziu a (re)vândut terenul unei societăți de investiții imobiliare cu 29,8 milioane lei.

În anul 2001, pornind de la măsurile și proiectele de lege cuprinse/propuse în *Raportul comisiei de anchetă privind situația economiei forestiere din România*, aprobat prin Hotărârea nr.5/2000 a Camerei Deputaților, au fost efectuate unele demersuri de către Prefectura județului Constanța, susținute de Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor, de trecere a pădurii COMOROVA din administrarea Consiliului Local al municipiului Mangalia în administrarea Regiei Naționale a Pădurilor, respectiv din proprietate privată locală în proprietate publică a statului. În motivarea acestei propuneri, s-a precizat faptul că Pădurea Neptun Mangalia (Comorova) este unica pădure de pe litoralul românesc al Mării Negre, cu rol deosebit de protecție climatică, igienico-sanitară, recreativă și de cercetare-experimentare silvică în condiții extreme de stepă dobrogeană. Întrucât este domeniu public de interes național, aceasta nu poate fi încadrată în categoria pădurilor de interes local.

În demersurile efectuate, s-a arătat că HG nr.113/1992 (invocată ca reglementare juridică pentru administrarea pădurii COMOROVA de către SC OLIMPUS SA Mangalia, respectiv Primăria municipiului Mangalia) nu poate înlătura prevederile unor legi organice (Legea 18/1991 a fondului funciar și Codul silvic aprobat prin Legea nr.26/1996) care stipulează că o pădure de interes național nu poate fi gospodărită de administrația publică locală. Potrivit HG 113/1992 (art.5 alin. 1) aparțin domeniului public al comunelor și orașelor, pădurile care, potrivit legii sau prin natura lor, sunt de uz sau interes local și nu au fost declarate de interes național.

Demersurile efectuate nu au avut finalitate, astfel că suprafața acoperită cu pădure rămasă în proprietatea privată a Municipiului Mangalia a continuat să se diminueze în principal prin înstrăinare, care s-a realizat pe 3 căi:

- încheierea de contracte de concesiune sau asociere cu societăți comerciale, după care s-a aprobat vânzarea cu plata în rate;
- vânzarea de loturi pentru construcția de ”cluburi private” în regim de P+4;
- atribuirea, în baza Legii nr. 10/2001, prin decizii de primar, a unor loturi către persoane ”deposedate abuziv” în perioada 1945-1989, deși această pădure nu a fost deținută niciodată de persoane fizice.

În anul 2012, din Pădurea COMOROVA mai existau **395,25 ha** pădure în proprietatea privată a Municipiului Mangalia, suprafață care nu este administrată în regim silvic. Chiar dacă în prezent această suprafață de pădure nu este concesionată, neexistând proiecte de construcții pentru obiective turistice, parcuri, etc. sau litigii, rămânerea în proprietatea privată a Municipiului Mangalia și în afara regimului silvic va conduce inevitabil la distrugerea ei în totalitate.

Față de aspectele prezentate și în vederea conservării și gestionării durabile a fondului forestier național se impune identificarea soluțiilor legale și efectuarea de către instituțiile abilitate a demersurilor necesare pentru trecerea pădurii COMOROVA din administrarea Consiliului Local al Municipiului Mangalia în administrarea RNP-Romsilva, respectiv din proprietate publică locală în proprietate publică a statului.

3) Comisia județeană Bacău și comisiile comunale Agăș, Asău, Brusturoasa, Comănești și Palanca de pe Valea Troțușului au aplicat propria lege în „reconstituirea” drepturilor de proprietate pentru terenurile forestiere

Legea nr.187/1945 pentru înfăptuirea reformei agrare s-a referit strict la exproprieri și împrumutări de/cu terenuri agricole, pășuni și fânețe. La art.23 din această lege se preciza cu claritate că „*regimul pădurilor și viilor va face obiectul unei legi speciale*”. Formularele tipizate în care se înregistrau rezultatele aplicării legii de reformă agrară, cum ar fi, spre exemplu, „**D-Lista îndreptățiților**”, nu cuprindeau rubrici pentru păduri și vii, ci, numai pentru celelalte categorii de terenuri. Documentele de arhivă confirmă că prin **Legea nr.187/1945** nu s-au făcut împrumutări cu terenuri forestiere în aceste zone.

Plasa MOINEȘTI, din care făceau parte și comunele de pe Valea Trotușului, a reprezentat un caz special în epocă întrucât lucrările de reformă agrară nu au putut fi finalizate deoarece unii localnici au ocupat ilegal pădurile, iar marii proprietari au făcut contestații la deciziile de expropriere a unor terenuri agricole, fânețe sau pășuni. Datorită turbulențelor locale și tăierilor abuzive de arbori, pădurile particulare de pe masivele din zonă au fost preluate în administrare de stat, acțiune care s-a dovedit eficientă pentru salvarea acestora.

Ca urmare a acestui fapt, locuitorii comunelor de pe Valea Trotușului nu numai că nu au fost împrăștiți, dar nici măcar nu li s-a putut stabili suprafața de teren agricol la care erau îndreptățiți. Conform art.14 din **Legea nr.187/1945** mărimea concretă a lotului de împrăștiat urma a se determina „în raport cu rezerva de pământ existentă în raza plasei”, mărimea de 5 ha, fiind potrivit art.15, un plafon maxim până la care se putea face împrăștierea și nu un drept sau o obligație legală la împrăștiere.

Situația descrisă mai sus s-a repetat și după 1990 pe fondul turbulențelor (provocate chiar de autoritățile locale) și a ocupării ilegale a pădurilor. În baza unor documente nelegale ce conțineau date/informații nereale emise de primării, a unor înscrisuri care nu aveau nici o legătură cu dovedirea drepturilor de proprietate, a unor declarații de martori evident false, precum și a unor „*tabele nominale*” rămase nedefinitive la **reforma agrară din 1945**, comisiile locale au propus și comisia județeană Bacău a validat „*reconstituirea*”, mai bine zis constituirea dreptului de proprietate pentru 12.000 ha pădure. La comiterea acestor abuzuri a contribuit și **AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚILOR** care, fără a cunoaște situația reală din zonă, prin scrisoarea nr.5373/2006, a transmis comisiei județene BACĂU că reconstituirile sunt legale întrucât pot fi luate în considerare listele nedefinitive ale comisiilor de aplicare a **Legii nr.187/1945** deoarece „*nu au fost revocate sau anulate, neconstatându-se deci nulitatea absolută a acestora*”. Eroarea constă în faptul că în speță era vorba de pădure și nu de fânețe sau pășuni, iar așa cum am arătat mai sus, pădurile nu au făcut obiectul exproprierii și nici nu se puteau constitui/reconstitui proprietăți pe seama lor.

În urma „*reconstituirii abuzive a dreptului de proprietate*”, noii „*deținători*” ai pădurii sau ai masei lemnoase au devenit așa-ziși „*întreprinzători locali*”, care, utilizând o varietate de forme juridice menite să creeze aparența legalității (contracte sau precontracte de vânzare-cumpărare pe prețuri de nimic; împuterniciri totale de reprezentare; contracte de prestări servicii, în fapt, contracte de exploatare etc.) au exploatat nemilos pădurea. În puținele suprafețe de teren

forestier care nu au fost încredințate unuia sau altuia dintre „întreprinzători” pădurea a fost afectată de tăieri ilegale cu caracter de furt.

4) Situația pădurilor în județul Buzău

Fără a se verifica riguros, pentru fiecare solicitare de reconstituire a dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere, îndeplinirea cumulativă a celor patru condiții ce decurg din legile de fond funciar (*autorul depozitat abuziv de regimul comunist, întinderea proprietății în momentul preluării de către stat a pădurilor prin Decretul nr.83/1949, dovedită cu acte de proprietate, amplasamentul proprietății dovedit cu planuri și schițe, calitatea de moștenitor legal dovedită cu acte de stare civilă*) s-a ajuns la constituirii litigioase de drepturi și nu la reconstituiri de drepturi ca act reparatoriu. S-a ajuns, astfel, la situații în care se „reconstituie” drepturi de proprietate (pe cale administrativă și judecătorească) pentru persoane fizice și juridice diferite, pe aceleași suprafețe de teren forestier, suprapuneri duble, triple și chiar cvadruple **în amplasamente dovedite cu acte că au aparținut exclusiv statului**. În județul Buzău, ca de altfel și în alte județe ale țării, dacă se însumează reconstituirile deja făcute de comisiile de fond funciar, cu cele dispuse prin sentințe judecătorești rămase definitive și irevocabile și cu cauzele aflate pe rolul instanțelor în diferite faze procesuale, **se ajunge la situația absurdă în care ar trebui să se retrocedeze păduri în suprafață mai mare decât suprafața împădurită a județului, fără a mai ține cont de faptul că și statul a fost proprietar de pădure în acest județ**.

S-ar putea spune că aceasta este o construcție teoretică însă, din păcate, realitatea confirmă contrariul. Spre exemplu, în baza unor documente ce privesc perioada 1723 – 1915, a unor expertize extrajudiciare tendențioase și a unor raționamente deductive nesusținute de probe, Judecătoria PĂTÂRLAGELE, prin Sentința civilă nr. 1408/19.11.2009, a reconstituit dreptul de proprietate pentru aproape 63.000 ha de pădure numitului NĂSTASE TEODOR în indiviziune cu S.C. EXPRES INVEST SRL BUCUREȘTI (cumpărător de drepturi litigioase în proporție de 50 %) cu toate că singurul document care atestă o proprietate a autorului depozitat face referire la 3,6 ha „coastă și pădure” în cadrul unei obști de moșneni. Aceeași judecătorie, prin Sentința civilă nr.826/2007, reconstituise dreptul de proprietate pentru 18.000 ha pădure ACADEMIEI ROMÂNE pe același amplasament. Amplasamentul se mai suprapune cu alte 30.000 ha pădure deja retrocedate. Obștea MOȘNENILOR BUZOIENI solicită în instanță reconstituirea dreptului

de proprietate pentru alte 30.000 ha pădure al căror amplasament se suprapune cu cele de mai sus.

ACADEMIA ROMÂNĂ, care, din cauza suprapunerilor, nu a putut fi pusă în posesie decât cu 13.000 ha pădure din cele 18.000 ha, a chemat în judecată Comisia Județeană Buzău (obligația de a face) solicitând instanței obligarea acesteia la punerea în posesie cu cele 5000 ha pădure rămase. Comisia județeană a chemat în garanție DIRECȚIA SILVICĂ BUZĂU care, însă, a refuzat să pună la dispoziție suprafețe de pădure care au aparținut și aparțineau de drept statului. Pentru a evita emiterea unei decizii ”imprevizibile” de către judecătoria Pătârlagele, ACADEMIA ROMÂNĂ a solicitat strămutarea procesului la altă instanță, cererea fiind în curs de soluționare la Înalta Curte de Casație și Justiție.

5) ”Moștenitori testamentari” beneficiari ai legilor de fond funciar din județele Bihor, Maramureș și Suceava

Solicitarea de reconstituire a dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere după autor depozitat ALEXANDRU MATEESCU este formulată de un anume RADU LUCIAN în baza unui testament din anul 1993, prin care soția lui ALEXANDRU MATEESCU i-ar fi lăsat lui toată averea sa. Întrucât după solicitare moștenitorul testamentar a decedat, demersurile au fost continuate de mama sa iar, după decesul acesteia, de avocata MUREȘAN ELENA.

Prin Hotărârea nr.4980/11.06.2010, Comisia Județeană BIHOR validează avocatei MUREȘAN ELENA reconstituirea dreptului de proprietate pentru **430 ha** pădure. Hotărârea este atacată în instanță și Judecătoria ALEȘD dispune, prin Sentința civilă nr.1281/2010, reconstituirea dreptului de proprietate pentru **62.683 ha** pădure pe raza comunelor VADU CRIȘULUI, ȘUNCUIUȘ, MĂGEȘTI și AUȘEU în baza declarațiilor de martori (admiși direct în ședință) și a unei Note de ședință depusă de avocată, fără a exista la dosar documente din care să rezulte cu certitudine întinderea dreptului de proprietate și amplasamentul acesteia. Netemeinicia unei astfel de decizii, dincolo de alte argumente juridice, rezultă din simplul fapt că cele patru comune au în total pe raza teritorială o suprafață de fond funciar de numai 27.062 ha. În realitate, din documentele de arhivă (**Decretul 83/1949**) rezultă că ALEXANDRU MATEESCU a fost depozitat de **4.767 ha** pădure, întreaga proprietate a tatălui său fiind în 1922 (înainte de aplicarea **Legii de reformă agrară din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș**) de **7.852 ha**.

Un alt „moștenitor testamentar” este MARIAN RODICA, care solicită reconstituirea dreptului de proprietate asupra întregii păduri deținute de POP SIMON în MUNȚII MARAMUREȘULUI. Solicitarea are la bază un certificat de moștenitor (nr.879/22.05.1991) ce avea înscris la masa succesorală „*un pat, un scrin secretaire și diverse bunuri de uz casnic și gospodăresc*” întocmit ca urmare al unui testament din 1986 al OLGĂI FONAI (dat cu 46 zile înainte de a muri) în care se consemnează „*toate bunurile mele care vor mai exista la moartea mea să fie luate de RODICA MARIAN care m-a îngrijit și mă îngrijește și de care m-am atașat sufletește*”.

POP SIMON (decedat în 1920) a deținut în proprietate pădurea TIBĂU din MUNȚII MARAMUREȘULUI în suprafață de 10.019 ha care, la data preluării de către stat (conform înscrisurilor din cartea funciară) era în proprietatea IRINEI SIMON (văduva lui POP SIMON) – 5.009 ha, ZOREI (fiica adoptivă, căsătorită UDREA, decedată 1956, fără moștenitori) – 1.670 ha, OLGĂI (fiica adoptivă căsătorită FONAI, decedată 1986, fără moștenitori) – 1.670 ha și a lui POP SIMON jr. (decedat în 1947, fără moștenitori) – 1.670 ha.

Întrucât pădurea TIBĂU se află pe teritoriul a două județe, cererile au fost depuse atât la comisia locală din județul SUCEAVA, cât și la comisia locală din județul MARAMUREȘ.

Comisia locală CÂRLIBABA și Comisia județeană SUCEAVA au invalidat reconstituirea dreptului de proprietate. Hotărârea a fost atacată în instanță și, după mai multe cicluri procesuale, Judecătoria din Sf. GHEORGHE, județul Covasna dispune reconstituirea dreptului de proprietate pentru 3.889 ha pădure în județul SUCEAVA.

Hotărârile nr.443/c și 445/c din 29.07.2009 ale comisiei județene MARAMUREȘ de invalidare a reconstituirii dreptului de proprietate sunt atacate în instanță și Judecătoria VIȘEU DE SUS dispune, prin sentința civilă nr.2201/12.10.2009, reconstituirea dreptului de proprietate pentru încă 4.931 ha pădure. În total, MARIAN RODICA, moștenitoarea unui pat și a unui scrin secretaire, devine proprietară a 8.820 ha pădure din care pe 4500 ha a fost pusă în posesie. De menționat, că s-a mai reconstituit dreptul de proprietate pentru încă 1.648 ha pădure unui alt „moștenitor” RODOLEAN VICTOR după ZORA UDREA, fiică adoptivă a lui POP SIMON, decedată în 1956 fără a avea urmași.

În concluzie, referindu-ne numai la cele două exemple, pornindu-se de la niște testamente din anii 1986 și 1993, când pădurile nu erau în circuitul civil și de la proprietăți care nu depășeau 15.000 ha pădure, s-a ajuns la performanța reconstituirii, mai bine zis constituirii unor drepturi de proprietate pentru 75.000 ha pădure din domeniul public al

statului. Situațiile prezentate dezvoltă un mecanism cvasigeneral prin care toate abuzurile săvârșite în procesul de reconstituire a drepturilor de proprietate se decontează în final pe seama proprietății publice.

6) *Afectarea proprietății publice a statului de către procuratori*

Cu concursul unor membri ai comisiilor locale și județene, procuratorii (uneori și cumpărători ai drepturilor litigioase) au afectat semnificativ proprietatea publică a statului obținând pentru moștenitori (sau pentru ei înșiși) suprafețe de pădure mult mai mari decât cele legal cuvenite și pe amplasamente valoroase în foste păduri ale Casei Autonome a Pădurilor Statului (CAPS).

Acest lucru a fost posibil prin depunerea de cereri la mai multe comisii, solicitând aceleași suprafețe de mai multe ori în numele unor „moștenitori” care nu aveau întotdeauna vocație succesorală. Atunci când solicitările nu erau satisfăcute au apelat la instanțe care, de cele mai multe ori, le-au dat câștig de cauză în baza unor documente vechi care atestau proprietăți cu mult înainte de 1948, a unor expertize (unele dintre acestea extrajudiciare) tendențioase și a unor mărturii false date chiar în afara cadrului procesual.

- a) Între anii 1946–1948, pădurea de pe moșia ELENEI și a lui EMIL LAHOVARY avea o suprafață de 1.170 ha și era deținută în proprietate de fiul acestora NICOLAE LAHOVARY, acesta fiind și autorul depozitat. NICOLAE LAHOVARY, diplomat de carieră, s-a stabilit în ELVEȚIA, a avut o fiică ce, la rândul ei are un fiu (în viață), probabil cetățean elvețian.

Întrucât acesta, (fiul lui NICOLAE LAHOVARY) în calitate de moștenitor legal al autorului depozitat, nu a solicitat reconstituirea dreptului de proprietate, **cele 1.170 ha de pădure ar fi trebuit să rămână în proprietatea statului.**

Cererile de reconstituire a dreptului de proprietate au fost depuse de CONSTANTIN LAHOVARY (rudă de gradul VI cu autorul depozitat și, prin urmare, fără vocație succesorală) reprezentat de procuratorul MARICEL COSOR. Comisia județeană VRANCEA a validat reconstituirea pentru suprafața de pe raza sa teritorială, iar Comisia județeană BACĂU a invalidat-o pe motiv că este făcută de o persoană fără drept. Procuratorul, în numele clientului său, face plângere și Judecătoria ONEȘTI, prin Sentința civilă nr.1714/28.05.2010, a dispus reconstituirea dreptului de proprietate pentru 1.138 ha pădure pe baza a două expertize care

sugerează că proprietatea ar fi aparținut lui GRIGORE LAHOVARY (ramura care asigură descendența solicitantului) și nu lui EMIL și ELENEI LAHOVARY, așa cum atestă documentele și al căror descendent era NICOLAE LAHOVARY.

- b) În anul 1948, moșia BÂLCA-DOMNEȘTI a lui ILIE SĂBĂREANU mai avea 1.865 ha de pădure (1.380 ha în județul BACĂU și 485 ha în județul VRANCEA), autorii deposezați abuziv fiind ȘTEFAN SĂBĂREANU (cotă 1/3) și SEVASTIȚA SĂBĂREANU (cotă 2/3). Solicitățile de reconstituire a dreptului de proprietate au fost depuse de moștenitori, reprezentați de același procurator, MARICEL COSOR, la comisiile locale RUGINEȘTI (VRANCEA) și COȚOFENEȘTI (BACĂU). Comisia județeană VRANCEA validează suprafața de 842 ha (cu 357 ha mai mare decât dreptul legal, $842-485=357$), iar Comisia județeană BACĂU validează 1.378 ha (drept legal). Deși dreptul legal total era de 1.865 ha, procuratorul a solicitat în instanță încă 3.920 ha pădure.

Deși exista o hotărâre definitivă și irevocabilă de respingere a cererilor, procuratorul recurge la un subterfugiu (neprocedural) revenind în cauză cu capete de cerere separate. Instanța acceptă cererile și dispune efectuarea unei expertize la propunerea procuratorului. Expertul omite să precizeze în raport că, în fapt, se solicită proprietăți ale lui NICOLAE LAHOVARY, CLARA MAVROCORDAT și ale răzeșilor vecini cu moșia lui ILIE SĂBĂREANU și identifică un presupus amplasament care cuprindea proprietăți dovedite cu acte de alți deținători. Până în prezent nu există încă o hotărâre rămasă definitivă și irevocabilă.

- c) Familiile APOSTOLEANU și CINCU mai dețineau la nivelul anului 1948 cel mult 2.771 ha pădure ce puteau fi retrocedate moștenitorilor în cazul formulării de cereri. De menționat că TAMARA APOSTOLEANU (domiciliată în ELVEȚIA) nu a solicitat reconstituirea pentru cele 754 ha pădure la care avea dreptul.

Moștenitorii celor două familii, reprezentate de același procurator, COSOR MARICEL, au depus cereri de reconstituire a dreptului de proprietate la mai multe comisii locale de pe raza județelor GALAȚI și VRANCEA. Prin mai multe hotărâri, cele două comisii județene au validat o suprafață de pădure cu 1.024 ha mai mare decât cea care putea fi reconstituită. În unele cazuri, (spre exemplu BUCIUMENI), procuratorul refuză punerea în posesie pe vechile amplasamente și obligă comisia locală, prin executor judecătoresc, să facă punerea în posesie pe amplasamente, mult mai valoroase în foste păduri CAPS (ale statului). Nemulțumit că nu s-au validat suprafețele

solicitate, procuratorul inițiază acțiuni în instanță, în prezent, pe rolul acestora înregistrându-se cauze (în diferite faze procesuale) care însumează pretenții pentru încă 8.585 ha pădure.

La nivelul anului 1948, din fosta moșie VLADNICU stăpânită de MARIA C. PLAGINO și apoi de CONSTANTIN CRISTOFIL (legatar universal) mai rămăseseră 300 ha pădure cei doi vânzând de-a lungul anilor mari suprafețe de pădure. Parte din pâlcurile cu vegetație forestieră (care nu intrau în categoria păduri) fusese expropriată în baza **legilor de reformă agrară din 1921 și 1945**.

Moștenitoarea DENISA CRISTOFIL a fost pusă în posesia celor 300 ha pădure însă, după aceasta, reprezentată fiind de DUȚĂ GICĂ, mai întâi în calitate de procurator, apoi în calitate de cumpărător al drepturilor litigioase, a depus la Comisia locală TĂNĂSOAIA și la Comisia județeană VRANCEA notificări prin care mai solicita încă 1480 ha pădure depunând ca document un plan de hotărnicie al moșiei VLADNICU întocmit în anul 1877. După respingerea inițială a cererii (7.03.2006) comisia locală TĂNĂSOAIA acceptă solicitarea propunând reconstituirea pentru încă 1.043 ha pădure, însă Comisia județeană invalidează propunerea.

Judecătoria ADJUD dispune, prin Sentința civilă nr.743/18.09.2008, reconstituirea dreptului de proprietate pentru 1485 ha pădure în baza planului de hotărnicie din 1877, a unei expertize cu multe inexactități și afirmații false și în baza unei scrisori a Primăriei TĂNĂSOAIA prin care comunică instanței că este de acord cu reconstituirea pentru suprafața de pădure menționată (nu avea această calitate legală motiv pentru care constituie un abuz) și că vechiul amplasament este liber (fals—amplasamentul era deja ocupat de proprietari care dovediseră cu acte dreptul de proprietate la nivelul anului 1948). În această situație, reprezentanții legali ai Primăriei Tănăsoaia au comis un abuz prin comunicarea acordului pentru reconstituirea suprafeței de pădure și un fals, întrucât amplasamentul era deja ocupat de proprietari.

Pe această speță, s-au desfășurat mai multe acțiuni judecătorești dar, în toate cazurile, nu s-a ținut seama nici de argumentele comisiei județene (intimată) și nici de cele ale intervenienților (persoane care dovedeau cu acte că au devenit legal proprietari ai pădurii).

Prin Sentința civilă nr.907/2008, dată în Dosarul nr.874/173/2008, aflat pe rolul Judecătoriei ADJUD, rămasă definitivă și irevocabilă, s-a dispus reconstituirea pe numele lui DUȚĂ GICĂ (în acel moment subsecretar de stat în MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE, care era autoritate centrală pentru silvicultură) a dreptului de proprietate pentru 1.423 ha pădure, deși, după cum s-a arătat, din moșia VLADNICU, mai

rămăsese suprafața de 300 ha pădure la nivelul anului 1948 cu care a fost pusă în posesie CRISTOFIL DENISA.

7) Moștenitorii unor cenzori sau persoane fizice organizate în forme asociative de proprietate au devenit fără temei legal proprietari ai unor păduri ce au constituit active ale unor societăți comerciale

a) MANTA MIHAI, moștenitor al lui MANTA GRIGORE, depune la Comisia locală REGHIU (VRANCEA) o cerere de reconstituire a dreptului de proprietate pentru 4200 ha pădure. În sprijinul pretențiilor sale, a anexat un proces-verbal din 13.12.1947 al Adunării General a acționarilor SOCIETĂȚII FORESTIERE SAR LOMAS în care se preciza că s-a ales un nou comitet de cenzori în care figura și GRIGORE MANTA, un statut al societății (probabil emis în 1938) din care rezultă că cenzorii s-ar alege dintre acționari precum și documente din care rezultă că SOCIETATEA FORESTIERĂ SAR LOMAS deținea în proprietate pădurea VULCĂNEASA.

Întrucât în ceea ce privește calitatea de „îndreptățit”, la reconstituirea dreptului de proprietate a numitului MANTA MARIAN nu mai trebuie demonstrat nimic, fiind evidentă lipsa acestei calități, în cele ce urmează se fac unele precizări cu privire la SOCIETATEA FORESTIERĂ SAR LOMAS.

La sfârșitul anului 1947, acționariatul Societății era compus din CIMA CAMPAGNIE DES INDUSTRIES MINERES AND ANNEXES – 420.000 acțiuni și din UNION DES USINES DES EXPLOATATION FORSTIERES DE NASIC, GENEVA – 840.000 acțiuni. Prin urmare, capitalul era integral elvețian și era deținut de două mari corporații. În perioada 1945–1947, SOCIETATEA FORESTIERĂ SAR LOMAS a solicitat și primit mai multe credite de la SOCIETATEA NAȚIONALĂ DE CREDIT INDUSTRIAL (capitalul: 50 % statul român și 50 % BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI), constituind drept garanție, printre alte active (fabrici de cherestea), și pădurea VULCĂNEASA care, la acea dată, avea o suprafață de 3.700 ha conform documentelor. **În momentul naționalizării, Societatea nu-și achitase în totalitate creditele.**

Trecând peste aceste evidențe, Comisia locală REGHIU propune reconstituirea dreptului de proprietate pentru 4.200 ha pădure, însă Comisia județeană VRANCEA, prin Hotărârea nr.167/16.07.2007, respinge propunerea.

Faza administrativă fiind încheiată, a urmat faza judiciară. După deschiderea acțiunii în instanță, conform unei practici binecunoscute, MANTA MIHAI vinde drepturile litigioase numitului GÎRBOIU CONSTANTIN (contract autentificat cu nr.691/31.01.2008). Prin Sentința civilă nr.3488/7.05.2008 pronunțată de JUDECĂTORIA FOCȘANI se dispune reconstituirea dreptului de proprietate pentru 4.200 ha pădure numitului GÎRBOIU CONSTANTIN (un cunoscut procurator din zonă) și se respinge cererea de intervenție a DIRECȚIEI SILVICE FOCȘANI pe motivul lipsei calității procesuale. Prin Decizia civilă nr.1007/25.11.2008, Tribunalul Vrancea a respins recursul formulat de Comisia județeană VRANCEA. În această cauză au urmat mai multe cicluri procesuale și, în ultima fază JUDECĂTORIA FOCȘANI, prin Sentința civilă nr.5036/07.10.2010 a respins și cererile de revizuire ale Comisiei județene FOCSANI și DIRECȚIEI SILVICE VRANCEA. Iată cum un cenzor la o societate comercială cu capital deținut integral de două corporații străine, este îndreptățit să ia din proprietatea publică a statului încă 4.200 ha pădure.

b) ASOCIAȚIA „*SOCIETATEA ANONIMĂ FORESTIERĂ NĂDRAG*” a luat ființă ca persoană juridică prin sentința civilă nr.2368/2005 pronunțată în Camera de Consiliu de JUDECĂTORIA LUGOJ și înregistrată în Registrul Asociațiilor și Fundațiilor la poziția 6/2005. Asociația s-a înființat în temeiul art.26 și 28 din **Legea nr.1/2000**, articole care reglementau că formele asociative de proprietate (composesorate, obști etc.) se vor reorganiza în formele inițiale în vederea reconstituirii drepturilor de proprietate. Membrii Asociației erau moștenitorii unor persoane fizice care au fost împrăștiate în urma **Legii de reformă agrară din 1921** cu loturi dezmembrate și expropriate din Moșia NĂDRAG. Conform actelor constitutive, Asociația avea drept scop recuperarea pădurii deținute de Societatea comercială „*SOCIETATEA ANONIMĂ FORESTIERĂ NĂDRAG*”. Ulterior, pentru atingerea acestui scop Asociația își modifică componența prin adăugarea de noi membri: AUSNIT STEVEN și AUSNIT PETER – cetățeni americani și AUSNIT GINIENCO MARTINEZ NURIA – cetățean francez ca moștenitori ai lui MAX AUSNIT, modificarea actului constitutiv fiind făcută prin Decizia civilă nr.7/CAMERA DE CONSILIU/ 5.04.2008 a TRIBUNALULUI TIMIȘ.

Societatea Anonimă Forestieră NĂDRAG (după care se dorea reconstituirea) a fost înființată, în anul 1924, ca societate comercială pe acțiuni, având ca obiect de activitate „*exploatarea, industrializarea și comercializarea lemnului*”. SOCIETATEA ANONIMĂ FORESTIERĂ NĂDRAG a cumpărat în același an 11.145 ha pădure, însă, chiar în contractul de cumpărare se precizează că o parte din aceasta este expropriată, indicându-se și numărul

topografic al parcelei ce urmează a fi preluată și divizată. Înainte de naționalizare Societatea avea următorul acționar: Uzinele TITAN NĂDRAG CĂLAN – 248.138 acțiuni din totalul de 300.000; EDGAR AUSNIT (nu are nici o legătură cu MAX AUSNIT) – 25.053 acțiuni; Societatea BESSLER WACHTER – 15.000 acțiuni; UNIUNEA EXPORTLES – 5.160 acțiuni, restul de 6.649 acțiuni fiind deținute de bănci și persoane fizice (sub 2.000 acțiuni).

Asociația „*SOCIETATEA ANONIMĂ FORESTIERĂ NĂDRAG*” depune la comisia locală NĂDRAG - județul TIMIȘ cererea de reconstituire a dreptului de proprietate pentru 11.145 ha pădure (inițial 8.184 ha). Comisia locală acceptă cererea (fără nici un temei) și propune reconstituirea, însă COMISIA JUDEȚEANĂ TIMIȘ inițial o invalidează prin Hotărârea nr.54.4/10.02.2009 și ulterior prin încălcarea legii (actele comisiei județene sunt acte jurisdicționale care fac excepție de la revocabilitatea actelor administrative), o validează prin Hotărârea nr.54.5/7.05.2009. Între timp, Asociația făcuse deja demersuri juridice pentru recunoașterea calității de succesoare în drepturi și obligații a societății comerciale SOCIETATEA ANONIMĂ FORESTIERĂ NĂDRAG.

Judecătoria LUGOJ, prin Sentința civilă nr.386/22.02.2008, constată că Asociația este una și aceeași persoană juridică cu Societatea comercială „*SOCIETATEA ANONIMĂ FORESTIERĂ NĂDRAG*”, dizolvată prin naționalizare în 1948, ignorând faptul că nu poate fi nici o legătură între cele două persoane juridice, confundând Registrul acționarilor cu un Registru alfabetic de lotizare din 1937, ce cuprindea loturile expropriate cu care urma să fie împroprietărit un număr de 31 persoane fizice, și nefăcând nici o legătură între membrii asociației și acționari.

Exemple asemănătoare sunt numeroase, dar acestea două frizează absurdul și dezvoltă complicitățile în agresarea proprietății publice.

8) O fundație „umanitară”, persoană juridică de drept privat solicită “reconstituirea” dreptului de proprietate asupra 166.813 ha pădure și 160 clădiri din proprietatea publică a statului

Prin **Ordonanțele din 27.12.1781 și din 19.05.1783**, Împăratul Iosif al II-lea al Austriei (din 1775, nordul Moldovei–Bucovina intrase sub stăpânire austriacă) dispune reducerea numărului de mănăstiri și schituri și ÎNCAMERAREA moșiilor acestora datorite de domnia Moldovei și de boieri cu condiția ca “*veniturile să se folosească pentru binele coreligionarilor*”

din provincia în care s-au ÎNCAMERAT moșiile”. ÎNCAMERAREA este în esență un act de trecere în proprietatea statului a averilor, prin aceasta realizându-se extinderea și în Bucovina a concepției ungurești și austriece cu privire la natura proprietății în ceea ce privește averile bisericilor și cultelor religioase. De altfel, însăși Împăratul Iosif al II-lea explică această concepție într-o Rezoluțiune scrisă de mână (2892/24.03.1783) – “În Ungaria ca și celelalte provincii, averile sunt proprietatea deosebită a colectivității, numai uzufructul lor este al episcopilor, prelaților, mănăstirilor sau beneficiarilor, în scopul ca aceștia să-și poată îndeplini cu ajutorul lor datoria pe care o are fiecare. În consecință acești uzufructuari să nu aibă alte drepturi de proprietate, nici să pomenească de vre-un drept de moștenire, sau de vreo altă prerogativă sau privilegiu [...].”

Prin „Regulamentul bisericesc”, emanat de la autoritatea statală, ia naștere FONDUL BISERICESC. În esență, acest Fond era o fundație de drept public, administrată de funcționari ai statului și care avea drept scop emanciparea provinciei (veniturile se folosesc pentru a acoperi „cheltuielile pentru fețele bisericești și pentru școli”, iar surplusul pentru „binele obștesc, al religiunii și al omenirii”).

Din punct de vedere al drepturilor de proprietate asupra patrimoniului fundației, statul era titularul „*jus possidendi*”, iar fundația era titulară „*jus possessionis*”. Schimbările survenite ulterior în regulamente și denumiri nu au schimbat nici natura juridică a fundației și nici a drepturilor de proprietate. În anul 1918, Statul Român s-a substituit în drepturi și obligații celui austriac. Trecerea administrației Fundației de la stat la Mitropolia BUCOVINEI și invers, de câte două ori, în perioada 1918 – 1925, nu schimbă cu nimic raporturile juridice menționate.

Prin **Legea nr.70/1925 privind reorganizarea bisericii ortodoxe din BUCOVINA** s-a acordat un statut juridic fundației, numită acum „*FONDUL BISERICESC ORTODOX – ROMÂN AL BUCOVINEI*” (FBORB) și anume: o fundație specială, autonomă cu personalitate juridică. Potrivit **Legii nr.21/1924**, persoanele juridice de drept public se înființează prin lege, astfel că numai persoanele juridice de drept privat (asociații, fundații) intrau sub incidența **Legii nr.70/1925**. Prin urmare, FBORB era fără îndoială o persoană juridică de drept public, iar patrimoniul era al statului, fundația neavând decât un drept de posesie.

Prin Decretul-lege nr.273/1948 nu s-a preluat abuziv patrimoniul (statul nu se expropria pe el însuși), ci se desființează pur și simplu persoana juridică FBORB, atribut al statului conform **Legii nr.21/1924** așa cum a fost modificată în 1938.

În scopul recuperării patrimoniului (proprietate a statului) aflat în posesia FBORB (persoană juridică de drept public) se înființează, de către 27 de persoane, o persoană juridică de drept privat Fundația particulară FBORB în baza **Ordonanței de Guvern nr.26 din 30.01.2000** (s-a emis sentința civilă nr.109/2000 a Tribunalului Suceava). Prin încheierea din 22.08.2001, Judecătoria Suceava a admis că Fundația particulară FBORB este aceeași persoană juridică cu aceea care și-a încetat abuziv activitatea prin **Decretul-Lege nr.273/1948**. Cu alte cuvinte, se constată identitatea dintre o persoană juridică de drept public și una de drept privat formată din inițiativa a 27 de persoane particulare, fapt pentru care aceasta din urmă ar fi în drept să intre în proprietatea a 192.158 ha pădure, inclusiv clădiri, proprietate a statului (așa după cum s-a arătat). Acțiunile repetate de contestare ale RNP-ROMSILVA au fost respinse de instanțe.

Fără a mai enumera numeroasele procese, se rezumă următoarele: prin Sentința civilă nr.538/13.03.2007, Tribunalul Suceava a admis cererea în revendicare a fundației private FBORB și a obligat Statul Român prin RNP-ROMSILVA, să-i lase în deplină proprietate 166.813 ha pădure și 160 clădiri. La apelul formulat de R.N.P și MINISTERUL FINANTELOR, CURTEA DE APEL TIMIȘOARA, prin Decizia nr.317/14.02.2009, menține hotărârea luată de TRIBUNALUL SUCEAVA. Cu alte cuvinte, ce s-a hotărât pe plan local rămâne valabil. Recursul este soluționat de ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, care în 15.03.2011, casează decizia CURȚII DE APEL TIMIȘOARA și trimite cauza spre rejudecare CURȚII DE APEL CLUJ. În prezent, a rămas speranța unei judecăți drepte.

9) *Împroprietărirea Mănăstirii Neamț cu suprafața de 10.596 ha s-a realizat după 145 de ani, prin anularea Legii secularizării averilor mănăstirești din 29.12.1863 inițiată de către guvernul Mihail Kogălniceanu, aprobată de Parlament și promulgată de domnitorul Alexandru Ioan Cuza*

Urmare a promulgării Legii nr.247/19.07.2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în Monitorul Oficial Partea I nr. 653/22.07.2005, prin care s-au adus modificări și completări Legii nr.1/2000 pentru reconstituirea drepturilor de proprietate asupra terenurilor agricole și a celor forestiere, Mănăstirea Neamț și Mitropolia Moldovei și Sucevei au solicitat în anul 2005 Comisiei locale din cadrul Primăriei Vânători județul Neamț reconstituirea suprafeței de 6100 ha teren cu

vegetație forestieră precum și cedarea construcțiilor forestiere aflate pe aceste terenuri pe care le solicita în proprietate Mănăstirea Neamț.

Trebuie să menționăm că între Mănăstire și Stat a existat un conflict de peste 70 de ani, care a început în decembrie 1863 odată cu adoptarea *Legii pentru secularizarea averilor mănăstirești*, în baza căreia și averile Mănăstirii Neamț au trecut în proprietatea Statului și s-a terminat în anul 1935 odată cu adoptarea Legii privitoare la reintegrarea Mănăstirii Neamțu-Secu în folosința Vetrei înconjurătoare (astfel cum s-a delimitat pe baza Decretului-domnesc nr. 4381/10.06.1859). Potrivit art. 1 din Legea privitoare la integrarea Mănăstirii Neamțu-Secu și din Regulamentul pentru aplicarea acestei legi (aprobat prin Decretul Regal nr.1808/24.07.1935), *”Statul este autorizat să atribuie Sfintei Mănăstiri Neamțu-Secu în perpetuă și deplină folosință terenul denumit ”Vatra înconjurătoare”*. Așadar, singurul beneficiu de care s-a bucurat Mănăstirea Neamțu-Secu a fost dreptul de folosință deplină și perpetuă asupra pădurilor din zona denumită *”Vatra înconjurătoare”*, aceasta nefiind proprietara terenurilor respective. Acest fapt reiese cu claritate și din Procesul-verbal nr. 237/17.11.1936 încheiat de o comisie cu ocazia efectuării lucrării *”Amenajamentul Pădurii Statului ”Vatra Mănăstirii Neamțu-Secu”*, ce prin lege specială s-a atribuit Sfintei Mănăstiri Neamțu-Secu în perpetuă și deplină folosință”, în care, la pagina 2 alin.2 se precizează: *”Pentru punerea în valoare a acestei păduri, care este proprietatea Statului, uzufructuara (n.n. Mănăstirea Neamțu-Secu) a autorizat cu întocmirea amenajamentului pe domnii ... din serviciul Administrației Casa Autonomă a Pădurilor Statului (CAPS) fără a aduce la cunoștința proprietarului, Casa Pădurilor, acest fapt.”* Potrivit amenajamentului silvic din anul 1949, întreaga suprafață solicitată de Mănăstirea Neamț se găsea în proprietatea statului.

Comisia locală de pe lângă Primăria Vânători, județul Neamț a validat suprafața de 4478, 74 ha teren cu vegetație forestieră (din cele 6100 ha solicitate) fără a preciza însă amplasamentul. **Comisia Județeană de pe lângă Prefectura Neamț a invalidat propunerea Comisiei Locale Vânători, motivat și de faptul că din documentele depuse de către solicitanți reiese fără echivoc faptul că, începând cu anul 1863, unitățile de cult din România nu au mai avut în proprietate terenuri forestiere, și potrivit Legii privitoare la reintegrarea Mănăstirii Neamțu-Secu în folosința Vetrei înconjurătoare din anul 1935, terenurile erau date exclusiv în ”perpetuă și deplină folosință”.**

După această invalidare, Mănăstirea Neamțu, susținută de Mitropolia Moldovei și Sucevei a declanșat un val de procese care s-au finalizat în anul 2007 prin Decizia civilă nr.

648/RC/2007 a Tribunalului Județului Neamț cu admiterea acțiunilor și împrăștierea Mănăstirii Neamț cu suprafața de 4478,74 ha, precum și cu clădirile RNP-Romsilva (cabane, sedii cantoane, sediu ocol silvic) aflate pe aceste terenuri.

Pe parcursul derulării proceselor la instanțele din județele Neamț, Brașov și Cluj reprezentantul Mitropoliei Moldovei și Sucevei (care asigura asistența juridică), precum și obștea Mănăstirii Neamț au făcut numeroase demersuri, unele cu caracter penal, în scopul urgentării punerii în posesie (deși nu exista hotărâre definitivă), în zonele dorite (care nu erau menționate în acțiunea și în hotărârile judecătorești) precum și pentru preluarea în proprietate a unor bunuri și construcții care nu au aparținut niciodată Mănăstirii Neamț (în proprietate sau în folosință). În acest sens arătăm următoarele:

- falsificarea de către Consilierul Juridic al Mitropoliei Moldovei a anexei în care erau nominalizate toate construcțiile care fac obiectul retrocedării prin adăugarea în listă a sediului Ocolului silvic Tg. Neamț; pentru fapta sa inițial s-a dispus începerea urmăririi penale (conform art. 290, alin 1 din Codul penal pentru fals în înscrisuri sub semnătură privată), fiind însă ulterior scos de sub urmărire penală și sancționat administrativ cu o amendă de 500 lei conform art. 81 din Codul Penal. Cu toate acestea, instanța de judecată a atribuit în proprietate Mănăstirii Neamț și sediul Ocolului Silvic Târgu Neamț;
- blocarea căilor de acces a personalului silvic și a agenților economici către zonele unde aveau atribuții de serviciu sau de exploatare a lemnului, situație soluționată de judecătoria Tg. Neamț prin admiterea acțiunii RNP-Romsilva - Direcția Silvică Neamț;
- dezinformarea de către Mitropolia Iași și Mănăstirea Neamț a instituțiilor statului cu privire la litigiile existente cu RNP-Romsilva și Comisia Județeană Neamț prin prezentarea deformată a realității situațiilor de fapt și de drept;
- plângeri penale împotriva tuturor reprezentanților instituțiilor statului angrenate în litigiul cu Mănăstirea Neamț și cu Mitropolia Moldovei;

În stabilirea dreptului de proprietate a Mănăstirii Neamț asupra terenurilor trecute în proprietatea Statului prin Legea secularizării averilor mănăstirești din anul 1863, instanțele de judecată au invocat motive sau documente ce privesc perioadele anterioare anului 1945, declarat an de referință, după care, potrivit Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în Monitorul Oficial Partea I

nr. 653/22.07.2005, ar fi trebuit să se refacă retrocedările. În acest sens, arătăm unele din motivările instanțelor de judecată - Judecătoria Tg. Neamț și Tribunalul Neamț pentru retrocedarea în proprietatea Mănăstirii Neamț a suprafeței de **4478,74** teren forestier și construcții;

- punctul de vedere invocat de un înalt funcționar din Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor, prin adresa nr. 19471/4.03.2002, care cu de la sine putere declară că "folosința perpetuă" este unul și același lucru cu proprietatea;
- Decizia civilă nr. 1157/14.12.2006 a Tribunalului Dâmbovița, care pe baza unei scrisori de la Ministerul Agriculturii (nr.19.509/VG/2001) a decis că înzestrarea realizată pe baza Decretului regal nr. 1340/1938 a constituit de fapt o împrăștiere; de menționat este însă faptul că Mănăstirea Neamț a primit în folosință terenuri în baza unei legi din anul 1935.
- termenul de "înzestrare" era un termen consacrat în actele de dănie, chiar de la înființarea primelor așezăminte monahale de pe teritoriul țării, având deci sensul de dare în proprietate.

9.1 Împrăștierea Mănăstirii Neamț cu o suprafață de 6117 ha terenuri forestiere, prin însumarea suprafețelor prevăzute de lege a se acorda individual unor unități de cult din Județul Neamț

Ca urmare a adoptării Legii nr. 1/2000, modificată și completată prin Legea nr. 400/17.06.2002 pentru aprobarea OUG nr. 102/2001 privind modificarea și completarea Legii nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, prin care, la art. 29 alin 2 s-a prevăzut printre altele că "...structurile de cult care au avut în folosință sau în înzestrare teren cu destinație forestieră, dobândesc în proprietate suprafețe până la limita a 30 ha din pădurile pe care le-au avut în administrare sau înzestrare" un număr de 205 instituții de cult existente în anul 2002 în județul Neamț au solicitat și primit suprafața de 6117 ha teren forestier.

Concomitent cu solicitările adresate Comisiei locale pentru punere în posesie, Mitropolia Moldovei și Sucevei a introdus acțiune în instanță pentru obligarea Statului de a pune în posesie suprafețele primite de instituțiile de cult în imediata apropiere a Mănăstirii Neamț, în condițiile în care, potrivit legii, fiecare instituție de cult trebuia să primească până la 30 ha pe raza unității

administrativ-teritoriale unde își avea sediul. Mai mult, potrivit art. 29, alin 3¹ din Legea nr. 1/2000, modificată și completată prin Legea nr. 400/2002, trebuiau să fie împrăștiate doar unitățile de cult care au avut în administrare sau înzestrare pădure în anul de referință 1945. În acest fel, erau îndreptățite potrivit legii, numai 7 structuri de cult (mănăstiri) nominalizate în Decretele Regale din anii 1935-1938. Interpretând în mod propriu original prevederile legale, tribunalul Cluj, prin Decizia Civilă nr.1380/A/2002, a împrăștiat Mănăstirea Neamț cu suprafața de 6117 ha pădure, în același timp lipsind de folosința proprietății toate celelalte instituții de cult din lista prezentată de Mitropolia Moldovei și Sucevei.

Recapitulând cele de mai sus, constatăm că *Legea secularizării averilor mănăstirești* promulgată la 1863 de Alexandru Ioan Cuza și-a încetat efectul. Și pentru ca această lege votată de Parlament în anul 1863 să fie anulată definitiv, a fost adoptată Legea nr. 261/4.10.2008 privind modificarea și completarea art. 29 din Legea nr. 1/2000, modificată și completată, prin care s-a stabilit că toate structurile de cult care au avut în folosință și/sau înzestrare terenuri cu destinație forestieră dobândesc în proprietate respectivele suprafețe.

10) Prințul Paul al României a solicitat și a luat 47 de hectare din pădurea Snagov, deși aceasta nu a fost în proprietatea Casei Regale, iar Înalta Curte de Casație și Justiție a României, încă din anul 1941, a declarat pădurea Snagov ca fiind domeniu public al statului

Prin Decretul Regal nr.1154 din 28 februarie 1930 (publicat în Monitorul Oficial din 9 februarie 1931), Regele Mihai I, prin Consiliul de Regență, a promulgat „*Legea pentru înfrumusețarea împrejurimilor Capitalei*”. Legea prevedea ca Ministerul de Agricultură și Domenii să cedeze, cu titlu gratuit, pădurea Snagov – Țigănești (cu trupurile Fundul Sacului și Popești) și pădurea Băneasa, municipiului București, în vederea amenajării acestora ca stațiuni climaterice de odihnă, agrement și sport.

După întoarcerea lui Carol al II-lea pe tron, Consiliul comunal general al Municipiului București, printr-o hotărâre din data de 22 iunie 1932, a fost de acord cu cedarea unei suprafețe din pădurea Snagov către Casa Regală. **Prin aceeași hotărâre, s-a prevăzut ca donația să fie făcută numai după întocmirea proiectului de lege și aprobarea acestuia. Proiectul de lege nu s-a întocmit, iar Carol al II-lea a intrat în posesia pădurii, fără să o dețină în proprietate.** Astfel, în 1948, când autoritățile comuniste au naționalizat bunurile Casei Regale,

în inventarul publicat în Monitorul Oficial 140/19 iunie 1948 nu este cuprinsă și suprafața de **46,78** hectare din trupul de pădure „Fundul Sacului”, deoarece aceasta era în proprietatea statului – domeniul public al Municipiului București, și nu al Casei Regale. În anul 1955, Tribunalul Civil nr.8 din Districtul Lisabona a decis că Mircea Grigore Carol Lambrino, autointitulat Carol de România, tatăl lui Paul Lambrino al României a fost fiul legitim al lui Carol al II-lea. Mircea Grigore Carol Lambrino a decedat în data de 27.01.2006.

La data de 13 februarie 2002, Paul al României (numele din buletin al lui Paul Lambrino) a solicitat Regiei Naționale a Pădurilor restituirea suprafeței de **46,78** hectare din Pădurea Fundul Sacului situată pe malul Lacului Snagov. Un an mai târziu, urmare a respingerii cererii sale, Paul Lambrino a chemat în judecată Primăria Snagov, pentru ca instanța să o oblige pe aceasta la restituirea terenului. Precizăm că la acea dată (13.02.2002), Paul al României nu avea calitatea să formuleze în mod valabil și în nume propriu notificări/cereri întemeiate pe legile de restituire a proprietăților. Deoarece tatăl său, Mircea Grigore Carol Lambrino trăia, numai el putea formula notificări pentru reconstituiri ale dreptului de proprietate.

Deși nu a prezentat un titlu de proprietate valabil și nici nu a făcut dovada deposedării abuzive, Judecătoria Buftea i-a admis cererea lui „Paul al României” și, prin sentința civilă din data de 26 iunie 2003, a obligat Comisia județeană Ilfov pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor să pună în aplicare hotărârea judecătorească și să aprobe împrumutarea Prințului Paul cu suprafața de 10 hectare teren forestier, maximul la care dădea dreptul legea. Prin hotărârea nr.7/14.01.2004, Comisia Județeană Ilfov a validat dreptul de proprietate pentru cele 10 ha pădure pe raza comunei Snagov-Ilfov. RNP-Romsilva a cerut în instanță anularea hotărârii la data de 10.01.2005. Acțiunea a fost respinsă definitiv și irevocabil prin Sentința din 16.05.2007 în dosarul nr. 2269/2/2007 al Curții de Apel București. Ulterior, după modificarea legii, prin cererea nr. 11923/06.09.2005, Paul Lambrino a solicitat să i se restituie și restul suprafeței de 36,78 hectare din pădurea Snagov. La data de 7 iulie 2006, Comisia Județeană Ilfov a validat cererea lui Paul al României, cu nouă voturi pentru și unul împotrivă. Votul împotrivă a fost al reprezentantului Direcției Silvice București care a contestat punerea în posesie pentru lipsa atât a dovezii proprietății cât și a nedeposării abuzive a terenului de către statul comunist. Așa se face că lui Paul al României, după reconstituirea suprafeței de 10 hectare primite în anul 2004, i s-a atestat dreptul la proprietate pentru întreaga suprafață revendicată de 46,78 ha în pădurea Snagov în anul 2006.

În concluzie, cererea lui Paul al României nu trebuia onorată, întrucât legea prevede reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere doar pe structura de proprietate existentă la momentul depunerii abuzive de către regimul comunist. Regele Carol al II-lea nu a fost depusat de pădurea de la Snagov, deoarece nu a deţinut-o în proprietate. Pădurea în cauză a fost şi a rămas proprietatea Statului Român, fapt atestat prin:

- hotărârea irevocabilă a colegiului prezidenţial (preşedinţii tuturor secţiilor) al Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie a României, din data de 26 noiembrie 1941: *„Având în vedere că prin memoriul-întâmpinare depus de mandatarul fostului Rege Carol al II-lea se recunoaşte, în mod categoric, că nu s-au îndeplinit formele legale pentru transmisiunea proprietăţii pădurii în discuţiune; că neexistând o transmisiune a dreptului de proprietate asupra suprafeţei de pădure în discuţiune, urmează că deţinerea ei de către fostul Suveran este lipsită de un temei legal şi deci cererea făcută prin acţiunea de faţă de a fi obligat fostul rege Carol al II-lea să restituie acest bun Statului Român este întemeiată şi trebuie admisă (...) obligă pe fostul rege Carol al II-lea să delase în plină proprietate şi posesiune a Statului Român următoarele imobile: (...) Trupul de pădure «Fundul Sacului» din pădurea Snagov, judeţul Ilfov, în suprafaţă de 46,78 hectare învecinată la Apus şi Miazănoapte cu Lacul Snagov...”*.
- adresa oficială trimisă de Casa Regală şi Regele Mihai I în anul 2007 Regiei Naţionale a Pădurilor-Romsilva, depusă la Comisia Judeţeană Ilfov, în care se precizau şi următoarele: *„Pădurea Fundul Sacului aparţine Statului Român şi nu a făcut niciodată parte din patrimoniul Regelui Carol II.”*

Aşadar, Judecătoria Buftea şi mai apoi Comisia Judeţeană Ilfov l-au împrăştiat nelegal şi necuvenit pe Paul Philippe, născut Lambrino, cu 47 ha în Pădurea Snagov, cu o valoare la preţul pieţei de la acea dată de peste 14 milioane de Euro.

11) Reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere solicitate de moştenitorii principelui Mihail D. Sturdza

11.1 În judeţul Neamţ:

Validarea dreptului de proprietate în favoarea moştenitorilor lui Mihail D. Sturdza asupra a 26.100 ha terenuri forestiere, situate pe teritoriul administrativ al oraşului Bicaz, precum şi al unor comune din judeţul Neamţ

Potrivit documentelor identificate, în anul 1941, la momentul decesului principelui Mihail D. Sturdza, **domeniul Hangu**, așa cum era denumită proprietatea imobiliară revendicată, avea suprafața totală de **27.143 hectare**, din care 25.310 hectare pădure de rășinoase și foioase și 1.833 hectare diverse terenuri.

Prin aplicarea Legii nr. 187/23.03.1945 pentru înfăptuirea reformei agrare, având în vedere faptul că în zona bazinului râului Bistrița, unde era situat domeniul Hangu, nu se găseau suficiente terenuri agricole pentru împroprietărirea familiilor de țărani din zonă, comitetele agrare constituite la acea vreme au decis să exproprieze în întregime terenurile neacoperite cu păduri, precum și parte din păduri, în scopul transformării acestora în pășuni, în vederea împroprietăririi. Cu toate că prin Legea nr. 187/23.03.1945 pentru înfăptuirea reformei agrare nu s-a prevăzut și exproprierea pădurilor, în mod excepțional, din domeniul Hangu au fost expropriate circa 5.000 hectare pădure masivă care au trecut prin împroprietărire la familiile de țărani.

Prin aplicarea Legii fondului funciar nr.18/19.02.1991 și a Legii nr.1/11.01.2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr.18/1991 și ale Legii nr.169/1997, moștenitorilor țăranilor împroprietăriți în perioada 1946 – 1948 li s-a reconstituit dreptul de proprietate pentru o suprafață de cca. 10.707 hectare pădure, din care 5000 ha pădure masivă și 5707 ha alte terenuri. Aceste suprafețe sunt menționate în procesele verbale întocmite de către comitetele locale de reformă agrară și aprobate de comitetele de plasă, conform prevederilor art. 10 din Legea nr. 187/1945.

Moștenitorii defunctului Mihai D. Sturdza, printr-o cerere adresată Prefecturii județului Neamț (cererea nr.11536 din 16.08.2005), în condițiile dispozițiilor Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției și a Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 06.03 1945-22.12.1989, au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate asupra suprafeței totale de 27.143 ha, din care 26.100 ha pădure, 139 ha poieni și 904 ha goluri de munte.

Pentru a răspunde acestei solicitări, instituțiile statului competente au verificat în arhive suprafețele deținute de Mihai D. Sturdza care li s-ar cuveni ca moștenire urmașilor, ajungând la concluzii diferite, astfel:

- RNP-Romsilva - Direcția Silvică Neamț, pe baza documentelor doveditoare a proprietății familiei Mihai D. Sturdza privind domeniul Hangu-județul Neamț, prin notele de constatare încheiate, arată că moștenitorii erau îndreptățiți să primească 14.384 ha cu vegetație forestieră, diferența până la 27.143 ha fiind compusă din 10.707 ha suprafață expropriată și 2052 ha situate pe teritoriul județului Harghita (nota de constatare 1541/09.02.2006);
- Ministerul Afacerilor Interne - Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Neamț consideră că moștenitorii defunctului Mihail D. Sturdza ar fi îndreptățiți să primească 26.100 ha terenuri forestiere, din care 24.048 ha în județul Neamț și 2052 ha în județul Harghita;
- Instituția Prefectului Județului Neamț constată dreptul de proprietate al moștenitorilor familiei lui Mihail D. Sturdza pentru o suprafață totală de 27.143 ha teren vegetație forestieră pe teritoriul județului Neamț (referatul nr. 2861/28.02.2006).

În baza cererii adresată de moștenitorii lui Mihail D. Sturdza și invocând documentele mai sus-menționate, Prefectura Județului Neamț a emis Hotărârea nr. 4773/15.05.2006, prin care stabilește reconstituirea dreptului de proprietate asupra unor terenuri cu vegetație forestieră în suprafață totală de 26.100 ha situată în orașul Bicz și pe raza a 6 comune din județul Neamț (Bicazu Ardelean, Ceahlău, Fărcașa, Grințieș, Hangu și Poiana Teiului). Din analiza acestei hotărâri, se desprind următoarele concluzii:

- Prefectura nu a ținut seama de documentele și argumentele prezentate de RNP-Romsilva - Direcția Silvică Neamț, potrivit căreia, moștenitorilor familiei lui Mihai D. Sturdza li se cuvenea să fie retrocedată suprafața de **doar 14.384 ha** teren cu vegetație forestieră;
- Nu s-a ținut seama de faptul că urmare a (re)organizărilor teritoriale din perioada 1945-1990, suprafața de 2052 ha din fostul domeniu Hangu se afla în județul Harghita, și, prin urmare, competența de retrocedare revenea autorităților din acest județ;
- Din suprafața de 27.143 ha aflată în anul 1941 în posesia prințului Mihai D. Sturdza, trebuia scăzută suprafața de 10.707 ha expropriată cu care au fost împrumutate în temeiul Legii nr.187/1945 țărani din zona respectivă; contestațiile moștenitorilor prințului Sturdza la expropriere au fost respinse prin hotărârea nr. 65/09/03.1946 de către Comisia județului Neamț, astfel că, potrivit dispozițiilor legale în vigoare la acea dată, exproprierea a fost legală și temeinică;

- Chiar și în situația în care exproprierea ar fi fost abuzivă și nelegală, suprafața de pădure reconstituită de Prefectura județului Neamț trebuia diminuată cu 5000 ha întrucât, potrivit proceselor verbale și referatelor întocmite de Comitetele locale de reformă agrară în anii 1945-1946, rezultă că din suprafața totală de 10.707 ha expropriată, numai 5000 ha erau cu pădure, diferența de 5707 ha fiind alte terenuri.

Hotărârea nr. 4773/2006 a Prefecturii județului Neamț a fost atacată în instanță, plângerea RNP-Romsilva - Direcția Silvică Neamț fiind admisă în parte de către Judecătoria Bicăz, care, prin Sentința civilă nr. 823/16.08.2006 a stabilit că moștenitorii prințului Mihai D. Sturdza sunt îndreptățiți la reconstituirea dreptului de proprietate pentru suprafața totală de 16.436 ha teren cu vegetație forestieră situat pe teritoriul județului Neamț. Sentința civilă nr. 823/16.08.2006 a Judecătoriei Bicăz a fost atacată la Tribunalul județului Neamț de către moștenitorii familiei Sturdza, precum și de către Comisia Județeană Neamț pentru stabilirea dreptului de proprietate a terenurilor din cadrul Prefecturii Neamț.

Tribunalul Neamț a admis recursurile formulate și a anulat în totalitate Sentința civilă nr.823/16.08.2006 a Judecătoriei Bicăz și prin Decizia definitivă și irevocabilă nr. 1107/04.12.2006 a stabilit dreptul de proprietate privată urmașilor prințului Mihai D. Sturdza pentru suprafața de 26.100 ha pădure. În motivarea deciziei date, Tribunalul județului Neamț a invocat următoarele:

- lipsa calității procesuale active a RNP-Romsilva - Direcția Silvică Neamț, situație în care instanța nu a ținut seama de practica Înaltei Curți de Casație și Justiție care a stabilit că în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. III alin 2 din Legea nr. 169/1997 pentru modificare și completarea Legii nr. 18/1991, RNP-Romsilva are capacitate procesuală activă (**Decizia nr.2165/18.03.2005**);
- suprafața de 10.707 ha a fost expropriată de pe Domeniul Hangu ca urmare a unor măsuri abuzive luate în perioada 06.03.1945-22.12.1989; în realitate, însă, exproprierea s-a făcut printr-o lege democratică - Legea nr. 187/1945 privind înfăptuirea reformei agrare - semnată de către Regele Mihai, prin care s-au împroprietărit țăranii care au participat în calitate de combatanți la cel de-al doilea Război Mondial, urmărindu-se realizarea păcii sociale printr-o redistribuire a suprafețelor de teren ce urmau a fi preluate printr-o expropriere de la marii deținători și împărțite țăranilor care dețineau mai puțin de 5 ha de teren; totodată, având în

vedere și faptul că hotărârile de expropriere contestate de moștenitorii defunctului Mihai D. Sturdza nu au fost revocate sau anulate, acestea nu constituie măsuri abuzive.

De altfel, însăși invocarea în cuprinsul cererii de reconstituire de către moștenitorii prințului Sturdza a prevederilor Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 06.03.1945-22.12.1989 este eronată, întrucât nu intrau sub incidența acestei Legi terenurile al căror regim juridic este reglementat prin Legea nr. 18/1991 și prin legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și a celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii nr. 18/1991 și a Legii nr. 169/1997.

Față de cele mai sus, rezultă cu claritate faptul că moștenitorilor prințului Mihai D. Sturdza li s-a stabilit reconstituirea dreptului de proprietate **cu 10.707 ha pădure mai mult decât aveau dreptul.**

11.2 În județul Ilfov:

Retrocedarea a 42,2 ha teren forestier, situat în pădurea Băneasa

Moștenitorii prințului Mihai D. Sturdza care au revendicat retrocedarea de terenuri forestiere din domeniul Hangu, jud. Neamț, au solicitat în anul 2011 *Comisiei sectorului 1 București pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor*, retrocedarea a 42,2 hectare teren forestier situat în pădurea Băneasa, care a aparținut numitei Olga M. Sturdza, soția defunctului prinț Mihai D. Sturdza.

Ca documente doveditoare au fost depuse 4 (patru) acte de vânzare – cumpărare autentificate în anul 1939, încheiate între contele Odon Montesquiou Fezzensac, în calitate de vânzător și Olga M. Sturdza, în calitate de cumpărător. Olga M. Sturdza, cea după care s-a făcut solicitarea de retrocedare, la acea vreme era căsătorită cu principele Mihai D. Sturdza.

Principele Mihail D. Sturdza a decedat la 27 septembrie 1941, moment după care s-a efectuat evaluarea masei succesorale deținute de acesta, în vederea stabilirii impozitului succesor. În cele 4 acte de vânzare cumpărare menționate mai sus nu s-a consemnat faptul că vânzarea s-a făcut ca un act comun al celor doi soți sau de soție, cu consimțământul soțului, așa cum prevedea codul civil la acea vreme.

În documentele de evaluare a masei succesorale nu sunt consemnate terenuri deținute în pădurea Băneasa, cu toate că, potrivit legii ar fi trebuit consemnate cel puțin o cotă parte ca bunuri dobândite în comun cu soția sa Olga M. Sturdza.

Întrucât în codul civil aplicabil la data încheierii celor patru contracte de vânzare cumpărare, referitor la dreptul femeilor căsătorite de a cumpăra, art. 199 prevedea că *”femeia nu poate dobândi avere cu titlu oneros sau gratuitu fără consimțământul bărbatului la facerea actului sau prin deosebitul consimțământ înscrisu”* iar în cele patru acte de vânzare cumpărare nu s-a consemnat îndeplinirea condițiilor menționate, conduce la concluzia că Olga M. Sturdza, cumpărătorul înscris în actele de vânzare cumpărare menționate, fie nu era soția principelui Mihail D. Sturdza, fie actele în cauză nu au fost încheiate cu respectarea prevederilor legale, fapt care ar atrage nulitatea acestora, având în vedere caracterul imprescriptibil al situației juridice a terenurilor.

Comisia sectorului 1 București pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor, până în anul 2010, nu a soluționat cererea de reconstituire a dreptului de proprietate, motiv pentru care solicitanții au formulat acțiune în instanță dosarul nr. 56.752/299/2010 aflat pe rolul judecătoriei sectorului 1 București. RNP-Romsilva a intervenit în procesul care face obiectul dosarului nr. 56.752/299/2010 și va susține respingerea acțiunii.

12) *Exemple de retrocedări efectuate în Ardeal*

Pentru exemplificare, s-au selectat două cazuri: **PARCUL NAȚIONAL RETEZAT** și Masivul Păduros din **VALEA MUREȘULUI SUPERIOR**.

În 1918, Ardealul se unește cu România. În virtutea Tratatului de la Trianon, Statul Român devine succesor al Statului Ungar în ceea ce privește aceste teritorii. După unire, o parte din nobilimea maghiară a părăsit România, optând pentru cetățenia maghiară. În mentalul colectiv, aceștia au rămas sub denumirea de optanți.

În 30.07.1921, se adoptă **Legea de reformă agrară din TRANSILVANIA, BANAT, CRIȘANA și MARAMUREȘ**. Prin această lege s-au expropriat parțial moșiile celor rămași în țară și în totalitate moșiile (domeniile) celor plecați (în terminologia legii cei declarați *“absenteiști”*). În ceea ce privește pădurile, exproprierea s-a făcut în scopul formării pădurilor și pășunilor comunale. **Fără excepție, exproprierea s-a făcut prin acordare de despăgubiri, Statul Român plătind sume imense.**

Familiiile nobiliare maghiare s-au opus cu îndârjire exproprierii, considerând TRIANONUL o mare nedreptate și un accident istoric pe care sperau a-l îndrepta. Unii din nobilii maghiari au format societăți comerciale transferând (contrar legii) moșiile în patrimoniul

acestora sperând că prin această manevră vor scăpa de expropriere. Alții au deschis acțiuni în instanță contestând valoarea despăgubirilor (unele dintre procese se mai aflau pe rol și după 25 de ani), sau mutau și distrugeau bornele puse de comisiile de expropriere.

În plan internațional, optanții au exercitat presiuni și au depus numeroase reclamații la SOCIETATEA NAȚIUNILOR paralel cu procesele de despăgubire deschise în țară. Pentru stingerea stării litigioase, la propunerea CONSILIULUI SOCIETĂȚII NAȚIUNILOR (statele semnatare al Tratatului de la TRIANON), s-a format TRIBUNALUL ARBITRAL ROMÂNOMAGHIAR de la Paris. **Plățile despăgubirilor stabilite de acest tribunal se făceau din FONDUL AGRAR (FONDUL A) deschis la o bancă din Basel pe numele STATULUI ROMÂN (fond format în baza Convențiilor de la HAGA (20.01.1930) și Paris (21.04.1930) încheiate în urma negocierilor purtate de NICOLAE TITULESCU și contele APPONY.**

Prin acest FOND A, STATUL ROMÂN a plătit sume considerabile în coroane – aur optanților unguri. Conform documentelor de arhivă în ARDEAL, au fost expropriați 367 de optanți.

Deciziile definitive de expropriere datează din perioada anilor '20, dar lucrările cadastrale (ridicări în planuri s-au terminat spre finele anilor '30). Prin urmare, există documente oficiale care atestă suprafețele expropriate și situațiile moșiilor/domeniilor după expropriere.

În anul 1940, prin DICTATUL DE LA VIENA, ARDEALUL DE NORD este anexat UNGARIEI rămânând în stăpânirea acesteia până la eliberarea lui de armatele române (1944). Perioada 1940 – 1944 a fost un prilej pentru Guvernul Hortist de a înlătura efectele reformei agrare. S-au făcut înscrieri discriminatorii în cărțile funciare, unele dintre acestea în baza **Ordonanței nr.1440/1941** a batalionului HORVED CLUJ. Cărțile funciare și așa extrem de relative (din cercetări a rezultat că nici lucrările reformei agrare nu au fost reflectate în totalitate în aceste cărți) au devenit și mai puțin relevante. De altfel, prin **Legea nr.260/04.04.1945**, promulgată de REGELE MIHAI I AL ROMÂNIEI, toate înscrierile de carte funciară „discriminatorii” efectuate în perioada 1940 – 1944 au fost declarate nule de drept, însă nu toate radierile au fost operate.

După **actul de la 23 August 1944** și în temeiul art.8 din **CONVENȚIA DE ARMINSTIU/12.09.1944**, bunurile reprezentând proprietatea UNGARIEI și GERMANIEI au fost sechestrate. Pentru administrarea lor, s-a adoptat **Legea nr.91/9.02.1945**, prin care bunurile sechestrate sunt puse sub supravegherea CASEI DE ADMINISTRARE ȘI SUPRAVEGHERE A BUNURILOR INAMICE (CASBI).

Situația fondului funciar a fost adusă de către comisiile județene și în unele cazuri de către instanțele de judecată la nivelul anului 1918, înainte ca ARDEALUL să se unească cu țara, luând ca dovadă infailibilă a dreptului de proprietate „cărțile funciare”, cu toate că acestea nu au valoare de înregistrări constitutive de drepturi reale, ci numai de evidență, drepturile reale trebuind a fi dovedite cu documente ce atestă titlul de proprietate.

- Prin trei titluri de proprietate emise în baza ordinului prefectului județului HUNEDOARA, doi cetățeni austrieci (KENDEFFY MARIA și PONGRACZ ELISABETA) ajung proprietarii a 9.407 ha teren forestier și pășuni (6.304 ha pădure) în PARCUL NAȚIONAL RETEZAT, rezervație a biosferei UNESCO.

Domeniul RETEZAT a aparținut fraților LUDOVIC și GABRIEL KENDEFFY. **Primul a părăsit țara și a fost despăgubit în procesul optanților din FONDUL A cu suma de 856.211 coroane – aur drept despăgubiri și 14.844 coroane aur daune pentru dezorganizarea exploatației, conform Deciziei TRIBUNALULUI ARBITRAL de la Paris.** GABRIEL KENDEFFY, rămas în țară, a respins ofertele de ieșire din indiviziune, declanșându-se un lung proces judiciar care nu s-a finalizat până în anul 1949. La fel a procedat și în cazul demersurilor de expropriere începute în baza **Legii nr.213/1930** a monumentelor istorice care interzicea ca arii protejate peste 10 ha să se afle în proprietate particulară dar, de această dată, în cazul exproprierii propriei jumătăți indivize. Tehnica a funcționat perfect și anul 1949 vine fără a se ajunge la o hotărâre definitivă și irevocabilă cu privire la cuantumul despăgubirii. **Domeniul KENDEFFY a intrat în anul 1949 în proprietatea ACADEMIEI ROMÂNE fiind cea mai veche rezervație științifică din România. Reconstituirea este ilegală deoarece cetățenii străini nu pot solicita reconstituirea dreptului de proprietate și, mai mult decât atât, pentru jumătate din domeniu se plătiseră despăgubiri.**

- Conform datelor consemnate în Statistica pădurilor, lucrare oficială editată de MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DOMENIILOR, în anul 1924 masivul păduros din cursul superior al MUREȘULUI avea la nivelul anului 1922 suprafața de 91.391 ha din care 86.601 ha pădure. Peste 80% din această suprafață era deținută de mari proprietari și de două societăți comerciale pe acțiuni (GUDEAMEȘTERHAZA fondată de familia BANFFY în 1918 pentru a eluda exproprierile și „ARDELEANA”, cu capital majoritar săsesc, moștenitoare a vechii societăți comerciale pentru INDUSTRIE FORESTIERĂ din REGHINUL SĂSESC care, la rândul ei, era

moștenitoarea SOCIETĂȚII PENTRU COMERȚUL CU PLUTE DIN REGHIN).

Restul de 20 % din masiv era deținut de mici proprietari, comune și compozesorate.

În tabelul următor, sunt prezentate succint evoluțiile acestor proprietăți.

Evoluția marilor proprietăți de fond forestier din Valea Mureșului Superior, - ha -

Proprietarul	Suprafața deținută în 1922 după stat. păd.	Conf. măs. cadastrale după ref. agrară din 1921. Anul 1939			Incidență CASBI
		Inițial	Expropriat	După exprop.	
KEMENY IOAN	10.901	10.149	3.369	6.780	NU
FRAȚII ELTETO	5.192	4.737	1.477	3.260	DA
FAMILIA FARCAȘ	19.469	10.671	5.253	5.418	DA
FRAȚII TEPLANSKI	1.256	11.791	188	991	NU
CAROL FRITSCH	3.119	2.789	741	2.048	NU
URMANCZY FERDINAND	2.617	2.617	2.617	0	OPTANT
URMANCZY IERONIM	2.754	2.440	546	1.894	NU
BANFFY DANIEL BANFFY LAZLO	Nu au deținut până în 1940 proprietăți în nume propriu				DA
GUDEAMESTE RHAZA	18.141	17.805	4.902	12.903	Da 14.211 ha
ARDELEANA	1.641	12.865	7.406	5.459	Da 7.000 ha
2 SOC. SWHWARTZ MENDEL	8.292	6.884	2.561	4.723	Nu - nu s-au solicitat
T O T A L :	77.382	71.545	29.060	42.485	-

Din datele din tabelul de mai sus, rezultă următoarele:

- 29.000 ha au fost expropriate prin legea de reformă agrară;
- 30.000 ha au intrat sub incidența CASBI;
- 7.500 ha nu s-au formulat cereri.

TOTAL: 66.500 ha au intrat în proprietatea statului ca urmare a vacanțelor succesoriale, exproprierii și aplicării legilor de armistițiu.

Deci, din totalul de 71.500 ha (conform măsurătorilor cadastrale) numai cca. 4.800 ha se pot considera a fi confiscate abuziv de regimul comunist. Această cifră este foarte apropiată de datele consemnate în documentele centralizatoare de aplicare a Decretului nr.83/1949 în care se consemnează cu confiscări de păduri KEMENY IOAN cu 2.738 ha și URMANCZY GIZELLA (probabil soția lui Ieronim) cu 280 ha.

Imediat după apariția **Legii nr.247/2005** la inițiativa unor comitete ad-hoc s-a solicitat JUDECĂTORIEI REGHIN, în baza art. 26 și următoarele din **Legea nr.1/2000** (aceste articole se referă la formele asociative de proprietate tradiționale: composesonate, obști etc.), acordarea personalității juridice pentru două forme asociative de proprietate și recunoașterea calității de continuatoare în drepturi și obligații a fostelor societăți comerciale pe acțiuni „*DOMENIUL SILVIC GUDEAMEȘTERHAZA*” și „*SOCIETATEA ANONIMĂ PENTRU SILVICULTURĂ ARDELEANA*”, în vederea recuperării terenurilor forestiere deținute de acestea.

Prin încheierile nr.290/10.10.2005 și 35/17.11.2005 pronunțate în procedură necontencioasă, JUDECĂTORIA REGHIN arată că cele două asociații constituite potrivit **O.G. nr.26/2000**, s-au organizat în forma inițială adică de societăți comerciale și, în consecință, pot solicita terenurile forestiere deținute de acestea. Cu alte cuvinte, JUDECĂTORIA REGHIN pune semnul egalității între asociații de tipul composesonatelor, obștilor etc., ca forme asociative de proprietate tradiționale și societăți comerciale care au ca obiect acte de comerț.

În baza acestor încheieri, comitetele ad-hoc au depus cereri de reconstituire a dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere deținute de cele două societăți comerciale intrate sub incidența Legii CASBI în virtutea legilor de armistițiu. De asemenea, au fost depuse cereri de reconstituire a drepturilor de proprietate după autorii: BANFFY DANIEL; BANFFY LASZLO (ca deținători de pădure în nume propriu deși, până în 1940, documentele oficiale nu consemnează deținerea de proprietăți forestiere în această calitate), FRAȚII ELTETO, Familia FARCAȘ, toți aceștia intrând sub incidența **Legii CASBI**.

COMISIA JUDEȚEANĂ MUREȘ a invalidat aceste cereri dar, în toate cazurile, s-au făcut plângeri în instanță aducându-se ca acte doveditoare a drepturilor de proprietate copii de pe înscrisurile de carte funciară. Plângerile au fost admise de instanțe, însă Comisia Județeană MUREȘ și DIRECȚIA SILVICĂ MUREȘ au promovat căi de atac, dosarele aflându-se în diferite faze procesuale. Pe rolul instanțelor, care, în toate cazurile, ignoră **Legea CASBI**, se află următoarele solicitări:

Solicitări privind reconstituirea drepturilor de proprietate

După cine se solicită reconstituirea	Solicitanții restituirii	Incidența Legii CASBI	Suprafață solicitată în baza înscrisurilor de Carte Funciară
SOCIETATEA ANONIMĂ PE ACȚIUNI DOMENIUL SILVIC GUDEAMESTERHAZA (FAMILIA BANFFY)	Asociația cu același nume considerată a fi societatea comercială desființată	DA	24.115
SOCIETATEA ANONIMĂ PENTRU SILVICULTURĂ „ARDELEANA”	Asociația cu același nume considerată a fi societatea comercială	DA	11.700
BANFFY DANIEL	Bthlen Ana	DA	9.324
BANFFY LASZLO, BANFFY (ramura IANOS)	Banffy Eva Maria Rozalia	DA	7.500
FAMILIA FARCAȘ	Diverși moștenitori	DA	2.800
FRAȚII ELTETO	Diverși moștenitori	DA	11.400
KEMENY IOAN	Diverși moștenitori	NU	3.600
RECONSTITUIRI DREPTURI DE PROPRIETATE DUPĂ LEGEA NR.1/2000	Aceiași solicitanți cu excepția celor două asociații	DA	227
TOTAL :	-	-	73.306 ha

Din tabel rezultă că suprafața revendicată depășește cu peste 2.000 ha suprafața consemnată în documentele cadastrale (1939) ca aparținând marilor proprietari de terenuri forestiere din masivul păduros al Văii MUREȘULUI SUPERIOR, ca aparținând marilor proprietari înainte de aplicarea reformei agrare din 1921 în Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș. În afara suprafeței de 73.306 ha solicitate în baza înscrisurilor de carte funciară pe rolul instanțelor mai sunt și alte solicitări despre care nu deținem date certe.

Reconstituirea de către instanțele judecătorești a drepturilor de proprietate asupra terenurilor revendicate **ar însemna anularea reformei agrare și efectelor legilor de armistițiu** (cele mai mari suprafețe de pădure sunt revendicate după BANFFY DANIEL, fost ministru al agriculturii în Guvernul Hortist din perioada ocupației ARDEALULUI DE NORD și ale cărui proprietăți au intrat sub incidența Legii CASBI). De asemenea, reconstituirea dreptului de

proprietate asupra terenurilor revendicate înseamnă și **a ignora despăgubirile uriașe plătite de Statul Român** atât pentru expropriere, cât și ca despăgubiri de război.

3. Constatări și concluzii privind implicațiile în asigurarea integrității fondului forestier a cadrului legal care reglementează reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere

3.1. Efectele prevederilor legilor de reconstituire a dreptului de proprietate

În anul **1991** apare **Legea nr.18**, care prevedea reconstituirea dreptului de proprietate în limita a 1 ha, persoanelor fizice (autori deposedați/moștenitori ai acestora) care au deținut în proprietate terenuri forestiere sau cu vegetație forestieră, retrocedările urmând a se face din trupuri izolate de pădure sau la liziera acestora.

RNP-Romsilva avea obligația să predea terenurile **comisiilor locale în baza unor procese verbale** (acte de scădere din gestiune), urmând ca acestea, după validare, să facă punerile în posesie. Noul proprietar era obligat să respecte regimul silvic. Prevederea era fără suport, deoarece la acea dată nu exista o legislație silvică adaptată acestei situații. **Efectele acestor reglementări** au fost următoarele:

- **Pădurile au fost, în marea lor majoritate defrișate sau brăcuite** (rărite prin extrageri repetate a arborilor valoroși), uneori, chiar cu complicitatea proprietarilor, reprezentând o oportunitate de a obține beneficii imediate.
- **Persoanele care nu au deținut în nume propriu pădure dar au fost membrii unor forme asociative de proprietate (indivize sau devălmașe) au solicitat și în multe cazuri au obținut, retrocedări de păduri.**
  - Unitățile administrativ-teritoriale au solicitat retrocedarea propriilor proprietăți.
  - Unitățile de cult au intuit oportunitatea reconstituirii unor proprietăți bisericesti, chiar dacă realitățile social-istorice se schimbaseră, creându-se, astfel, un curent de opinie care putea fi exploatat electoral.

Concluzii:

La elaborarea Legii nr.18/1991, s-a avut în vedere următoarea viziune politică: „*Vom retroceda cel mult un hectar de pădure la 400 mii foști proprietari, respectiv, cel mult 400 mii*

ha, dar vom salva ... restul pădurilor proprietate privată” (citat după acad. Victor GIURGIU - „Considerații asupra stării pădurilor României”, Revista pădurilor nr.2/2010). Ulterior, reconstituirea dreptului de proprietate asupra pădurilor a devenit un scop în sine, neglijându-se faptul că pădurile nu pot fi asimilate terenurilor agricole.

În anul 1997, s-a adoptat **Legea nr.169**, care a modificat Legea nr.18/1991. Noua lege ridică plafonul retrocedărilor de terenuri forestiere pentru persoane fizice la 30 ha de familie și introduce noi categorii de „îndreptățiți”: composesorate și obști medievale (nu se precizează limite, interpretându-se ca retrocedări în integrum); consilii parohiale, schituri, mănăstiri, instituții de învățământ (în limita a 30 ha); comune, orașe, municipii (nu se precizează limite, fapt pentru care s-a interpretat ca fiind o retrocedare *in integrum*).

Legea nr. 169/1997 **condiționează punerile în posesie de stabilirea regimului silvic pentru pădurile private**. Cu alte cuvinte, se puteau reconstitui drepturile de proprietate, dar pădurile nu erau predate până când nu se ajungea la o formulă „viabilă” de administrare a acestora în regim silvic. Modificarea art.42 (devenit 48 prin republicare) introduce în discuție și **Legea nr.187/1945** (privind reforma agrară), însă prin formularea dată o leagă și de terenurile forestiere deși această lege nu se referea la păduri. S-a făcut această mențiune deoarece prevederea va sta la baza unor retrocedări abuzive de pădure.

În concluzie, **Legea nr.18/1991** (inclusiv modificările aduse prin **Legea nr.169/1997**) ale cărei efecte se întind până astăzi (și în prezent mai sunt de retrocedat aproximativ 8.000 ha sub efectul acestei legi) s-a soldat cu retrocedarea a 344.283 ha de terenuri forestiere unui număr de 625.696 de proprietari, așa cum rezultă din tabelul următor.

Reconstituirea drepturilor de proprietate asupra terenurilor forestiere în baza Legii nr.18/1991
Sursa: Ministerul Mediului și Pădurilor

Inspectorate de regim silvic și vânătore (ITRSV)	TOTAL suprafață retrocedată - ha -	Din care: persoane fizice - ha -	Număr total de proprietari	Din care: persoane fizice
BUCUREȘTI	4.849	4.849	11.119	11.119
BRAȘOV	32.368	32.368	45.075	45.075
CLUJ	41.271	41.271	65.184	65.184
FOCȘANI	37.489	37.489	99.864	99.864
PLOIEȘTI	46.437	46.437	57.510	57.510
SUCEAVA	60.660	60.651	116.410	116.410
ORADEA	30.945	30.744	64.840	64.831
TIMIȘ	22.742	22.742	31.203	31.203
VÂLCEA	67.522	67.490	134.491	134.389
TOTAL:	344.283	344.041	625.696	625.585

Concluzii:

Numărul proprietarilor a fost de aproape 630.000, cu mult peste estimările inițiale, iar suprafața medie a proprietății retrocedate de 0,5 ha, la jumătate din suprafața maximă, a însemnat o fărâmițare și mai mare a fondului forestier.

Legea nr.1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și forestiere a avut următoarele caracteristici:

- s-a ridicat plafonul la 10 ha de persoană, renunțându-se la formularea din **Legea nr.169/1997**;
- a crescut numărul formelor asociative arhaice de proprietate: composesorate, obști și pădurile grănicerești;
- articolele 26 – 28 precizau că restituirea se va face în integritate la solicitarea unor comitete ad-hoc, formulată în termen de 90 de zile;
- reconstituirea dreptului de proprietate în limita a 30 ha teren forestier se va face din fondurile bisericești ale cultelor cărora le aparțin dacă acestea au avut în proprietate terenuri forestiere.

Efectele aplicării **Legii nr.18/1991** au determinat inserarea în **Legea nr.1/2000** a unor prevederi conform cărora trecerea din proprietatea publică a statului în cea privată a pădurilor pentru care s-a reconstituit dreptul de proprietate se va face în momentul punerii în posesie, iar punerea în posesie se va face numai după „*crearea în teritoriu a structurilor de control și de aplicare a regimului silvic și numai după promulgarea legilor privind contravențiile silvice, regimul silvic și administrarea fondului forestier proprietate privată și de stat, precum și statutul personalului silvic*”.

Controversele cu privire la formele de administrare a pădurilor private a blocat retrocedările în tot anul 2000, dar nu și reconstituirile de drepturi, multe din suprafețele ce urmau a fi retrocedate (puse în posesie) fiind deja validate de comisiile județene de fond funciar. În iunie 2001, **Legea nr.1/2000 a fost modificată de OUG nr.102, numai că în decursul anului 2000 și în prima parte a anului 2001, comisiile județene, la propunerea comisiilor locale, validaseră în bună măsură reconstituirile drepturilor de proprietate. Hotărârile de validare nu puteau fi anulate pe cale administrativă, fapt pentru care multe autorități locale, au adoptat politica faptului împlinit.**

OUG nr.102/2001 vedea în formele asociative arhaice de proprietate formele tranzitorii către proprietatea actualelor colectivități locale. Proprietatea nu mai era privită ca un tot, ci ca o însumare de părți indivize sau cote-egale care nu puteau depăși 20 ha de membru care își putea dovedi descendența din membrii vechilor comunități și care făcea cererea de retrocedare. Pădurea rămasă neatribuită (lipsă cereri, moșteniri vacante etc.) trecea în proprietatea statului și folosința comunelor. Același regim juridic îi aveau și terenurile forestiere rămase ca urmare a dizolvării asociațiilor.

În ceea ce privește retrocedările către persoane fizice, unități de cult, unități administrativ teritoriale, nu se aduc modificări semnificative. În ceea ce privește unitățile de cult, situația a rămas la fel de neclară. Dilema constituirii sau reconstituirii de drepturi de proprietate a continuat să persiste. Ordonanța operează o modificare de esență în ceea ce privește probațiunea. La retrocedarea terenurilor forestiere nu se mai admite proba cu martori, ci numai proba cu documente. Reconstituirile abuzive în baza unor mărturii reciproce ale solicitanților de terenuri forestiere deveniseră frecvente. Noua reglementare a produs numai în parte efecte, deoarece au fost admise ca probe tot felul de înscrisuri care nu aveau valoarea unor titluri de proprietate, iar instanțele au admis și probațiunea testimonială.

Nici restricția impusă la schimbarea amplasamentelor (numai cu acordul **RNP-Romsilva**) nu și-a dovedit pe deplin eficiența, deoarece ordonanța a lăsat la fel de nelămurită situația în care persoana îndreptățită la reconstituire refuza amplasamentul propus. Datorită unor implicații ulterioare, mai trebuie semnalată și reglementarea prin **OUG nr.102/2001** a situațiilor în care vechile amplasamente și-au schimbat în timp categoria de folosință. Prin aceasta s-a încercat cel puțin în aceste cazuri o limitare a fragmentării excesive a fondului forestier.

Numai după un an de la apariția **OUG nr.102/2001**, **Legea nr.1/2000** este **modificată și completată din nou prin Legea nr.400/2002 de aprobare** a ordonanței.

Pentru aplanarea conflictelor dintre comune și comunități (în special în cazul pădurilor grănicerești) **Legea nr. 400/2002** modifică art. 26 din **Legea nr.1/2000** prin introducerea alineatului 2⁴ care prevedea că *"Retrocedarea pădurilor comunale care provin din păduri grănicerești se va realiza în cote egale către formele asociative ale foștilor grăniceri și comunelor pe raza unităților administrativ-teritoriale pe care se află pădurile"*.

Fără a lămuri problema titlurilor sub care erau deținute pădurile de către fondurile bisericesti, **Legea nr.400/2002** transformă titlurile de folosință sau de înzestrare în baza cărora

erau deținute păduri de eparhii, parohii, schituri, mănăstiri în titluri de proprietate. Neclaritățile din prevederile legale au alimentat numeroase conflicte și litigii.

Legea nr.400/2002 mai deschide o cale de diminuare a fondului forestier proprietate publică prin modificarea art.29¹, abia introdus prin **OUG nr.102/2001**. Acum cei care deținuseră terenuri agricole, care deveniseră între timp terenuri forestiere, puteau opta pentru retrocedarea de pădure. Mai mult decât atât, prin **Legea nr.204/2004**, s-a deschis calea "*retrocedării*" de păduri și celor care nu au avut în proprietate nici măcar terenuri agricole. Prin acest act normativ se modifică art.36 din **Legea nr.1/2000**, în sensul că s-au creat drepturi de reconstituire și pentru cei care nu fuseseră efectiv împrăștiți prin **Legea nr.187/1945**, dar care erau îndreptățiți la împrăștiere, fiind înscrși în tabele nominale. Coroborarea art.36 cu art. 29¹, a fost calea prin care s-au realizat astfel de împrăștiări abuzive.

În perioada 2001-2004, mari suprafețe de pădure totalizând 42.508 ha au fost trecute din proprietatea publică a statului în proprietatea unităților administrativ-teritoriale prin procedura atestării inventarelor prevăzută de **Legea nr.213/1998**.

Conform art.21 din **Legea nr.213/1998**, unitățile administrativ-teritoriale trebuiau să-și întocmească inventarele bunurilor ce aparțineau domeniului lor public. Apartenența se atesta prin hotărâri ale Guvernului. În aceste inventare, au fost cuprinse și păduri care aparțineau domeniului public al statului, iar Guvernul, fără a solicita și avizul autorității publice centrale care răspundea de silvicultură, le-a atestat ca făcând parte din domeniul public al unităților administrativ-teritoriale. Profitând de confirmarea inventarelor unele consilii locale, în temeiul art.10 alin.(2) din **Legea nr.213/1998**, au trecut pădurile din domeniul public în cel privat, le-au parcelat și le-au scos la vânzare (un exemplu edificator îl constituie Primăria SNAGOV).

Necorelarea dintre RNP-Romsilva, administratorul legal al întregului fond forestier al statului, și Ministerul Apărării Naționale, a făcut ca prin hotărâri de Guvern să se transfere unităților administrativ-teritoriale, odată cu imobilele administrate de acesta și pădurile aflate în perimetrul lor. Suprafețele nu au fost mari (aproximativ 400 ha), dar prin amplasamentele lor (proximitatea localităților urbane, zone de interes imobiliar) au devenit ținta presiunilor de scoatere din fondul forestier.

În concluzie, situația retrocedărilor în baza Legii nr.1/2000 poate fi sintetizată astfel:

➤ S-au readus în actualitate retrocedările către persoanele fizice prin ridicarea plafonului la maxim 10 ha de persoană deposedată, dar nu mai mult de suprafața deținută în proprietate. Alte 250.000 de cereri au fost depuse la comisiile locale în baza cărora s-au mai retrocedat, aproximativ 330.000 ha de terenuri forestiere, astfel încât, la finele anului 2004, persoanele fizice dețineau în proprietate aproape 670.000 ha din fondul forestier național. **Legea nr.1/2000** nu a avut un efect semnificativ în atenuarea fărâmițării fondului forestier. Suprafața medie a proprietății particulare nu a depășit 1 ha. Fenomenul tăierilor ilegale de arbori și al brăcuirii pădurilor persoanelor fizice a continuat (aproximativ 250.000 ha pădure erau defrișate și cam tot atâtea brăcuite). Bornele de delimitare între proprietatea publică și cea particulară dispăruseră în mare parte și defrișările se extinseseră în pădurile statului. Situațiile din AGĂȘ (BACĂU), DOMOC (NEAMȚ), BORȘA (MARAMUREȘ), BORSEC și TULGHEȘ (HARGHITA), pentru a le cita numai pe cele mai cunoscute, scăpaseră de sub control, instituindu-se legea locală;

➤ Unitățile administrativ-teritoriale, prin autoritățile locale, și-au reconstituit, în mare parte, drepturile de proprietate, dar nu au pierdut ocazia de a se auto-împroprietări, mai ales, pe seama formelor asociative de proprietate măcinate de conflicte interne sau cu comunitățile actuale de pe raza unităților administrativ-teritoriale. La împroprietărirea acestora a contribuit și Guvernul, fie pe calea atestării inventarelor, fie pe calea transferurilor gratuite de terenuri forestiere din proprietatea statului, demers ce nu avea nici o legătură cu legile de fond funciar. La finele anului 2004, unitățile administrativ-teritoriale intraseră în posesia a peste 800.000 ha pădure. Nici pădurea din proprietatea acestora nu a scăpat de abuzuri făcute, de data aceasta, chiar de autoritățile locale. Forțarea tăierii pădurilor peste posibilitățile anuale, uneori sub pretextul doborâturilor de vânt sau al atacului de insecte, a constituit un mijloc de realizare de venituri care și-au dovedit utilitatea în campaniile electorale. Procedul odată patentat continuă și astăzi, conducând la destructurarea pădurilor și la intrarea lor în declin.

➤ Formele asociative care au reușit să se constituie au mers mai mult pe politica faptului împlinit decât pe prevederile **OUG nr.102/2001**. Formele asociative care nu au reușit să se organizeze și cele care s-au văzut deposedate de ceea ce pretindeau că le aparține au deschis acțiuni prin instanțe. Războiul dosarelor a blocat parte din retrocedări. Nici pădurile acestor forme asociative nu au fost administrate în regim silvic. Au scăpat numai pădurile la care ocoalele silvice nou create au reușit să se impună în fața noilor proprietari care voiau beneficii mari și imediate de pe urma proprietăților lor. Retrocedările către unitățile de cult nu au fost semnificative (până în 60.000 ha), dar aceste retrocedări rămân mai mult sub semnul

împroprietăririi decât al reconstituirii unor drepturi de proprietate. Până la finele anului 2004, formele asociative de proprietate și unitățile de cult intraseră în posesia a circa 600.000 ha pădure.

Legea nr.1/2000 nu și-a consumat efectele nici până în prezent, așa cum rezultă din datele din tabelul de mai jos:

FORMA DE PROPRIETATE	SUPRAFAȚĂ DE TEREN FORESTIER - ha -		
	Validată	Pusă în posesie	Nepredată
Persoane fizice	432.319	388.303	44.016
Forme asociative	566.660	541.275	25.385
Unități de cult	83.247	81.998	1.249
Unități administrativ-teritoriale	877.575	868.089	9.486
TOTAL	1.959.801	1.879.665	80.136

După 15 ani de retrocedări, se adoptă **Legea nr.247/19.07.2005** prin care se reia reconstituirea dreptului de proprietate asupra pădurilor de la început, dar pe baza altor principii.

O primă modificare importantă a **Legii nr.1/2000**, cu modificările și completările aduse până la acea dată, se referă la întinderea dreptului la reconstituire. Conform art.24 alin.(1), în noua formulare, persoanele **fizice și juridice sau, după caz, moștenitorii** acestora puteau solicita reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere și pentru diferența dintre suprafața primită prin aplicarea legilor de fond funciar și cea avută în proprietate. Deși, acum, în sfera retrocedării intrau marile suprafețe de pădure și era firesc ca legea să aducă precizări referitoare la persoanele îndreptățite pentru a se elimina abuzurile de interpretare, astfel de precizări nu au fost făcute, fapt pentru care practicile neunitare și abuzurile de interpretare nu au întârziat să apară.

Deși, era evident că lipsa unor inventare pe autori deposezați a pădurilor preluate de stat trebuia suplinită printr-o rigoare a probatoriului administrat și printr-o clarificare a calității procesuale a instituțiilor statului, nimic din toate acestea nu s-a întâmplat, mai mult decât atât, **Legea nr.247/19.07.2005** relativizează și mai mult probațiunea, după cum urmează:

- se elimină restricția conform căreia la reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere se admite numai proba cu înscrisuri, ceea ce înseamnă, implicit, admiterea probei testimoniale. În cazul în care reconstituirea se face pe vechile amplasamente este suficientă chiar numai proba cu martori,

– se introduce expertiza extrajudiciară ca probă cu aceeași forță juridică ca și expertiza comandată de instanță. Cu alte cuvinte, solicitantul putea să angajeze un expert care să întocmească o expertiză pe care apoi să o prezinte instanței ca probă în susținerea pretențiilor sale. S-au găsit suficient de mulți "experți" care, în schimbul unor onorarii substanțiale, să abdice de la deontologia profesiei și să întocmească expertize în favoarea clientului. O astfel de probă putea fi înlăturată printr-o contraexpertiză comandată de comisiile locale și județene care erau părți în proces. Dar pentru aceasta erau necesare fonduri și determinare din partea comisiilor. Statul, dacă voia să-și apere proprietățile de abuzuri și legalități, trebuia să prevadă clar, în lege, mijloacele prin care o putea face (stabilirea calității procesuale a administratorului proprietăților sale, accesul la instanțele superioare judecătorești și tribunalelor, sarcini precise în probațiune și răspunderi în consecință etc.).

Legea nr.247/19.07.2005 extinde principiul reconstituirii drepturilor de proprietate pe vechile amplasamente și asupra terenurilor până atunci exceptate (arii protejate, arborete pentru materiale de reproducere, păduri rezervații științifice și păduri cu rol de protecție etc.) stabilind obligația noului proprietar de a le păstra destinația și regimul silvic la care sunt supuse. Totodată prin aceeași lege s-a prevăzut și faptul că, în situația în care fostului proprietar trebuia să i se reconstituie dreptul de proprietate pe astfel de terenuri forestiere, **acesta putea opta pentru o suprafață echivalentă din fondul forestier proprietate de stat, iar amplasamentul putea fi stabilit numai cu acordul proprietarului.** Întrucât nimeni nu vroia terenuri forestiere cu regim silvic strict (restricții speciale) și toți vroiau păduri valoroase, exploatabile imediat, și nu păduri a căror administrare în condițiile legii presupunea costuri și nu beneficii, plimbarea amplasamentelor s-a accentuat. Condiționarea retrocedării de acordurile foștilor proprietari sau moștenitorilor acestora, în ceea ce privește amplasamentul, a constituit una dintre cauzele majore ale abuzurilor și, totodată ale pierderilor patrimoniale suferite de stat pe seama fondului forestier. DIRECȚIA SILVICĂ FOCȘANI și Prefectura JUDEȚULUI VRANCEA, confruntate cu situații extreme au ridicat excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.24, alin.(11\2), (11\4) și (3) din **Legea nr.1/2000**, așa cum au fost modificate prin **Legea nr.247/19.07.2005**, într-un dosar aflat pe rolul Judecătoriei PANCIU. Curtea Constituțională, prin Deciziile nr.605 și 652 din 28 aprilie 2009 (după 4 ani de aplicare a Legii nr.247/2005), a declarat ca fiind neconstituționale prevederile menționate mai sus, subliniindu-se faptul că prin condiționarea stabilirii amplasamentului de acceptul proprietarului i s-a atribuit acestuia un drept discreționar de care

poate uza în mod abuziv. Dar efectele juridice ale prevederilor legale declarate neconstituționale încetează numai pentru viitor. Trecutul se contabilizează, în contul incompetenței iar, în concret, în contul proprietății publice a statului.

În ceea ce privește formele asociative de proprietate (composesorate, obști medievale etc.), Legea nr.247/2005 anulează concepția introdusă prin OUG nr.102/2001 și revine la ambiguitatea reglementărilor din forma inițială a Legii nr.1/2000. Formele asociative din exteriorul arcului carpat, măcinate de dispute interne, nu reușiseră să se formeze și nu depuseseră cerere în termenul stabilit de Legea nr.247/2005. Întrucât Legea nr.247/2005 își propusese retrocedarea cu orice preț a terenurilor forestiere, autoritățile găsesc soluția salvatoare. Prin OUG nr.127/15.09.2005 se fixează un alt termen pentru solicitări de reconstituire a dreptului de proprietate, iar în cazul formelor asociative neconstituite, cererile puteau fi depuse de comitete ad-hoc de inițiativă. Ulterior, în majoritatea dealurilor subcarpatice reconstituirea drepturilor de proprietate pentru formele asociative și punerile în posesie s-a făcut în baza acestei ordonanțe de urgență.

Și în ceea ce privește punerea în posesie, **Legea nr.247/19.07.2005** vine cu o nouă viziune, respectiv aceea că punerea în posesie se va face indiferent dacă proprietarii și-au constituit sau nu structuri proprii de administrare și pază a pădurilor sau au încheiat contracte, în acest sens, cu astfel de structuri deja constituite. Până la formarea structurilor proprii sau până la încheierea contractelor, pădurile rămâneau în administrarea și paza RNP-Romsilva. Cu alte cuvinte, costurile și responsabilitatea administrării și pazei pădurilor rămâneau în sarcina RNP-Romsilva, iar proprietarii, în baza titlurilor de proprietate, erau liberi să-și exercite toate drepturile ce decurgeau din această calitate. În astfel de condiții, proprietarii nu aveau nici un interes să se asocieze să-și constituie structuri de administrare sau să încheie contracte cu structurile existente, fiind mai degrabă interesați de vânzarea pădurilor.

La protestele RNP-Romsilva, se adoptă **OGU nr.139/5.10.2005**, prin care se limitează obligația regiei la 90 zile, iar costurile administrării sunt trecute în sarcina bugetului de stat. Disputele cu privire la formele de administrare au constituit un factor de blocaj. **Legea nr.38/1.03.2006 de aprobare a OUG nr.139/5.10.2005** prelungește termenul de la 90 zile la 180 zile, după care pădurile rămân fără administrare. Procesul de reconstituire a dreptului de proprietate a fost decuplat de problematica complexă a administrării durabile a pădurilor, cu consecințe dramatice pentru pădure.

În concluzie:

- Legea nr.247/2005 a redeschis, după 14 ani de aplicare a legilor de fond funciar, procesul retrocedărilor, fără a lămuri problemele complicate pe care le ridicau reconstituirea dreptului de proprietate asupra pădurilor și administrarea durabilă a acestora; în baza acestei legi, s-au depus cereri de retrocedare pentru 2.600 mii ha de pădure, cu 400 mii ha mai mult decât toate retrocedările anterioare.
- Proprietatea publică a fost ignorată, creându-se tratamente preferențiale pentru cei care solicitau reconstituirea dreptului de proprietate. Probatoriul cu dovedirea dreptului de proprietate s-a relativizat deschizându-se calea abuzurilor, instanțele au acceptat ca acte doveditoare documente vechi, fără a le cerceta riguros. Drept urmare, s-au reconstituit drepturi de proprietate mult mai mari decât cele reale, intrându-se în conflict cu proprietarii care-și dovediseră drepturile prin acte de cumpărare sau de împrumut prin legile de reformă agrară. S-au acceptat ca acte doveditoare a proprietății documente cu valoare declarativă, fără a exista acte din care să rezulte drepturi de proprietate. Amplasamentele solicitate nu erau dovedite cu schițe sau planuri. Profitându-se de ambiguitatea legii, s-au reconstituit drepturi de proprietate asupra unor active (păduri) deținute de societăți comerciale. De asemenea, s-au retrocedat păduri administrate de C.A.S.B.I. sau păduri pentru care statul român plătise despăgubiri sau le preluase în contul unor titluri de creanță. S-au admis solicitări de reconstituire a dreptului de proprietate pentru persoane fără vocație succesorală, și chiar s-au reconstituit drepturi de proprietate pentru asociații diferite, dar care revendicau aceleași proprietăți ale formelor asociative arhaice, etc.

”Legea secularizării averilor mănăstirești” votată acum 150 de ani la 17/29 decembrie 1863 prevedea că *”toate averile mănăstirești închinat sau neînchinat, precum și alte legate publice sau daruri făcute de diverși testatori și donatori....se proclamă domenii ale Statului Român, iar veniturile acestor așezăminte vor fi cuprinse în bugetul general al statului”*.

Odată cu adoptarea **Legii nr.261/4.11.2008 pentru modificarea și completarea art.29 din Legea nr.1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și a celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr.18/1991 și ale Legii nr.169/1997 (publicată în MO nr. 757/10.11.2008)**, în care la punctul 1 se dispune *”(3¹) ”Structurile de cult prevăzute la alin. (2), care au avut în folosință sau în*

înzestrare terenuri cu destinație forestieră, potrivit prevederilor Legii nr. 61/1937 pentru înzestrarea unor mănăstiri ortodoxe din țară cu întinderi de păduri și alte terenuri, ... dobândesc în proprietate respectivele suprafețe”, putem afirma că suntem contemporanii anulării legii secularizării averilor mănăstirești inițiată de guvernul prezidat de Mihail Kogălniceanu și promulgată de domnitorul Alexandru Ioan Cuza.

Secularizarea averilor mănăstirești a fost, alături de reforma agrară, una dintre reformele fundamentale adoptate de Alexandru Ioan Cuza pentru modernizarea României.

În concluzie:

Prin adoptarea Legii nr 247/19.07.2005 și mai apoi a Legii nr.261/4.11.2008 s-a reglementat retrocedarea pădurilor către unitățile de cult și, deci, revenirea la situația de dinainte de 17/29 decembrie 1863. Asemenea caz nu s-a mai întâlnit în niciuna din țările din Europa.

3.2. Considerații asupra procedurilor

Prin legile de fond funciar (în speță **Legea nr.18/1991**, cu modificările și completările ulterioare), s-au instituit proceduri speciale derogatorii de la normele de drept comun. În cazul reconstituirii dreptului de proprietate asupra pădurilor, s-au dovedit a fi mai puțin adecvate mai ales după apariția **Legii nr.247/2005**, când restituirile vizau suprafețe mari de pădure.

Întreaga competență în reconstituirea dreptului de proprietate asupra pădurilor a fost încredințată comisiilor locale, iar controlul administrativ s-a atribuit comisiilor județene care soluționau contestațiile și se pronunțau prin hotărâri de validare sau invalidare a propunerilor de reconstituire a drepturilor de proprietate făcute de comisiile locale.

Data fiind zona de răspândire a pădurilor, în procesul de reconstituire a dreptului de proprietate au fost implicate, în cea mai mare parte, comisiile comunale din zonele de munte și dealuri subcarpatice. Aceste comisii s-au confruntat cu situații extrem de complexe, derivând din:

- ambiguitatea legilor de fond funciar în reglementarea unor spețe;
- complexitatea analizelor care trebuiau efectuate;

- lipsa cunoștințelor temeinice de drept succesoral civil care să permită stabilirea corectă a existenței vocației successorale a solicitanților;
- lipsa documentelor de proprietate și uneori a celor de stare civilă;
- documente de proprietate în care nu se preciza mărimea suprafeței terenurilor forestiere uneori precizându-se numai limitele de proprietate;
- inexistența, în majoritatea cazurilor, a planurilor topografice prin care să se ateste amplasamentele fostelor proprietăți;
- relativismul unor înscrisuri din cărțile funciare care trebuiau analizate numai în corelare cu acte doveditoare ale proprietății;
- necunoașterea unor drepturi de creanță ale statului asupra proprietăților;
- lipsa inventarelor la preluarea pădurilor de către stat prin Decretul nr.83/1949 etc.

Toate aceste cauze, la care pot fi adăugate unele de natură subiectivă, au condus la numeroase reconstituiri de drepturi de proprietate pentru păduri în suprafețe mai mari decât cele cuvenite în mod real sau unor persoane neîndreptățite la reconstituire.

Posibilitatea statului de a-și apăra proprietatea la nivelul comisiilor locale și județene era extrem de redusă. Reprezentanții ocoalelor silvice în comisiile locale sau ai direcțiilor silvice în comisiile județene nu puteau influența decisiv hotărârile comisiilor, acestea fiind luate cu majoritate de voturi. Obiecțiunile, atunci când au fost făcute, nu aveau relevanță juridică, rămânând simple înscrisuri în dosarele de reconstituire.

Cu toate că prin reconstituirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor forestiere se opera un „*transfer*” din proprietatea publică a statului, RNP-Romsilva în calitate de administrator, nu a fost introdusă din oficiu în litigiile de fond funciar, privind terenurile forestiere. Persoanele care se considerau nedreptățite de comisiile locale sau județene nu aveau nici un interes să cheme în judecată și administratorul proprietății publice a statului privind terenurile forestiere, cunoscut fiind faptul că acesta, având obligația legală de a apăra integritatea fondului forestier al statului, era în măsură să facă o opoziție calificată.

Urmare acestui fapt, **majoritatea litigiilor de fond funciar s-au judecat în contradictoriu cu comisiile locale reprezentate de primari și comisiile județene reprezentate de prefecți, care nu aveau nici obligația legală și nici interesul juridic de a apăra proprietatea publică a statului asupra fondului forestier.**

Prin aceasta, s-a nesocotit principiul contradicționalității procesului civil, întrucât primarii și prefecții nu sunt reprezentanți legali ai statului în litigiile ce privesc drepturile de proprietate sau de administrare a fondului forestier proprietate publică a statului.

În concluzie, statul a fost lipsit de dreptul constituțional de a-și apăra proprietatea, în schimb a fost obligat, prin titularul dreptului de administrare, să pună la dispoziția comisiilor locale terenurile forestiere.

Nefiind parte în procesele de fond funciar, statul, prin reprezentanții săi legali, nu putea să-și apere proprietatea decât pe calea prevăzută de **Codul de procedură civilă pentru intervenția terțului**. În calitate de terț, statul putea formula cerere de intervenție în fața instanței de fond, însă pentru aceasta trebuia să afle de existența inițierii proceselor. Cu alte cuvinte, **dreptul statului de a-și apăra proprietatea era supus hazardului și nu forței acțiunii legii**, fapt pentru care numeroase procese s-au desfășurat fără ca statul să fie reprezentat de reprezentanții săi legali: RNP-Romsilva și Ministerul Finanțelor.

Neintroducerea din oficiu a reprezentanților legali ai statului în procesele de fond funciar a facilitat multiple complicități locale, care au avut drept rezultat diminuarea nelegală a proprietății publice privind pădurile. Calea formulării cererilor de intervenție accesorie nu a funcționat decât în cazurile în care a existat o bună colaborare între autoritățile locale și Direcțiile silvice. Ori acest lucru s-a întâmplat mai ales atunci când, confruntate cu numeroase reconstituiri abuzive de drepturi de proprietate, devenise aproape imposibilă punerea în posesie. Căile acțiunilor în revendicare și a constatării nulității sunt căi tardive cu nebănuite complicații judiciare.

Un alt aspect important privind procedurile constă în faptul că legile de fond funciar **au limitat accesul la instanțele superioare**, hotărârile tribunalelor fiind irevocabile. În cele mai multe cazuri, tribunalele nu au mai judecat fondul, ci numai cadrul procesual astfel încât sunt numeroase situațiile în care **soarta proprietății publice a statului a fost hotărâtă la nivelul judecătoriilor de un singur judecător**.

Urmare a nereprezentării statului în multe din litigiile de fond funciar și limitării accesului la instanțele superioare s-au produs numeroase erori judiciare, care au condus la **diminuarea nelegală a proprietății publice a statului stabilindu-se drepturi de proprietate pentru suprafețe de teren forestier mult mai mari decât cele pentru care exista un drept real sau în beneficiul unor persoane care nu aveau calitatea de moștenitori ai autorilor deposezați abuziv de statul comunist**.

3.3 Practica neunitară a instanțelor privind recunoașterea calității procesuale active sau, după caz, pasive a administratorului fondului forestier proprietate publică a statului

Confruntată cu reconstituiri abuzive ale dreptului de proprietate privată asupra terenurilor forestiere, **RNP-ROMSILVA a făcut numeroase cereri de intervenție în numele statului în procesele de reconstituire a dreptului de proprietate și a inițiat acțiuni în revendicare sau în constatarea nulității titlurilor emise cu încălcarea legii.** Un impediment major în apărarea proprietății publice a statului l-a reprezentat **practica neunitară a instanțelor în ceea ce privește recunoașterea calității procesuale active sau pasive a RNP-Romsilva.** Unele dintre instanțe au recunoscut, prin hotărâri definitive și irevocabile, calitatea procesuală activă sau pasivă, iar alte instanțe au respins acțiunile și cererile formulate ca fiind introduse de o persoană lipsită de calitate procesuală sau au admis excepțiile lipsei calității procesuale ridicate de părți în proces. Cu alte cuvinte, **s-a respins dreptul statului de a-și apăra proprietățile.** Absurdul situației a ajuns până acolo încât, în cadrul aceleiași instanțe, s-au pronunțat soluții diferite. În acest sens, menționăm următoarele două exemple:

Instanța care a dat hotărârea	Hotărâri prin care s-a recunoscut calitatea procesuală	Hotărâri prin care nu s-a recunoscut calitatea procesuală
JUDECĂTORIA PĂTÂRLAGELE	- Sentința civilă nr.395/5.03.2009 în dosarul nr.754/277/2008; - Sentința civilă nr.724/12.05.2009 în dosarul nr.68/277/2009	- Sentința civilă nr.23/11.01.2008, dată în dosarul nr.182/277/2007
TRIBUNALUL NEAMȚ	- Decizia civilă nr.235/AC/24.05.2005, dată în dosarul nr.261/AC/2005	- Decizia civilă nr.1107/AC/04.12.2006 dată în dosarul nr.1425/AC/2006

Instanțele nu au fost convinse în a adopta o practică unitară nici de invocarea de către **RNP-Romsilva a practicii judiciare a ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE care, prin Decizia nr.2165/18.03.2005 a stabilit că RNP-Romsilva are calitate procesuală activă de a revendica fonduri forestiere în numele statului.** Temeinicia argumentației din dispozitivul deciziei instanței supreme putea fi interpretată și preluată ca temei pentru unificarea

practicii judiciare în sensul admiterii posibilității ca statul să-și poată apăra interesele, însă, unele instanțe au ignorat-o.

Deși, **în procesele de fond funciar, solicitantul avea un interes legat de proprietatea sa, comisiile locale și județene nu aveau un astfel de interes, ele neavând nici măcar obligația legală de a apăra integritatea proprietății publice.** Interesele acestor comisii în procesele de fond funciar apăreau atunci când, datorită abuzurilor în reconstituirea dreptului de proprietate, nu mai puteau pune în aplicare hotărârile (comisiile aveau obligația legală de a pune în posesie și de a emite titluri) ori din cauză că nu mai erau păduri proprietate publică a statului pe seama cărora să se facă punerile în posesie ori ca urmare a suprapunerii amplasamentelor. Dar, aceste interese nu derivau din obligația apărării proprietății publice, ci din obligația îndeplinirii unor sarcini de natură administrativă.

Dacă legiuitorul nu a găsit de cuviință să clarifice prin lege situația creată (spre exemplu, completarea Codului silvic), iar **practica judiciară a ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE a fost considerată de instanțe ca fiind nerelevantă, atunci s-a încercat unificarea practicii judiciare prin propunerea promovării unui recurs în interesul legii de către Procurorul General al ROMÂNIEI.** Astfel, pe data de 12.04.2010 RNP-Romsilva transmite Procurorului General al Parchetului de pe lângă ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE un memoriu în care se arătau temeiurile legale, practica neunitară a instanțelor, consecințele acestei practici asupra proprietății publice a statului și prin care se solicita promovarea unui recurs în interesul legii (art.329, alin.1 din **Codul de procedură civilă**) *„în scopul interpretării și aplicării unitare a legii pe întreg teritoriul României, în sensul de a se recunoaște calitatea procesuală activă și pasivă a REGIEI NAȚIONALE A PĂDURILOR-ROMSILVA în cauzele privind fondul forestier având ca obiect revendicarea sau reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere, respectiv introducerea din oficiu a REGIEI NAȚIONALE A PĂDURILOR – ROMSILVA în cauzele cu acest obiect”.*

După o scurtă corespondență, dialogul instituțional a încetat, fapt pentru care se revine cu o nouă scrisoare în data de 10.11.2010, prin care se reînnoiește solicitarea prezentându-se și un caz urgent prin care, datorită refuzului instanței de a recunoaște calitatea procesuală a regiei, se riscă diminuarea nelegală a proprietății statului cu 11.144 ha teren forestier în favoarea unei asociații de drept privat înființată în anul 2005.

Parchetul General de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nu a promovat un astfel de recurs până în anul 2011, care ar fi permis instanței supreme să se pronunțe, de

această dată, printr-o decizie general obligatorie, ceea ce ar fi determinat ca statul să-și poată apăra proprietatea prin intermediul administratorului proprietății sale, care era obligat să apere integritatea fondului forestier proprietate publică.

Lipsa de acțiune a Parchetului General până în anul 2011, deși cunoștea situația gravă din domeniu, întrucât parchetele subordonate instrumentau numeroase dosare penale cu care fuseseră sesizate, a condus la retrocedarea nelegală a unor mari suprafețe din fondul forestier aparținând patrimoniului public.

Prin **Decizia nr.15 pronunțată în dosarul nr. 17/2011** de către **Înalta Curte de Casație și Justiție**, s-a admis recursul în interesul legii formulat de Procurorul General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în consecință, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art.53 din Legea nr.18/1991 republicată, cu modificările și completările ulterioare, **s-a stabilit că RNP-Romsilva are calitate procesuală activă de a formula plângere împotriva hotărârilor comisiilor județene emise în procedura de reconstituire a dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere.**

În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. III alin. 2 din Legea nr. 169/1997 pentru modificarea și completarea Legii nr.18/1991, se stabilește că RNP-Romsilva are calitate procesuală activă de a formula acțiuni în constatarea nulității absolute a actelor emise cu încălcarea prevederilor privind retrocedarea terenurilor forestiere din Legea fondului funciar nr.18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare. (Obligatorie potrivit art. 330 alin. 4 din Codul de Procedura Civilă).

3.4 Neprezentarea în instanță a Ministerului Finanțelor Publice, reprezentant al statului, în calitate de titular al dreptului de proprietate

Conform **art.12 alin. (4) și (5) din Legea nr.213/1998** (forma în vigoare în perioada supusă verificării): “(4) *În litigiile privitoare la dreptul de administrare, în instanță titularul acestui drept va sta în nume propriu. În litigiile referitoare la dreptul de proprietate asupra bunului, titularul dreptului de administrare are obligația să arate instanței cine este titularul dreptului de proprietate, potrivit prevederilor Codului de procedură civilă. [...]*

(5) În litigiile prevăzute la alin. (4), statul este reprezentat de Ministerul Finanțelor, [...].”

Instanțele care nu au recunoscut calitatea procesuală a RNP-Romsilva și care nu au luat în considerare nici practica judiciară a Înaltei Curți de Casație și Justiție au invocat adesea

prevederile menționate mai sus. **Aceste instanțe pretindeau ca statul să fie reprezentat de Ministerul Finanțelor în litigiile privind drepturile de proprietate asupra bunului.** Deși administratorul își întemeia calitatea procesuală pe suficiente temeiuri legale și pe practica judiciară a instanței supreme, nu întâmplător instanțele **solicitau reprezentarea statului prin Ministerul Finanțelor Publice.** *Acesta nu avea documentația, expertiza necesară și nici capacitatea instituțională de a face față multiplelor și complexelor litigii de fond funciar.* **Ministerul Finanțelor Publice avea obligația legală să colaboreze cu RNP-Romsilva, administratorul proprietății publice a statului, cel puțin în cauzele aflate pe rolul instanțelor care puteau invoca lipsa calității titularului drepturilor de administrare de a reprezenta statul.** Această obligație nu a fost îndeplinită în toate cazurile și, ceea ce este mai grav, este faptul că au existat suficiente situații în care, atunci când a fost introdus „forțat” în cauze de Direcțiile Silvice, acesta, prin Direcțiile Generale de Finanțe Publice Județene, a ridicat el însuși, fără temei, în fața instanțelor excepția lipsei calității sale procesuale sau a solicitat respingerea acțiunilor introduse de Regie. Lipsa de colaborare a Ministerului Finanțelor Publice la solicitarea RNP-Romsilva constituie **un exemplu de implicare defectuoasă a instituțiilor statului în apărarea proprietății publice și a unei valori naționale pe care o constituie pădurile.**

Pentru a exemplifica cele de mai sus, redăm câteva exemple din corespondența purtată între cele două instituții în ultima perioadă.

Prin **Scrisoarea nr.11649/11.10.2010**, RNP-Romsilva a solicitat **MINISTERULUI FINANTELOR PUBLICE o „împuternicire”** din care să rezulte că regia reprezintă interesele statului în litigiul care face obiectul dosarului nr.1610/252/2009 aflat pe rolul Tribunalului TIMIȘ, așa cum s-a cerut de instanță prin ÎNCHEIEREA DE ȘEDINȚĂ din data de 7.10.2010. Totodată, se adresează rugămintea ca la termenul din 4.11.2010 să participe și un reprezentant al **MINISTERULUI FINANTELOR PUBLICE.**

Prin scrisoarea de răspuns **nr.279516/2.11.2010**, **MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE**, după ce argumentează că nu poate emite o astfel de împuternicire, atrage atenția **REGIEI NAȚIONALE A PĂDURILOR „ROMSILVA”,** că „*dumneavoastră aveți obligația de a înștiința MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE în calitatea sa de reprezentant al Statului Român cu privire la posibilele nelegalități, ivite în procesul de retrocedare a unor terenuri forestiere, de natură să afecteze dreptul de proprietate publică a statului, anterior*

promovării oricărui demers juridic în instanță, tocmai datorită faptului că cel care poate sta în instanță și are calitate procesuală activă sau pasivă este titularul dreptului de proprietate. (...). Din acest considerent vă aducem la cunoștință faptul că vom analiza posibilitatea inițierii unei acțiuni proprii împotriva Hotărârii nr.54/5/2009 (este vorba de hotărârea comisiei județene TIMIȘ prin care se validase reconstituirea dreptului de proprietate asupra 11144 ha. pădure în beneficiul asociației n.n.), motiv pentru care vă rugăm să ne comunicați dacă sunteți de acord cu fixarea unei întrevederi între reprezentanții celor două instituții și înaintarea pe bază de opis a tuturor documentelor...”.

Ca și când nu ar fi existat această adresă, MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE revine în data de 30.11.2010 cu o nouă scrisoare adresată RNP-Romsilva, în care se precizează: *„Având în vedere (...) că există posibilitatea ca instanța de judecată să respingă cererea formulată, pe motivul lipsei calității dumneavoastră procesuale active, apreciem că vă puteți prevala de practica ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, care prin DECIZIA nr.2165/18.03.2005 a stabilit...”*. În continuarea scrisorii, se mai oferă o variantă: *„Având în vedere, că hotărârile emise de comisiile județene sunt acte administrative (...) apreciem că puteți formula acțiuni, prin care să cereți anularea acestor acte, în temeiul Legii nr.544/2004 a contenciosului administrativ”*. Cu alte cuvinte, MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE se derobează de orice responsabilitate indicând drept soluții de acțiune tocmai cauzele pentru care RNP-Romsilva solicitase sprijinul pentru situațiile în care instanța nu lua în considerare practica judiciară a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În data de 24.01.2011, RNP-Romsilva revine cu o nouă scrisoare, în care arată că a făcut demersurile *„indicate”*, însă Tribunalul TIMIȘ la termenul din 20.01.2011, a respins acțiunea invocând **lipsa calității procesuale** a regiei. De asemenea, arată MINISTERULUI FINANTELOR PUBLICE, că dacă în 30 de zile de la comunicarea Deciziei nu se mai fac alte demersuri juridice, suprafața de 11.144 ha pădure trebuie pusă la dispoziția Comisiei locale pentru a se face punerea în posesie. Totodată, se solicită să se comunice dacă MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE a întreprins acțiuni în nume propriu, așa cum preciza în scrisoarea din 2.11.2010.

Neprimindu-se nici un răspuns, RNP-Romsilva revine în data de 9.03.2011 cu o nouă scrisoare, în care se insistă că Ministerul Finanțelor Publice, în calitate sa de titular al dreptului de proprietate asupra pădurilor, să intervină în procese (se menționează și alte cauze aflate pe rolul instanțelor) pentru a se evita riscul diminuării ilegale a proprietății statului privind pădurile.

Un alt exemplu edificator în a caracteriza **poziția Ministerului Finanțelor Publice față de proprietatea publică a statului aflată în administrarea RNP-Romsilva**, rezultă din corespondența purtată între acesta și Direcția Silvică Mureș.

Prin scrisoarea nr.11264/6.12.2010, DIRECȚIA SILVICĂ MUREȘ solicită MINISTERULUI FINANȚELOR PUBLICE, în calitate sa de reprezentant al statului în litigiile de proprietate asupra bunului, să intervină alături de RNP-Romsilva în două acțiuni în revendicare aflate pe rolul Tribunalului MUREȘ „pentru a evita soluționarea nefavorabilă a acestor cauze în eventualitatea formulării unor excepții privind lipsa calității procesuale active a RNP-Romsilva”.

Pentru a se evita practici similare celor anterioare, în aceeași scrisoare se mai menționează *„Suntem nevoiți să revenim (face referire la Memoriul cu nr.7028/11.08.2009 la care MINISTERUL FINANȚELOR PUBLICE nu a răspuns și în care se critica dezinteresul reprezentantului legal al statului român în fața instanțelor judecătorești față de una din cele mai importante proprietăți imobiliare a României – pădurea de stat și fondul forestier național n.n.) pentru a vă informa că în toate litigiile în care am promovat acțiuni în revendicare imobiliară sau constatarea nulității absolute a unor acte emise de diverse autorități publice locale sau centrale considerate abuzive, prin care s-au admis cereri de reconstituire sau constituire nelegală a dreptului de proprietate asupra unor terenuri cu vegetație forestieră din patrimoniul public al Statului ori s-au transmis astfel de bunuri din domeniul public al statului în cel public ori privat al unor unități administrativ-teritoriale și în care am cerut introducerea în cauză a reprezentantului Statului Român – MFP – (.....) în toate aceste cazuri reprezentanții organelor fiscale au invocat lipsa calității procesuale și chiar respingerea acțiunilor noastre ceea ce creează grave și ireparabile prejudicii patrimoniului public al României”.*

Astfel, în situația unui număr de 31 de dosare de fond funciar în care statul, prin Ministerul Finanțelor Publice, a fost introdus în calitate de titular al dreptului de proprietate, acesta fie nu s-a prezentat, fie, dacă a formulat apărări în cauză, a invocat excepția lipsei calității procesuale pasive. În acest fel, Ministerul Finanțelor Publice a solicitat scoaterea din cauză, lipsind astfel patrimoniul public al statului de orice apărare.

Urmare a adoptării acestei atitudini pasive, s-a favorizat restituirea unei suprafețe de teren cu vegetație forestieră de 2.565 ha. În acest sens, prezentăm situația cu cele 31 de dosare prin care s-a restituit suprafața de teren menționată mai sus.

DIRECȚIA SILVICĂ	NR DOSAR	INSTANȚA	DATA ÎNCHEIERII	SUPRA-FAȚA ha	OBSERVAȚII
BACĂU	4856/270/2010	Jud. Onești	SC 2415 07.09.2010	24,5	MFP a avut calitatea de pârât alături de RNP DS Bacău. MFP a invocat excepția lipsei calității procesuale.
BOTOȘANI	10742/193/2007	Jud. Botoșani	-	100.05	MFP în calitate de parat a invocat lipsa calității procesuale pasive. Excepția a fost admisă.
BUZĂU	878/277/2010	Jud. Pătârlagele	28.03.2011	0,0491	S-a invocat excepția calității procesuale pasive a MFP. Acțiune în revendicare pe calea dreptului comun art.480 Cod Civil
	11908/200/2009	Jud. Buzău	SC 4822/06.07. 2010	204	S-a invocat excepția calității procesuale pasive a MFP. Acțiune în revendicare pe calea dreptului comun art. 480 Cod Civil.
	2340/277/2010	Jud. Pătârlagele	SC 1133/05.07. 2011	0,10835	S-a invocat excepția lipsei procesuale pasive a MFP. Acțiune în materie de carte funciara și de fond funciar
CLUJ	7290/328/2010	Jud. Turda	07.02.2011	39,17	MFP invocă lipsa calității procesuale active
	33370/211/2010	Jud. Cluj Napoca	03.02.2011	nespecificat	Instanța respinge cererea reclamantului
	6920/211/2010	Jud. Cluj Napoca	27.01.2011	01.iun	Nu s-a comunicat încă poziția MFP.
	2630/328/2008	Jud. Turda	18.08.2011	nespecificat	-
	5430/312/2010	Jud. Slobozia	28.09.2011	0,6	

IALO-MIȚA	1761/312/2011	Jud. Slobozia	21.09.2011	8075 mp	
	1761/330/2011	Jud. Urziceni	28.09.2011	1000 mp	Dosar având ca obiect revendicare RNP-Romsilva prin DS Ialomița
	2440/98/2011	Trib Ialomița	05.07.2011	4,86	Dosar având ca obiect Revendicare RNP-Romsilva prin DS Ialomița
	1581/330/2011	Jud. Urziceni	01.09.2011	Grantuire 4,86	
	2062/330/2011	Jud. Urziceni	24.10.2011	Rectificare cf 4,86	
MUREȘ	10724/320/2010	Jud. Târgu Mureș		0,4	
	425/2010	Jud. Reghin		114,66	
	2620/102/2010	Trib Mureș		11,7	
	4389/286/2010	Jud. Reghin		41,7	
	2280/289/2009	Jud. Reghin		1,88	
	4519/289/2010	Jud. Reghin		614,14	
	4574/320/2009	Trib Mureș		47,34	
	3108/102/2010	Trib Mureș		37,42	
	29/289/2007	Jud. Reghin		976,39	
	1028/289/2006	Trib Mureș		4,06	
SATU MARE	1395/266/2007	Jud. Negrești Oaș			MFP nu s-a prezentat. A depus întâmpinare.
	1235/266/2011	Jud. Negrești Oaș			MFP nu s-a prezentat. Nu a depus întâmpinare.
	4251/218/2010	Jud. Carei			MFP nu s-a prezentat. Nu a depus întâmpinare.
	124/266/2011	Jud. Negrești Oaș			MFP nu s-a prezentat. Nu a depus întâmpinare.
	686/266/	Trib Satu			MFP nu s-a prezentat. Nu a

	2008	Mare			depus întâmpinare.
TIMIȘ	621/250/ 2011	Jud. Lipova	25.08.2011	336,61	Dosar pe rol. MFP a invocat excepția lipsei calității procesuale pasive.
TOTAL				2.565	

3.5 Opinii și acțiuni nefondate ale AUTORITĂȚII NAȚIONALE PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚILOR

Conform **H.G. nr.361/2005, AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚILOR** are printre atribuțiile sale și următoarele:

- acordarea de sprijin și îndrumare metodologică în reconstituirea drepturilor de proprietate, în conformitate cu prevederile legilor de fond funciar;
- monitorizarea procesului de reconstituire a drepturilor de proprietate;
- controlul aplicării legii în domeniul proprietății funciare.

Din cele de mai sus, rezultă că **AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚILOR** are un rol important în prevenirea numeroasele abuzuri în reconstituirea drepturilor de proprietate asupra terenurilor forestiere și în aplicarea corectă și unitară a legilor de fond funciar, în formularea de propuneri de perfecționare a legilor și să acționeze pentru înlăturarea impedimentelor legale care făceau ca proprietatea statului să nu poată fi apărată sau tratată în mod egal.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚILOR, în încercarea de îndrumare metodologică privind reconstituirea drepturilor de proprietate, conform prevederilor legilor fondului funciar, a emis opinia conform căreia cetățenii străini renunțatori la cetățenia română au dreptul de a solicita restituirea proprietăților indiferent dacă aceștia o fac în nume propriu sau în calitate de moștenitori legali, cu toate că, la art.48 din Legea nr.18/1991, cu modificările și completările ulterioare, se prevede că numai cetățenii români, indiferent de domiciliu, pot depune cereri de reconstituire a dreptului de proprietate.

Constituția României (așa cum a fost modificată în 2003) deși nu mai prevede în **terminus** incapacitatea specială a cetățenilor străini sau apatrizilor de a dobândi drepturi de proprietate asupra terenurilor **nu o înlătură ci numai o restrânge** prin două excepții: „*cetățenii străini și apatrizii pot dobândi terenuri pe teritoriul ROMÂNIEI*”:

- prin acte **inter vivos** în condițiile legii organice, de către cetățenii statelor membre ale UNIUNII EUROPENE sau ai statelor cu care au fost încheiate tratate internaționale precum și de apatrizii domiciliați pe teritoriile acestora, în condițiile rezultate din aderarea României la UNIUNEA EUROPEANĂ sau din tratatele internaționale încheiate de ROMÂNIA, pe bază de reciprocitate;
- prin moștenire legală.

Dacă prima excepție se referă la viitor, cea de-a doua operează imediat în condițiile prevăzute de dreptul comun (art.650 și următoarele din **Codul civil**) ceea ce înseamnă că **începând cu data intrării în vigoare a noii Constituții** la succesiunea după defunctul proprietar (dacă decesul a intervenit după această dată) se pot prezenta și moștenitorii legali care nu mai sunt cetățeni români.

Legea nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare, este o lege specială care privește **reconstituirea** unui drept de proprietate pentru foștii proprietari/moștenitorii acestora asupra unor terenuri care nu sunt în circuitul civil. Dreptul de proprietate nu exista, el urma să fie constituit. Evident că această situație nu are legătură cu prevederile constituționale invocate de **AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚILOR**. Legiuitorul era liber să stabilească cum sa reconstituie dreptul de proprietate și care este întinderea acestui drept.

Opțiunea exprimată în lege a fost aceea de a reconstitui drepturi de proprietate numai persoanelor (indiferent de domiciliu) care în momentul depunerii cererilor aveau cetățenie română în calitatea lor de autori deposedați sau de moștenitori ai acestora. Evident, punctul de vedere exprimat de **AUTORITATE** nu a rămas fără consecințe.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚILOR a emis opinia că se pot face reconstituiri de drepturi de proprietate asupra unor active deținute de societăți comerciale (în speță terenuri agricole și forestiere din extravilanul

localităților) dacă există hotărâri judecătorești prin care să se ateste că noua persoană juridică este continuatoarea/succesoarea celei naționalizate de statul comunist.

Conform **art.31** din **Legea nr.10/2001**, cu modificările și completările ulterioare, acționarii/asociații fostelor persoane juridice naționalizate au dreptul doar la măsuri reparatorii (despăgubiri) în baza legii speciale. **Restituirea în natură** este o excepție care se aplică numai atunci când acționarii/asociații sunt membrii acelorași familii. La art.8 din **Legea nr. 10/2001** se prevede că terenurile agricole și forestiere din extravilanul localităților nu intră sub incidența acestei legi, ci a legilor de fond funciar, însă aceste legi se referă numai la persoanele juridice reorganizate în formele asociative de proprietate tradiționale: obști, composesorate etc. Deși **Legea nr.1/2000** nu se referea la societăți comerciale, pentru a se obține activele (în speță pădurile societății comerciale) s-au format tot felul de asociații în temeiul **O.G. nr.26/2000** care pretindeau că sunt continuatoarele/succesoarele societăților comerciale naționalizate. Cu toate că această problemă era de fond și necesita clarificări legislative, **AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚILOR** promovează ideea că *dacă există o hotărâre judecătorească prin care să se constate că o asociație este continuatoarea/succesoarea în drepturi și obligații a unei societăți comerciale, atunci activele acesteia pot fi restituite în natură asociației*. Astfel au apărut hotărâri judecătorești prin care se constată că asociațiile sunt continuatoare în drepturi și obligații ale societăților comerciale naționalizate și care solicitau retrocedarea unor întinse suprafețe de pădure.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚILOR și-a adaptat poziția în funcție de împrejurări. Spre exemplu, în scrisoarea nr.37998/38050/38424/5.11.2007, adresată instituției prefectului Timiș, **AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚILOR** formulează opinia (corectă) că o asociație formată în temeiul art.28 din **Legea nr.1/2000** nu poate pretinde activele societății comerciale. Prin scrisoarea nr.46555/14.07.2008 adresată reprezentantului Asociației “*Societatea Anonimă Forestieră Nădrag*” se menționează că întrucât există o hotărâre judecătorească (Sentința civilă nr.386/22.02.2008) în care se stabilește că “*asociația*” este una și aceeași persoană juridică cu “*societatea comercială*”, asociația poate pretinde patrimoniul forestier deținut de aceasta. Comisia județeană validează reconstituirea dreptului de proprietate (hotărârea nr.54.5/2009), însă aceasta a fost contestată în instanță, urmând un șir de procese. Dacă **AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚILOR** ar fi făcut o minimă verificare asupra modului în care comisia locală și cea județeană au făcut reconstituirea dreptului de

proprietate, ar fi observat că între membrii asociației și acționariatul societății comerciale nu există nici o legătură.

În data de 23.02.2006, are loc la Prefectura MARAMUREȘ o ședință la care participă și un delegat al AUTORITĂȚII NAȚIONALE PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚILOR în care se stabilește punerea în posesie, în **regim de urgență**, a Asociației Composesorale BORȘA (str. Stăvilarului nr.6) cu 17.000 ha pădure pentru aplicarea Sentinței civile nr.217/2004 a Judecătoriei ALEJD (proces-verbal nr. 2996/23.02.2006). Multiplele ilegalități făcute în reconstituirea drepturilor de proprietate asupra terenurilor forestiere în zona MARAMUREȘULUI erau binecunoscute. **AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚILOR** nu a cercetat aceste ilegalități în virtutea atribuțiilor sale preferând să nu se implice în transferul ilegal a 17.000 ha pădure din proprietatea publică a statului în proprietatea privată a unei asociații care la acea dată nici măcar nu exista din punct de vedere juridic. Composesoratul nobil BORȘA, în numele căruia se solicitase reconstituirea deținuse suprafața de 11384 ha pădure, iar după **reforma agrară din 1921** mai rămăsese cu **6.221 ha pădure**, restul de 5163 ha fiind răscumpărată de stat și transformată în pădure comunală. La data „*consfățuirii de urgență*”, întreaga suprafață de pădure deținută de fostul composesorat nobil BORȘA fusese retrocedată prin reconstituirea dreptului de proprietate orașului Borșa și a două asociații composesorale legal constituite. Pe fond, în speță era vorba de contestări ale legitimității unui composesorat deja împrumutat, iar litigiul nu putea fi stins pe seama proprietății publice a statului în numele unei hotărâri judecătorești care nu ținuse seama de situația reală a proprietății

Prin scrisoarea nr.53592/10.06.2009, **AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚILOR**, transmite instituției prefectului GIURGIU opinia că până la adoptarea normelor metodologice de aplicare a **Legii nr.261/2008** prin care se modifica art.29 din **Legea nr.1/2000**, comisiile locale și județene pot înscrie terenurile solicitate în ANEXA nr.40 la Regulamentul adoptat prin **H.G. nr.890/2005**, menționându-se că anexele Regulamentului reprezintă un act de evidență care nu produce efecte cu privire la existența dreptului de proprietate.

La art. II alin.(2) din **Legea nr.261/2008** se prevede că Regulamentul aprobat prin **H.G. nr.890/2005** va fi modificat corespunzător, în termen de 30 zile, de la data intrării în vigoare a legii. Prin urmare, legea condiționează expres aplicarea ei de precizările cuprinse într-o hotărâre a Guvernului care să modifice **HG nr.890/2005**, cu modificările și completările ulterioare. Prin

urmare, AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚILOR nu se putea subroga competențelor Guvernului în emiterea unor acte pe care legea le dă numai în competența acestuia.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚILOR putea să propună Guvernului, împreună cu alte autorități competente, proiecte de modificare a Regulamentului caz în care acestea trebuiau să parcurgă circuitul de avizare stabilit prin lege.

Aprecierile din „îndrumările metodologice” ale **AUTORITĂȚII NAȚIONALE PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚILOR** s-au transformat în propuneri de reconstituiri de proprietăți (comisiile locale), apoi în validări (hotărâri ale comisiilor județene) urmate de puneri în posesie și emitere de titluri. Cu alte cuvinte așa numitele “*acte de evidență*” s-au transformat în acte de suport al unor transferuri de proprietate.

La adoptarea în trepte a legilor de fond funciar în funcție de interese politice, și la conținutul lor lacunar, ambiguu și chiar neconstituțional se adaugă și alte **cauze majore care au condus la reconstituiri abuzive și litigioase a unor drepturi de proprietate pe seama proprietății publice privind terenurile forestiere**:

- *cadrul procedural inadecvat care a lipsit, în bună măsură, statul de posibilitatea de a-și apăra proprietatea;*
- *dezinteresul unor instituții în a-și îndeplini obligația de a reprezenta statul în litigiile de proprietate a bunurilor;*
- *lejeritatea inadmisibilă cu care alte instituții au emis „puncte de vedere” nesusținute de lege și prin depășiri de atribuții;*
- *lipsa calității procesuale a titularului dreptului de administrare a proprietății publice a statului privind terenurile forestiere în obligațiile căruia intră apărarea integrității fondului forestier proprietate publică;*
- *lipsa unor probe ale celui care efectua expertiza necesară prezentării în instanță, probe care să conducă la soluții drepte, respectând astfel principiul legalității actului de justiție.*

3.6 Situația și evoluția fondului forestier în perioada 2011-2012

În perioada noiembrie-decembrie 2012 s-a derulat o acțiune de documentare privind situația și evoluția fondului forestier în perioada 2011-2012, ocazie cu care s-au constatat următoarele:

- La data de 30.06.2012, suprafața totală a fondului forestier al României este de 6,51 milioane ha, din care 6,35 milioane ha sunt acoperite cu păduri, iar pe forme de proprietate, evoluția în perioada 2010-2012 se prezintă astfel:

mii ha

<i>Forme de proprietate</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012 (primul semestru)</i>
Fondul forestier – total	6515	6519	6519
Proprietate publică	4363	4313	4283
– a statului	3339	3284	3254
– a unităților administrativ-teritoriale	1024	1029	1029
Proprietate privată	2152	2206	2236
– a persoanelor fizice și juridice	2079	2129	2159
– a unităților administrativ-teritoriale	73	77	77

Modul în care sunt gestionate pădurile poate afecta semnificativ calitatea mediului. În regiunile cu sol fragil, pădurea joacă adeseori un rol protector împotriva eroziunii provocată de vânt dar și în cazul eroziunii provocată de ape. În zonele montane, pădurile au rol de protecție împotriva catastrofelor naturale, cum ar fi avalanșe, alunecări de teren și inundații. Managementul pădurilor a fost din ce în ce mai dezechilibrat, interesele economice și politice primând adeseori în fața unui management rațional, care să ia în considerație și interesele legate de conservarea biodiversității.

- În prima jumătate a anului 2012, situația reconstituirii dreptului de proprietate privind terenurile cu vegetație forestieră se prezintă astfel:

Forme de proprietate asupra fondului forestier național	Fond forestier în anul 1948	Fond forestier în anul 1990	Suprafața de fond forestier – ha -						
			Solicitată prin cereri de reconstituire*	Validată prin proceduri adm. sau în urma H. Jud.	Pusă în posesie de comisiile locale Total:	Din care la legea:			Nepusă în posesie și nepre-dată de RNP
						Nr. 18/1991	Nr. 1/2000	Nr. 247/2005	
Proprietate publică a statului	1.879.000	6.367.660							
Persoane fizice	1.516.000	-	1522651	1382136	1269672	355665	392374	521633	112464
Forme asociative	1.330.000	-	992163	786313	742523	0	542342	200181	43790
Comune, orașe, unit. de cult și înv., fundații	1.761.000	-	1369828	1147304	1120810	33	952034	168743	26494
Din care:									
- unit. cult, înv., fund.	-	-	267209	155677	146785	5	82070	64710	8892
- unit. adm. terit.	-	-	1102619	991627	974025	28	869964	104033	17602
TOTAL	6.486.000	6.367.660	3.884.642	3.315.753	3.133.005	355.698	1.886.750	890.557	182.748

*Față de situația la 31.12.2010, în perioada 1.01.2011-30.06.2012, s-au înregistrat numeroase situații de respingere a cerințelor de reconstituire a dreptului de proprietate sau situații de renunțare de către solicitanți

**Situația fondului forestier litigios, câștigat în instanță, de către petenți,
în perioada 2011-2012**

SOLICITANT	SUPRAFAȚA HA	HCJ/HJ	OBSERVAȚII
STURDZA PALTIN (D.S. Bacău)	43.277	DC nr. 231/2012	S-au formulat cereri de revizuire și contestație în anulare
CL ASAU (D.S. Bacău)	2028,38	SC nr. 2945/2011	Nu exista amplasament stabilit prin sentința sau HCJ.
Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului (D.S. Caraș-Severin)	300,00	D.C. nr. 588/R/15.12.2011	Suprafața a fost pusă la dispoziție.
FORESTIERA ARDELEANA SRL (D.S. Buzău)	5132,29	HCJ nr. 408/06.05.2011	
OBSTEA MOȘNENILOR STARCHIOJDENI ȘI BATRÂNENI (D.S. Buzău)	286,00	S.C. nr. 5/11.01.2012	
SC Forestieră Ardeleana SRL (D.S. Covasna)	5.754,18	D.C. nr. 536/R/2012	S-a promovat o cerere de revizuire.
TOTAL	56.777,85		

Dintre situațiile cuprinse în tabelul de mai sus, prezentăm cazul cererilor de retrocedare formulate de către 3 persoane fizice care s-au erijat în moștenitori ai Societății Anonime Ardeleană pentru Industrie Forestieră (SAAIF) cu sediul în București

Societatea Anonimă Ardeleană pentru Industrie Forestieră (denumită în continuare **SAAIF**) a fost o **societate pe acțiuni**, fondată în anul **1893** cu sediul principal în București și a avut ca scop „*de a servi exploatării de lemne și industriei de cherestea [...] a achiziționa păduri spre exploatare*”.

Potrivit documentelor identificate în arhive din perioada 1943-1947, acționariatul SAAIF era format din persoane fizice, care dețineau acțiuni cu valoare variabilă în procente din valoarea

totală a acțiunilor. Printre acționari figurează și Gh. Poenaru, care în anul 1945 deținea 12% din valoarea capitalului social, iar în anul 1947 deținea 72.000 acțiuni (9% din totalul de 800.000).

Pădurile deținute de SAAIF formau un important complex forestier în bazinul superior al râurilor Bâsca Mare și Bâsca Mică (pe teritoriul actual al județelor Buzău și Covasna), prevăzut cu un sistem integrat de instalații de transport și de prelucrare a lemnului.

Întregul complex forestier avea un punct central de colectare și de prelucrare a lemnului, constând din **fabrica de cherestea de la Comandău, județul Covasna și rețele de drumuri și cale ferată**.

După cel de-al doilea război mondial și după reîntregirea teritoriului României, SAAIF și-a reluat activitatea economică, încercând să refacă complexul industrial de la Comandău, atât în ceea ce privește fabrica de cherestea cât și rețelele de transport.

Finanțarea reluării activității la parametrii normali s-a putut realiza doar prin obținerea de credite. Urmare hotărârii Consiliului de Administrație al SAAIF, s-a solicitat creditarea de către SOCIETATEA NAȚIONALĂ DE CREDIT INDUSTRIAL S.A. din București (denumită în continuare SNCI).

Societatea Națională de Credit Industrial, prima bancă modernă din România, strămoșul BRD - Groupe Société Générale de astăzi, a fost creată în 1923 ca instituție publică, statul deținând 20% din capitalul social, Banca Națională a României 30%, restul fiind deținut de particulari, dintre care un grup de foști directori ai Marmorosch Blank & Co. Misiunea acestei noi instituții era finanțarea primelor etape ale dezvoltării sectorului industrial din România. În iunie 1948, Societatea Națională de Credit Industrial a fost naționalizată, devenind Banca de Credit pentru Investiții.

La data apariției Legii nr.119/11.06.1948 privind naționalizarea mijloacelor de producție, întregul patrimoniu al SAAIF era ipotecat sau gajat în favoarea Societății Naționale de Credit Industrial, instituție de drept public.

În consecință, patrimoniul SAAIF a trecut în proprietatea Statului Român ca datorie determinată de creditele contractate cu SNCI, instituție publică, cu ipotecă asupra pădurii și nu ca un abuz săvârșit de statul comunist. Din borderoul de acte al SAAIF, predat Băncii Naționale a României la 13.11.1948 de către Banca de Credit pentru Investiții (fosta SNCI), rezultă că în anul 1948, SAAIF avea pe rol patru contracte de credit, garantate cu ipotecă și gaj.

Potrivit cerințelor legilor fondului funciar aplicabile după anul 2000, terenurile forestiere deținute de SAAIF nu puteau constitui obiectul reconstituirii dreptului de proprietate întrucât:

- SAAIF nu a fost o formă asociativă de proprietate. A fost o societate comercială pe acțiuni, astfel că nu sunt îndeplinite dispozițiile art.26-28 din Legea nr.1/2000, cu modificările și completările ulterioare, pentru ca SAAIF să aibă calitatea legală de autor depozitat de regimul comunist;

- moștenitorul oricăruia dintre acționari nu are calitatea legală de persoană îndreptățită la reconstituirea dreptului de proprietate, deoarece persoanele fizice care au avut calitatea de acționari nu au deținut terenuri forestiere în patrimoniul SAAIF, în formă indiviză de proprietate, ci au deținut acțiuni;

- patrimoniul SAAIF nu a trecut în proprietatea statului printr-un abuz, ci în contul unor credite contractate cu banca și nerambursate, astfel că și din acest punct de vedere terenurile forestiere deținute de SAAIF nu pot constitui obiectul reconstituirii dreptului de proprietate.

I. În județul Buzău

Invocând prevederile Legii nr.1/2000, numitul Poenaru Gh. Petre Vlad și două surori ale acestuia, s-au erijat în moștenitori ai lui Gh. Poenaru, fost acționar al SAAIF și au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate pentru suprafața de 9 ha teren forestier. **Comisia Locală Gura Teghii, județul Buzău, a emis titlul de proprietate nr.4392/29.05.2003 și i-a împroprietărit nelegal pe cei 3 cu suprafața de 9 ha.**

Apreciem că la acea vreme, fiind vorba de o suprafață de până la 10 ha, analiza documentelor privind proprietatea s-a făcut cu *superficialitate*, deoarece Poenaru Gh. a fost considerat ”ca fost proprietar” de teren forestier, pe baza unor documente care atestau că era acționar cu (9%) la SAAIF. După cum am mai arătat, SAAIF era o societate comercială pe acțiuni și nu o formă asociativă de proprietari de păduri, astfel că retrocedarea s-a făcut cu încălcarea dispozițiilor art.26-28 ale Legii nr.1/2000.

Încurajați de ușurința cu care au devenit proprietari peste 9 ha de pădure, invocând prevederile Legii nr.1/2000, modificată și completată prin Legea nr.247/19.07.2005, Poenaru Gh. Petre Vlad, împreună cu cele două surori ale sale, s-au erijat din nou în moștenitori ai defunctului

Poenaru Gh., (fost acționar cu 9% la SAAIF) și prin cererea înregistrată la Comisia locală Gura Teghii sub nr. 611/12.09.2005 au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate pentru toată suprafața de terenuri forestiere (5132,29 ha) și pentru imobilele care au aparținut SAAIF în județul Buzău.

Comisia locală Gura Teghii, prin scrisoarea nr.1450/03.04.2006, a comunicat solicitanților că cererea de reconstituire a fost respinsă. Primind răspunsul, Poenaru Gh. Petre Vlad și cele două surori, în data de 26.04.2006, au depus la Comisia locală Gura Teghii pentru reconstituirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor o contestație prin care, de data aceasta, au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate pe numele SC FORESTIERA ARDELEANA SRL din București, societate nou înființată. În contestație se menționează că solicitarea înregistrată sub nr.611/12.09.2005, a fost de fapt solicitarea unui comitet ad-hoc, care a stat la baza înființării SC FORESTIERA ARDELEANA SRL, în conformitate cu prevederile art.63 din H.G. nr.890/2005. *Precizăm că art.63 din H.G. nr.890/2005 se referă la înființarea asociațiilor de proprietari, cei care au deținut înainte de anul 1948 terenuri forestiere sub formă de asociații, în proprietate indiviză. SC FORESTIERA ARDELEANA SRL, cu sediul în București, a fost înființată ca și societate comercială cu răspundere limitată, în temeiul Legii nr.31/1990, iar fondatorii nu au deținut terenuri în proprietate indiviză ci acțiuni.*

Comisia locală Gura Teghii a transmis contestația în cauză Comisiei județene Buzău pentru reconstituirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor.

Potrivit actului constitutiv (atașat contestației depuse la cererea înregistrată la Comisia locală Gura Teghii sub nr.611/12.09.2005), SC FORESTIERA ARDELEANA SRL cu sediul în București, a fost înregistrată în registrul comerțului sub nr. J40/287/12.01.2006, având ca activitate principală Silvicultura și exploatarea forestieră – cod CAEN 0201. La art.16 din actul constitutiv menționat s-a consemnat: „Societatea are ca scop redobândirea patrimoniului societății Societatea Anonimă Ardeleană pentru Industrie Forestieră”, care, așa după cum am mai precizat, a fost o societate anonimă pe acțiuni, fondată în 1893 cu sediul principal în București. Prin Hotărârea nr.353/25.08.2006, Comisia Județeană Buzău a respins solicitarea SC Forestiera Ardeleana SRL, din contestația formulată la decizia Comisiei locale Gura Teghii.

Până la începutul anului 2011, la nivelul instituțiilor competente din județul Buzău (Direcția silvică, Comisiile județeană și locală Gura Teghii), problema reconstituirii dreptului de proprietate pentru terenurile forestiere care au aparținut SAAIF, a fost un subiect aparent abandonat.

Din luna ianuarie 2011 (probabil după ce s-a pus la punct o strategie), la nivelul județului Buzău s-a reluat problema reconstituirii dreptului de proprietate asupra proprietăților forestiere deținute de SAAIF, printr-o acțiune introdusă în instanță de către SC Forestiera Ardeleana SRL. Așa cum rezultă din textul plângerii depuse de SC Forestiera Ardeleana SRL București la Judecătoria Pătârlagele, demersurile întreprinse de aceasta au fost următoarele:

a) La data de 13.01.2011, prin notificarea înregistrată sub nr.470 la Comisia județeană Buzău pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor, s-a solicitat să fie comunicat stadiul în care se găsește rezolvarea contestației adresate Comisiei locale Gura Teghii în data de 26.04.2006 (motivând, după cinci ani, că nu a primit răspuns).

b) Prin adresa nr.789/25.01.2011, Comisia județeană Buzău pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor a răspuns că, contestația în cauză a fost respinsă prin Hotărârea nr.353/25.08.2006, care a fost transmisă Comisiei locale Gura Teghii cu adresa nr.7488 din 29.08.2006.

Comisia locală Gura Teghii, prin scrisoarea nr.227/19.01.2011 adresată Instituției Prefectului Județului Buzău, precizează că *„nu s-a găsit adresa comunicării modului de rezolvare a contestației”*.

Următorul pas în demersurile făcut de Poenaru Gh. Petre Vlad, prin intermediul SC Forestiera Ardeleana SRL, pentru acapararea patrimoniului fostei SAAIF, a fost **vânzarea drepturilor litigioase lui Ceteraș Gheorghe**, muncitor necalificat (văcar), domiciliat în orașul Țândărei, județul Ialomița, prin contractul de vânzare-cumpărare autentificat sub nr.394/10.02.2011 la notarul public Vasile Victor din Buzău (preț vânzare 292 Euro/ha = 1.500.000 Euro pentru toată afacerea).

Prin Sentința civilă nr.706/12.04.2011 pronunțată în Dosarul nr.171/277/2011, Judecătoria Pătârlagele a hotărât reconstituirea dreptul de proprietate petentului Ceteraș Gheorghe în calitate de cesionar al S.C. FORESTIERA ARDELEANA SRL pentru suprafața totală de 5132,29 ha teren pădure. În această situație, Direcția Silvică Buzău, prin adresa nr.855/13.04.2011, a solicitat Instituției Prefectului Buzău, Comisiei județene Buzău pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor și Comisei locale Gura Teghii promovarea unui recurs, motivat de nelegalitatea soluției date prin Sentința civilă nr.706/12.04.2011. Nici Comisia județeană Buzău pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor și nici Comisia locală Gura Teghii, **singurele în măsură să promoveze**

recurs, nu au făcut un astfel de demers, iar Sentința civilă nr.706/2011, dată în ședința publică din 12.04.2011 a devenit definitivă și irevocabilă prin nerecurare.

Comisia județeană pentru reconstituirea dreptului de proprietate a terenurilor (din cadrul Prefecturii Buzău), prin adresa nr.5073/29.04.2011, a solicitat Direcției Silvice un punct de vedere în legătură cu validarea dreptului de proprietate.

Direcția Silvică Buzău, prin adresa nr.1956/03.05.2011, a răspuns că *dată fiind existența posibilității promovării recursului, până la rămânerea sentinței civile definitive și irevocabile, nu se impune validarea dreptului de proprietate.*

În data de 06.05.2011, Comisia județeană Buzău, în contradicție cu punctul de vedere exprimat în mod legal de Direcția Silvică Buzău prin scrisoarea nr. 1956/2011, a emis Hotărârea nr. 408/06.05.2011 prin care a validat dreptul de proprietate asupra a **5132,29 ha** pădure, din care suprafața de **2827,65 ha** a fost atribuită pe amplasamentul propus de Comisia locală Gura Teghii (prin Referatul nr.2025/28.04.2011) aflat în proprietatea publică a statului.

Direcția Silvică Buzău, în calitate de petent, a formulat la Judecătoria Pătârlagele plângere împotriva Hotărârii nr. 408/06.05.2011 a Comisiei județene pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor (adresa nr.1111/17.05.2011).

Urmare unor memorii adresate Instituției Prefectului Buzău de către numitul Ceteraș Gheorghe, făcut de Judecătoria Pătârlagele proprietar asupra unei părți din patrimoniul fostei SAAIF, Prefectul în funcție la acea dată, inginer silvic de profesie, somează Direcția Silvică Buzău, prin adresa nr.6192/26.05.2011 să procedeze la punerea în posesie, cu toate că nu se pronunțase vreo soluție de către instanță la plângerea menționată mai sus și ar mai fi fost și calea recursului, în cazul în care plângerea ar fi fost respinsă.

În data de 26.05.2011 (în aceeași zi în care Prefectul a somat Direcția Silvică Buzău), Comisia locală Gura Teghii a întocmit Procesul verbal de punere în posesie nr.2380/26.05.2011, semnat și de către șeful Ocolului Silvic Gura Teghii.

Prin sentința civilă nr.1037/09.06.2011, Judecătoria Pătârlagele a decis respingerea plângerii formulate de petenta RNP-Romsilva - prin Direcția Silvică Buzău, (cu drept de recurs), în contradictoriu cu intimatele Comisia locală pentru aplicarea legilor fondului funciar Gura Teghii, Comisia județeană pentru stabilirea dreptului de proprietate Buzău și Ceteraș Gheorghe, domiciliat în Țândărei județul Ialomița, ca fiind neîntemeiată și menținerea dispozițiilor Hotărârii Comisiei Județene Buzău nr.408/06.05.2011, ca fiind legală și temeinică. Între timp, s-a emis

titlul de proprietate, iar suprafața a fost vândută de către Ceteraș Gheorghe pentru **20 milioane Euro** către S.C. SRT SilviRom Timber GmbH, Societate în Comandită, cu sediul în Timișoara.

Vânzarea s-a făcut fără solicitarea dreptului de preemțiune al Statului Român așa cum prevede Legea nr.46/2008 – Codul silvic, Art.45, alin (5)-(8), actul de vânzare cumpărare fiind lovit de nulitate absolută în acest context.

Așadar, cu sprijinul tacit al instituțiilor statului, Ceteraș Gheorghe din Tândărei, județul Ialomița, acționând cu total dispreț față de lege, a ajuns multimilionar din vânzarea-unor suprafețe de pădure care aparțineau Statului Român iar persoanele care le-au revendicat nu aveau nici un drept la reconstituirea dreptului de proprietate.

Pe tot parcursul derulării litigiului, Comisia județeană Buzău pentru reconstituirea dreptului de proprietate nu a formulat niciun fel de apărare, sprijinindu-l în mod tacit pe Ceteraș Gheorghe în demersurile sale infracționale. Mai mult decât atât, la termenul din 09.06.2011, la Judecătoria Pătârlagele, Prefectul a reprezentat în instanță Comisia județeană Buzău, ocazie cu care s-a erijat în apărător al lui Ceteraș Gheorghe prin concluziile prezentate în fața judecătorilor, prin care a solicitat respingerea plângerii formulate de Direcția Silvică Buzău.

Inacțiunea Comisiei județene Buzău pentru reconstituirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor și a Comisiei locale Gura Teghii, coroborată cu respingerea cererii de intervenție accesorie formulată de Direcția Silvică Buzău către Judecătoria Pătârlagele (cu consecințele menționate), completează un tablou aproape generalizat la nivel național, desenat de reprezentanți ai instituțiilor statului numiți tocmai pentru a-i apăra proprietatea.

II. În Județul Covasna

Ca și în Județul Buzău, derularea procesului administrativ de reconstituire a dreptului de proprietate pentru suprafața de 5754,18 ha teren forestier, s-a încheiat prin invalidarea solicitării persoanelor fizice Poenaru Gh. Vlad și a surorilor sale, atât de Comisia locală Zagon, cât și de Comisia județeană Covasna pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor, fapt consemnat în Hotărârea nr. 598/2007.

În anul 2011, după ce Ceteraș Gheorghe a reușit să obțină reconstituirea dreptului de proprietate pentru **5132 ha** în localitatea Gura Teghii, utilizând aceleași procedee patentate în județul Buzău, Gh. Poenaru și surorile sale au vândut drepturile litigioase pentru suprafața de

5754,18 ha în județul Covasna aceluiași Gh. Ceteraș care a formulat acțiune în instanță pentru a-i fi reconstituit dreptul de proprietate, în calitate sa de cumpărător de drepturi litigioase.

Față de suprafața de 8.269 ha deținută în Județul Covasna de SAAIF, în acțiunea în instanță s-a solicitat mai puțin, adică 5754,18 ha, ceea ce ridică serioase suspiciuni asupra unei posibile înțelegeri între Ceteraș Gheorghe și primarul comunei Zagon, deoarece diferența de suprafață a fost reconstituită, în baza Legii nr.1/2000, modificată și completată prin Legea nr. 247/2005, Primăriei Zagon.

Acțiunea în instanță a făcut obiectul Dosarului nr.1895/32222/2011, pe rolul Judecătoriei Tg. Secuiesc, dosar în care Regia Națională a Pădurilor-Romsilva a avut calitatea de intervenient.

Dosarul menționat s-a soluționat de judecătoria Tg. Secuiesc prin Sentința civilă nr.451/02.05.2012, prin care s-a respins cererea formulată de Ceteraș Gheorghe.

S-a formulat recurs în luna iulie 2012, iar prin Decizia Tribunalului Covasna nr.536/R/24.10.2012 s-a admis recursul și s-a dispus Comisiei județene Covasna pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor, reconstituirea suprafeței de 5.666 ha în favoarea cesionarului Ceteraș Gheorghe, după autoare a Societății Anonime Ardeleană pentru Industrie Forestieră. Comisia județeană Covasna a fost obligată să emită hotărârea de validare, astfel că în data de 14.12.2012 a fost emisă Hotărârea nr.888.

Prefectul Județului Covasna și-a manifestat dezacordul pentru modul în care magistrații Tribunalului Covasna au soluționat cauza prin dispunerea reconstituirii dreptului menționat și a transmis Hotărârea nr.888/14.12.2012 administratorului pădurilor, RNP-Romsilva, pentru ca în temeiul art.53-56 din Legea nr.18/1991 să facă plângere împotriva acesteia, aspect care ar fi împiedicat punerea în posesie.

Conducerea RNP-Romsilva a reacționat imediat și în aceeași zi (14.12.2012), a transmis la Direcția Silvică Covasna specialiști (ingineri silvici și juriști) și l-a împuternicit în scris pe directorul Direcției Silvice Covasna pentru pregătirea și înaintarea plângerii împotriva Hotărârii nr.888/14.12.2012 la Judecătoria Tg. Secuiesc, județul Covasna. Plângerea elaborată de specialiști ai RNP-Romsilva împotriva hotărârii nr.888 a fost predată directorului Direcției Silvice Covasna, care, pe motiv că îi trebuie mai mult timp pentru a se lămuri asupra textului, a refuzat să o semneze și să o înainteze la instanță.

În această situație, plângerea împotriva Hotărârii nr.888/14.12.2012 a fost semnată de directorul general al RNP-Romsilva și transmisă la Judecătoria Tg. Secuiesc în data de 19.12.2012.

După ce a încălcat dispoziția conducerii RNP-Romsilva de a introduce acțiune în instanță și deși știa că termenul de punere în posesie este de 30 de zile de la data emiterii Hotărârii nr.888/14.12.2012 (respectiv până la 13.01.2013), directorul Direcției Silvice Covasna s-a prezentat personal la ocolul Silvic Comandău și i-a dispus șefului acestei structuri să semneze Procesul-verbal de punere în posesie. În aceeași zi, 18.12.2012, a fost redactat Procesul-verbal înregistrat la Primăria Zagon sub nr. 8157/18.12.2012 și la Ocolul Silvic Comandău sub nr. 733/18.12.2012, prin care Ceteraș Gheorghe a fost pus în posesie.

Din informațiile pe care le deținem, Ceteraș Gheorghe s-a adresat RNP-Romsilva pentru exercitarea dreptului de preemțiune.

Potrivit art. 45 alin. 5 din Codul Silvic al României (Legea nr. 46/19.03.2008), *statul are drept de preemțiune la cumpărarea de păduri, care constituie enclave în fondul forestier proprietate publică a statului sau sunt limitrofe acestuia, la preț și în condiții egale*. Potrivit art. 45 alin. 6 din Codul Silvic, *vânzătorul are obligația de a înștiința în scris administratorul pădurilor proprietate publică a statului despre intenția de vânzare, acesta din urmă putându-și exercita dreptul de preemțiune, în termen de treizeci de zile de la înștiințare*.

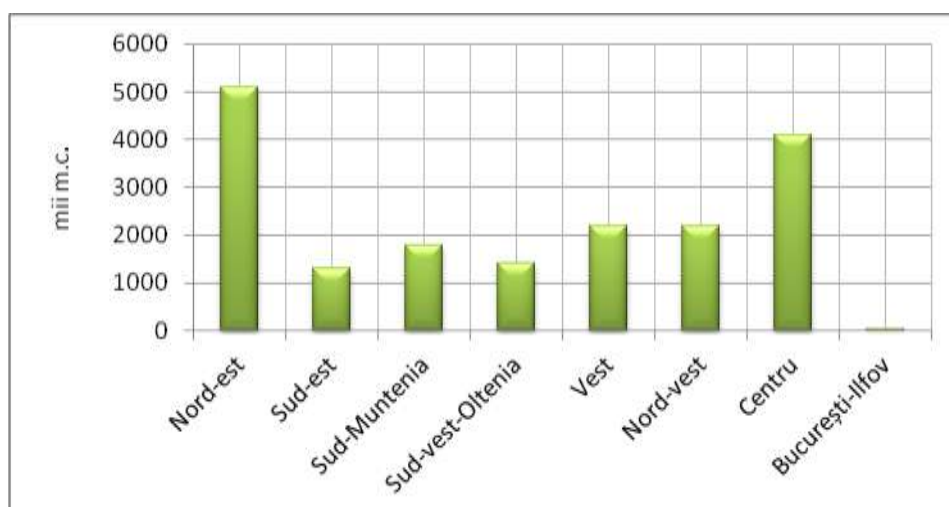
Întrucât RNP-Romsilva a acționat în judecată Comisia județeană Covasna pentru stabilirea dreptului de proprietate (un litigiu cu aceeași cauză aflându-se și pe rolul tribunalului Covasna), nu s-a răspuns solicitării formulate de Ceteraș Gheorghe.

Rezumând, din punctul nostru de vedere, reconstituirea dreptului de proprietate pentru 5.666 ha teren forestier în favoarea cesionarului Ceteraș Gheorghe în județul Covasna, a fost făcută cu încălcarea flagrantă a legii. În condițiile legii, terenul forestier în cauză ar fi trebuit să rămână în proprietatea publică a Statului Român, care, în modul prezentat, a fost prejudiciat prin acțiunea/inacțiunea unor persoane care erau puse în funcție și salariate tocmai pentru ca să apere interesele Statului.

CAPITOLUL III. ALTE ASPECTE CU PRIVIRE LA ADMINISTRAREA FONDULUI FORESTIER

Suprafața **fondului forestier** la **31.12.2011** era de **6.519.470 ha**. Comparativ cu aceeași dată a anului **2010**, suprafața fondului forestier a înregistrat o creștere cu aproximativ 0,1%, care se datorează în principal unor reamenajări de păduri prin împăduriri, cât și introducerii în fondul forestier, potrivit art.1 alin. 2 din Legea nr. 46/2008 privind Codul Silvic, a terenurilor degradate și a terenurilor neîmpădurite, stabilite a fi împădurite. Din fondul forestier național, circa 97,6% o reprezintă suprafața pădurilor.

RNP-Romsilva, în baza reglementărilor legale, elaborează programe anuale de recoltare prin care se stabilește volumul maxim de masă lemnoasă care urmează să se recolteze din pădurile proprietate a statului. Din analiza efectuată, s-a constatat că în anul 2010 s-au recoltat 16.992 mii m.c. de masă lemnoasă, iar în anul 2011 volumul de masă lemnoasă recoltată a crescut la 18.705 mii m.c., respectiv cu circa 10,1%. Volumul de **masă lemnoasă recoltată**, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2011 se prezintă grafic, astfel:

Cel mai mare volum de **masă lemnoasă s-a recoltat** în regiunea de dezvoltare **NORD-EST** (27,6% din totalul volumului de masă lemnoasă recoltată), urmată de regiunea de dezvoltare **CENTRU** (23,5%) și într-o proporție mai mică de regiunile de dezvoltare **NORD-VEST** (12,5%), **VEST** (12,3%), **SUD-MUNTENIA** (9,4%), **SUD-VEST-OLTENIA** (7,4%), **SUD-EST** (6,9%) și **BUCUREȘTI-ILFOV** (0,4%).

Pe lângă abordarea economică a recoltării de masă lemnoasă, anual, se practică tăieri de regenerare a pădurilor, efectuate în cadrul tratamentelor silvice pentru trecerea pădurii de la o

generație la alta. Astfel, în anul 2011, tăierile de regenerare au înregistrat o creștere de 8,5% față de anul 2010. Din această suprafață, tăierile rase (suprafețe de pe care s-a recoltat în totalitate masa lemnoasă), reprezintă 4,1%.

Evoluția principalilor indicatori silvici în anul 2011 comparativ cu anul 2010 este prezentată în tabelul de mai jos:

Denumirea indicatorilor	U.M.	2010	2011	Diferențe(+/_) anul 2011 față de anul 2010
Fondul forestier (la sfârșitul anului)- total din care: - Suprafața pădurilor	ha	6.515.173	6.519.470	+4297
	ha	6.353.658	6.362.547	+8889
Masa lemnoasă recoltată	mii m.c.	16.992	18.705	+1713
Suprafața parcursă cu tăieri de regenerare a pădurilor - total din care: - Tăieri rase	ha	99.229	107.690	+8461
	ha	4826	4452	-374
Suprafața regenerată artificial	ha	10.106	11.499	+1393

1. Constatări și concluzii cu privire la regenerarea pădurilor

Concomitent cu recoltările/tăierile de masă lemnoasă, pe terenurile forestiere proprietatea publică a statului, se efectuează anual și lucrări de regenerare artificială. Astfel, în perioada analizată, suprafețele regenerate artificial au fost în medie de 11.712 ha/an, cea mai mare suprafață (15.533 ha) fiind înregistrată în anul 2006, iar cea mai mică (10.106 ha) în anul 2010. În acest an, 2010, s-au înregistrat, însă, cele mai mari suprafețe regenerate natural, în total 13.628 ha.

Suprafețele regenerare artificial, pe categorii de terenuri în perioada 2006-2010

hectare

<i>Categorii de terenuri</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>
Regenerări artificiale-total	15533	10716	11244	10962	10106
În fond forestier	14084	10092	9188	10380	9659
-pe suprafețe parcurse cu tăieri de regenerare	6999	6552	6833	7313	6777
-substituiți și refaceri de arborete slab productive	1688	1307	1128	1548	1069
-poieni și goluri neregenerate	1509	881	793	1252	1306
-terenuri degradate din fondul forestier	3879	1333	429	267	498
-perdele forestiere de producție	9	19	5	...	9
În alte terenuri din afara fondului forestier	1449	624	2056	582	447
-perdele de protecție a câmpului	3	10	...	17	109
-împăduriri antierozionale	1446	614	2056	565	338

Din documentele prezentate, a rezultat că în anul 2011 lucrările de regenerare artificială s-au realizat pe o suprafață de 11.499 ha, cu 13,8% mai mare decât în 2010. Totodată, în fiecare an, se înregistrează și regenerări naturale, suprafețele astfel regenerate diferind, de asemenea, de la un an la altul. Situația regenerărilor, pe categorii de terenuri, este redată în tabelul de mai jos:

hectare

<i>Categorii de terenuri</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>
Regenerări-totale	27554	22742	23184	22853	23734
Regenerări naturale	12021	12026	11940	11891	13628
- în fond forestier	12020	12013	11934	11890	13618
- în alte terenuri din afara fondului forestier	1	13	6	1	10
Regenerări artificiale	15533	10716	11244	10962	10106
- în fond forestier	14084	10092	9188	10380	9659
- în alte terenuri din afara fondului forestier	1449	624	2056	582	447

Din analiza efectuată cu privire la regenerarea pădurilor, pe baza documentelor și informațiilor furnizate de către Ministerul Mediului - Departamentul Păduri și de către RNP-Romsilva, au rezultat următoarele:

- în anul 2010, din totalul suprafețelor supuse procesului de regenerare, circa **57,4%**, respectiv **13.628 ha** au fost **regenerări naturale**, de altfel, în anul 2010 s-a înregistrat un record al regenerărilor naturale din perioada analizată (2006-2010),
- în același an, 2010, regenerările artificiale au reprezentat **42,6%** din totalul suprafețelor regenerate (respectiv 10.106 ha), înregistrându-se un record negativ al perioadei analizate (2006-2010).

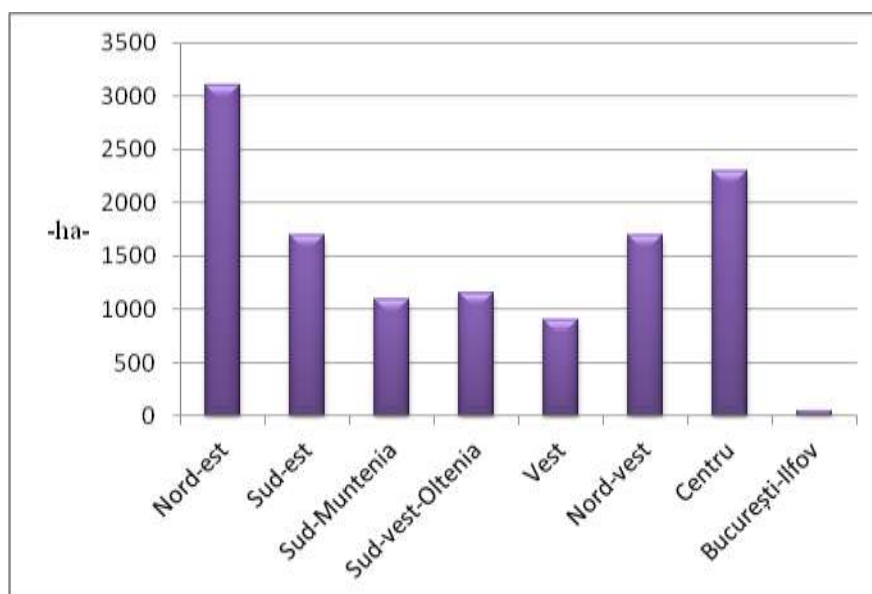
La nivelul regiunilor de dezvoltare, **26,1% din suprafața totală regenerată artificial** în anul 2010 s-a realizat în regiunea **Nord-Est**, **19,7%** în regiunea **Centru**, **12,9%** în regiunea **Sud-Est**, **12,5%** în regiunea **Nord-Vest**, **11,3%** în regiunea **Sud-Muntenia**, **9,9%** în regiunea **Sud-Vest-Oltenia**, **7,3%** în regiunea **Vest** și **0,3%** în regiunea **București-Ilfov**.

Pe județe, cele mai mari suprafețe regenerate artificial s-au înregistrat în: **Suceava (1822 ha)**, **Harghita (706 ha)**, **Tulcea (637 ha)**, **Sibiu (361 ha)**, **Gorj (383 ha)**, **Bistrița Năsăud (417 ha)** și **Maramureș (342 ha)**.

Ponderea suprafețelor regenerate artificial, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2010

În anul 2011, suprafața totală regenerată artificial a fost de **11.499 ha**. Repartizarea suprafețelor cu regenerări artificiale pe regiuni de dezvoltare este reprezentată grafic, astfel:

Cele mai mari suprafețe pe care s-au realizat **lucrări de regenerări artificiale** s-au înregistrat în regiunile de dezvoltare **NORD-EST** (27,3% din suprafața totală regenerată artificial) și **CENTRU** (19,7%), urmate de regiunile de dezvoltare **SUD-EST** (14,7%), **NORD-VEST** (11,6%), **SUD-MUNTENIA** (9,2%), **SUD-VEST-OLTENIA** (9,3%), **VEST** (7,8%) și **BUCUREȘTI-ILFOV** (0,4%).

2. Constatări și concluzii cu privire la paza pădurilor, precum și la exercitarea atribuțiilor de inspecție și control al activităților din domeniul forestier

Potrivit prevederilor legale care reglementează activitățile sale, RNP-Romsilva urmărește aplicarea strategiei naționale în domeniul silviculturii, acționând în acest sens pentru apărarea, conservarea și dezvoltarea durabilă a fondului forestier proprietate publică a statului, a unităților administrativ-teritoriale și/sau proprietate privată pe care îl administrează.

Concomitent cu RNP-Romsilva pe segmentul de control al respectării regimului silvic acționează și Inspectoratele Teritoriale de Regim Silvic și Vânătoare (ITRSV), instituții publice finanțate exclusiv de la bugetul de stat, organizate în structura Ministerului Mediului și Pădurilor. Atribuțiile principale ale ITRSV stabilite prin actul normativ de înființare vizează controlul respectării regimului silvic de către toți deținătorii de suprafețe acoperite cu vegetație forestieră, precum și de către agenții economici care au ca obiect de activitate exploatarea, comercializarea și administrarea vegetației forestiere.

2.1. Păduri de stat

În baza cadrului creat prin adoptarea planurilor comune de acțiune și a protocoalelor de colaborare, în perioada analizată, direcțiile silvice, împreună cu inspectoratele de poliție județene și unități din cadrul Comandamentului trupelor de jandarmi, au acționat pentru combaterea fenomenului contravențional și infracțional îndreptat împotriva pădurii și a personalului silvic. În cursul acțiunilor comune, s-a efectuat, în principal, controlul circulației materialelor lemnoase și a legalității funcționării instalațiilor de debitat lemn.

Acțiunile desfășurate și rezultatele obținute, sunt prezentate, succint, în continuare.

La controlul circulației materialului lemnos, în anul 2010, s-au realizat, în total, 83.148 acțiuni, din care 28.561 s-au desfășurat în comun cu organele de poliție, care s-au concretizat prin constatarea a 1.507 infracțiuni și 20.705 contravenții. În cadrul acelorași acțiuni, s-au aplicat amenzi ce au totalizat **20.700.775 lei**, s-au confiscat 15.068 m.c material lemnos și 13.406 pomi de Crăciun.

Pentru controlul instalațiilor de debitat s-au realizat în total 2.107 acțiuni, din care 1.057 în comun cu organele de poliție, care s-au concretizat prin constatarea a 4 infracțiuni și a 258 contravenții. S-au aplicat amenzi ce au totalizat 282.570 lei și s-a confiscat material lemnos cu un volum total de 2401 m.c. Au fost în curs de cercetare 1586 infracțiuni, din care s-au finalizat 179 (prin NUP sau SUP – 105 dosare, cu amendă penală – 36 cazuri și 38 dosare trimise la instanțele de judecată). Activitatea efectivă de pază a pădurilor, la nivel de canton silvic, s-a realizat prin **inspecții de fond și parțiale**. Astfel, în pădurile proprietate publică a statului s-au efectuat 15.923 inspecții de fond și 1688 inspecții parțiale, urmare cărora s-a imputat suma totală de 4.566.617 lei.

Din analiza efectuată de către auditorii publici externi, s-a constatat că statul, prin RNP-Romsilva, alocă însemnate resurse pentru paza pădurilor, dar, cu toate acestea, volumul tăierilor ilegale a continuat să se mențină an de an la un nivel foarte ridicat.

În legătură cu paza pădurilor și exercitarea atribuțiilor de inspecție și control al activităților din domeniul forestier, s-au constatat următoarele:

- controalele s-au efectuat, de regulă, ”pe traseul” materialului lemnos către beneficiarii finali și la instalațiile de debitat/prelucrat (gen gateri);

- controlul în pădure, la locul unde au avut loc tăierile ilegale, s-a realizat într-o măsură mai redusă (18,6% din totalul verificărilor), fapt ce a favorizat în opinia auditorilor publici externi menținerea unui curent infracțional ridicat la locurile de exploatare/tăiere;
- efectuarea unui număr extrem de redus de acțiuni de control asupra activităților cu impact major asupra domeniului forestier, respectiv scoaterii definitive sau temporare a terenurilor din fondul forestier național (ex. în anul 2010 s-a realizat o acțiune, iar în anul 2011 s-au realizat 3 acțiuni);
- nu au fost încheiate protocoale de colaborare între administrația publică centrală care răspunde de silvicultură, pe de o parte și Ministerul Administrației și Internelor, Ministerul Transporturilor, Compania națională ”Imprimeria națională S.A.” și Ministerul Finanțelor Publice - Autoritatea Națională a Vămile, pe de altă parte, în vederea aplicării în bune condiții a prevederilor legale referitoare la proveniența, circulația, depozitarea și comercializarea materialelor lemnoase și la regimul instalațiilor de prelucrat lemn rotund;
- nu a fost constituită o bază de date în sistem electronic la care să aibă acces toți agenții constatatori prevăzuți la art. 24, alin.1 din Legea nr.171/16.07.2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, în scopul urmăririi soluționării acestor contravenții și pentru identificarea de către agenții constatatori a situațiilor de repetare a aceluiași fapt de către contravenient pentru aplicarea de sancțiuni majorate/complementare, după caz;
- nu există o evidență operativă a documentelor de control (rapoarte, procese-verbale, note) întocmite urmare controalelor efectuate, cu efecte în ceea ce privește monitorizarea măsurilor dispuse/propuse, a sancțiunilor aplicate, etc.
- sancțiunile contravenționale au fost aplicate persoanelor fizice, deși acestea erau reprezentanți legali/angajați ai/la societăți comerciale, astfel că a fost diminuat semnificativ cuantumul amenzilor;
- nu există întocmite situații centralizatoare cu cantitățile/volumul de material lemnos confiscate de către ITRSV și date în custodie către ocoalele silvice; totodată, nu s-a urmărit încasarea și virarea pe destinațiile legale a contravalorii materialului lemnos confiscat, ș.a.m.d.

În consecință, neorganizarea sau organizarea/exercitarea necorespunzătoare a activităților de pază, precum și a atribuțiilor de control al activităților din domeniul forestier, a condus la încurajarea/perpetuarea infracțiunilor la regimul silvic prin tăieri și comercializări ilegale de material lemnos din pădurile proprietate publică a statului.

2.2 Păduri private

În conformitate cu atribuțiile prevăzute în Codul Silvic referitoare la administrarea pădurilor private, la sfârșitul anului 2010, RNP-Romsilva asigura prestații silvice și administrarea pădurilor private în baza a 151.272 contracte, pentru suprafața de 1.138.219 ha, din care:

- 146.647 contracte încheiate cu persoane fizice pentru suprafața de 418.953 ha;
- 4.625 contracte încheiate cu persoanele juridice pentru suprafața de 719.266 ha.

Potrivit comunicărilor Federației pentru Apărarea Pădurilor, din suprafața de 3.295 mii ha pentru care s-au validat reconstituiri de drepturi de proprietate, statul român administrează (doar) 1.128 mii ha, iar suprafața de circa 1.600 mii ha este administrată de structuri private. Pentru diferența de circa 560 mii ha, nu s-a asigurat niciun fel de pază, pădurea de pe această suprafață fiind lăsată la voia întâmplării. Consecințele nu au întârziat să apară, astfel că, din cele 560 mii ha de pădure nepăzite, peste 400 mii ha au fost deja distruse. Iar fenomenul de distrugere continuă și în prezent.

În pădurile private administrate pe bază de contracte de administrare, în anul 2010 s-au efectuat 21.525 inspecții de fond și 1172 inspecții parțiale, fiind imputată suma totală de 2.742.493 lei, reprezentând contravaloarea materialului lemnos sustras.

3. Constatări și concluzii cu privire la tăierile ilegale din fondul forestier proprietate de stat și privată

În perioada 1990-2011, volumul tăierilor ilegale din pădurile României s-a menționat cu unele fluctuații anuale la un nivel extrem de ridicat, cele mai afectate de acest flagel fiind pădurile aflate în proprietatea statului.

Analiza volumului tăierilor din această perioadă ne arată un maxim în anul 1992, cifrat la **281.517 m.c.** și un minim de 51.900 m.c. în anul 2008. Potrivit unui studiu realizat de Greenpeace în România, se taie peste 3 ha de pădure în fiecare oră. Din datele/informațiile prezentate de RNP-Romsilva, rezultă că zilnic se exploatează, în medie 41 ha, din care o mare parte o reprezintă tăierile nelegale/furturile.

Volumul total al tăierilor ilegale din fondul forestier proprietate de stat și privată în perioada 2005-2011 este, potrivit datelor puse la dispoziție de Ministerul Mediului și RNP-

Romsilva de **633.500 m.c.** Având în vedere volumul mediu de 217 m.c lemn/ha, rezultă că în perioada analizată s-a tăiat/defrișat ilegal pădurea pe o suprafață de **291.932 hectare**. Mergând mai departe în timp, până în anul 1990, având în vedere și constatările dintr-un Raport al federației pentru Apărarea Pădurilor, a rezultat că volumul tăierilor acoperă o suprafață de peste 366.000 ha, adică în perioada 1990-2011 s-au tăiat nelegal și s-au valorificat peste 80 milioane metri cubi de lemn. Un calcul în care s-a luat prețul cel mai mic, de 70 Euro/metru cub lemn de foc, ne arată că valoarea acestor tăieri depășește cifra de 5 miliarde Euro. Această cifră este departe de a fi cea reală, întrucât cea mai mare parte a arborilor tăiați din pădurile României au luat calea străinătății (către țări din Europa, Nordul Africii, Asia, ș.a.) la prețuri cu mult mai mari decât prețul minim stabilit pentru lemnul de foc.

3.1 Evoluția tăierilor ilegale de arbori din pădurile de stat administrate de către RNP-Romsilva în perioada 1990-2011

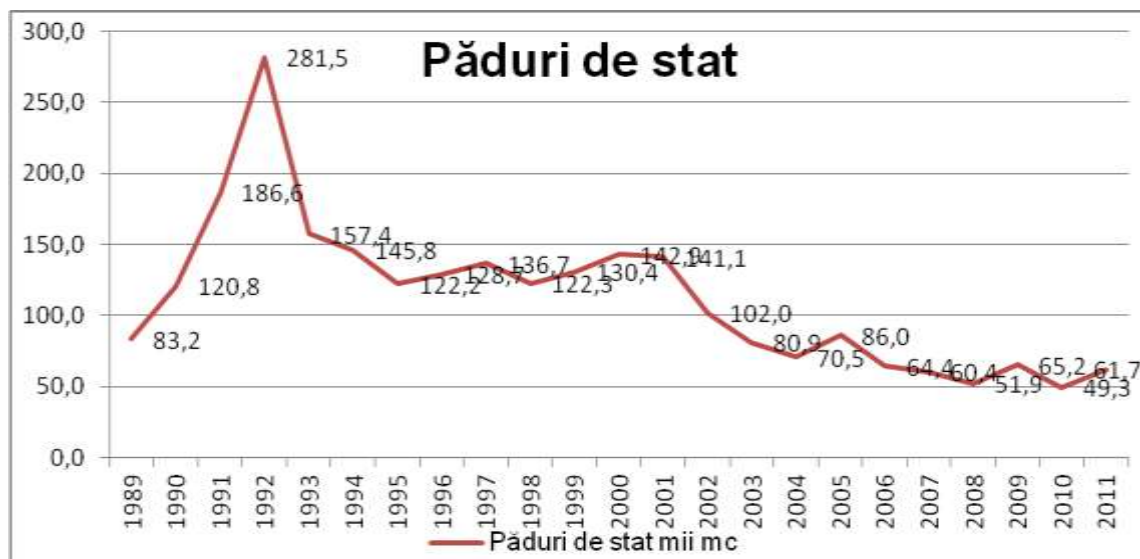
În perioada 1990-2011, volumul tăierilor ilegale a crescut cu unele fluctuații anuale, ajungând la un maxim de **281.517 m.c.** în anul 1992.

În toată perioada analizată, tăierile ilegale de material lemnos s-au realizat, așa cum rezultă din constatările organelor cu atribuții de pază a pădurilor, stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, prin infracțiuni și contravenții, în multe situații pe fondul neglijenței/abuzurilor personalului silvic.

Spre exemplificare arătăm situația anului 2010, când s-au tăiat nelegal 49.306 m.c. de material lemnos, din care 11.114 m.c. din infracțiuni, 10.532 m.c. din contravenții, 24.233 m.c. din neglijența personalului silvic și imputat acestuia, iar pentru 689 m.c. s-a acordat riscul normal al serviciului.

În perioada 2005-2011, s-au efectuat tăieri nelegale de arbori în volum total de **438.900 m.c.**, din care cel mai mare volum de tăieri ilegale s-a înregistrat în județele: **Suceava** - 10.213 m.c., **Maramureș** - 9.542 m.c., **Bacău** - 7.751 m.c., **Gorj** - 7.686 m.c., **Argeș** - 6.160 m.c. și **Olt** - 4.501 m.c.

Situația anuală a tăierilor ilegale din pădurile de stat, în evoluție, este prezentată grafic în tabelul de mai jos:

Raportându-ne la anul 2011, din analiza efectuată privind perioada 2006-2011, s-a constatat o creștere cu 12,4% a tăierilor ilegale față de 2010, dar în același timp o scădere cu 3,5% față de anul de vârf (2009) al tăierilor ilegale din perioada analizată.

Valoarea pagubelor din tăieri ilegale de arbori în 2010 a fost estimată la **10.207.049 lei**, rezultând o medie de 207 lei/ha, valorile cele mai mari fiind înregistrate la direcțiile silvice: **Mureș** – 234 lei/ha; **Dolj** – 213 lei/ha etc., iar cele mai mici valori la direcțiile: **Brăila** - 160 lei/ha și **Covasna** - 140 lei/ha.

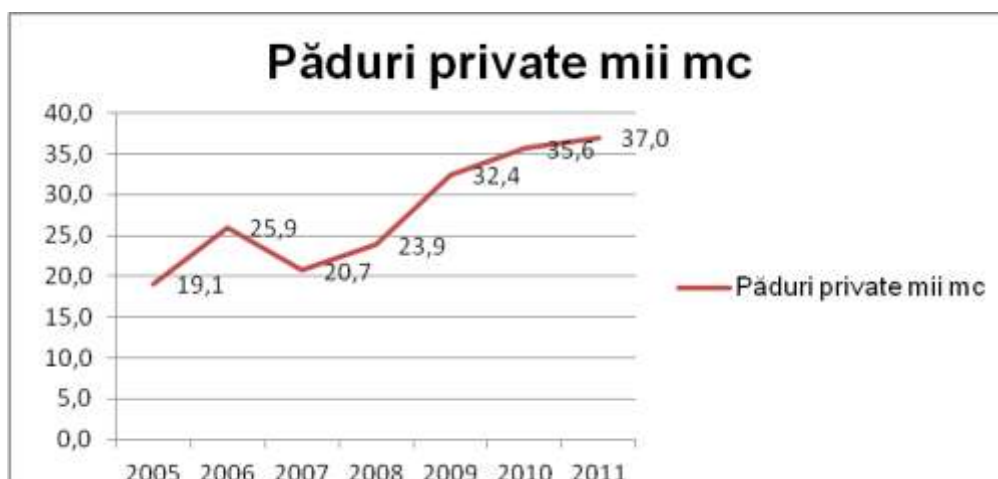
Având în vedere volumul mediu de 217 m³/ha, rezultă că în perioada analizată s-a tăiat/defrișat ilegal pădurea de pe o suprafață de **202.258 ha**.

3.2 Evoluția tăierilor ilegale de arbori din pădurile proprietate privată administrate de către RNP-Romsilva

În perioada analizată 2005-2011, volumul tăierilor ilegale din pădurile private administrate pe bază de contracte de către RNP-Romsilva a fost de **194.600 m.c.**

Cel mai mare volum de tăieri ilegale s-a înregistrat în județele **Suceava: 16.867 m.c.**, **Satu Mare: 13.370 m.c.**, **Argeș: 13.300 m.c.**, **Gorj: 12.010 m.c.**, **Harghita: 11.266 m.c.**, **Neamț: 10.175 m.c.**, **Cluj: 7.646 m.c.**, **Maramureș: 6.772 m.c.**, etc.

Volumul tăierilor ilegale în pădurile private administrate de RNP-Romsilva pe bază de contracte, în anul 2010, a însumat **35.641 m.c.**, din care: 10.489 m.c. din infracțiuni, 6279 m.c. din contravenții, 239 m.c. pentru care s-a acordat riscul normal al serviciului și 17.562 m.c. (49 % din total), nejustificat de personalul silvic și imputat acestuia

Valoarea pagubelor **din tăieri ilegale** de arbori și pășunat abuziv, la această categorie de păduri, în anul 2010, a însumat **6.199.683 lei**, reprezentând o medie de **105,9 lei/ha**.

Urmare deficiențelor, abaterilor și neregulilor constatate la controalele efectuate în anul 2010, s-au aplicat 367 sancțiuni, din care 36 desfaceri contracte de muncă și 936 penalizări, în valoare de 238.803 lei.

Având în vedere volumul mediu de 217 m³/ha, rezultă că în perioada analizată s-a tăiat/defrișat ilegal pădurea de pe o suprafață de **89.674 ha**.

Însumând tăierile de arbori din pădurile României (proprietate de stat și privată), rezultă că în perioada 2005-2011 s-a defrișat pădurea pe o suprafață totală de 291.932 ha. În același interval, s-au regenerat total și s-au efectuat lucrări de regenerare artificială pe o suprafață de 120.067 ha. Prin urmare, suprafețele de pe care s-au făcut tăieri ilegale depășesc cu peste 170.000 ha suprafețele regenerate.

Păduri virgine

Pădurile virgine constituie ultimele vestigii ale unei naturi încă nealterate, reprezentând acele păduri în care **biocenoza și stațiunea** nu au suferit influențe antropice semnificative, care să altereze structura și procesele din biocenoză și caracteristicile stațiunii, precum și relațiile dintre biocenoză și stațiune.

Situația pădurilor virgine din România a fost evaluată la nivelul anilor 2000-2003, printr-un proiect intitulat *"Elaborarea inventarului și a strategiei pentru gestionarea durabilă și protecția pădurilor virgine în România"*, realizat de RNP-Romsilva prin Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, împreună cu IUCN (Uniunea Internațională pentru conservarea Naturii), Fundația BIOTECH și experți internaționali independenți. Proiectul a fost finanțat de Guvernul Olandei (Fondul MATRA), România acordând sprijin instituțional prin Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor și RNP - Romsilva.

La momentul respectiv, a fost inventariată o suprafață totală de 218.493 ha păduri virgine, care a rămas neschimbată până în anul 2010. Majoritatea acestor păduri sunt situate în Carpații Meridionali, în formația forestieră a făgetelor (55%), urmate de amestecurile de fag și rășinoase (21%). De asemenea, 2/3 din aceste păduri sunt situate pe terenuri cu înclinare foarte puternică și la altitudini de peste 1000 m.

Faptul că România deține în prezent o suprafață importantă cu păduri virgine, este în primul rând consecința conservării și protejării lor de-a lungul zecilor de ani de către silvicultori, prin prevederile amenajamentelor silvice.

În anul 2000, prin Legea nr.5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate, a fost creată rețeaua națională de arii protejate, care a inclus în zona de protecție strictă a acestor arii (parcuri naționale și naturale, rezervații științifice) o suprafață de 55 000 ha păduri virgine. Până în anul 2000 aceste păduri virgine au fost incluse, prin amenajamentele silvice, în rezervații forestiere, pentru a fi protejate.

În privința regimului de protejare a pădurilor virgine la nivelul perioadei în care s-a făcut studiul susmenționat, situația este următoarea:

- cca. 55.000 ha (25%) incluse în zonele de protecție strictă
- cca.150.000 ha (69%) protejate prin prevederile amenajamentelor silvice, fiind încadrate în grupa funcțională I, a pădurilor cu funcții speciale de protecție (păduri de interes științific și de protejare a genofondului și ecofondului forestier, păduri pentru protecția apelor și solurilor etc.). Prin legislația silvică și prin amenajamentele silvice, tăierile în aceste păduri sunt total interzise, în unele cazuri fiind acceptate ca excepție doar lucrări de conservare, menite să asigure existența și continuitatea pădurilor respective;
- cca.14.000 ha (6%) încadrate prin amenajamente în grupa funcțională II a pădurilor cu funcții de producție și protecție. Este adevărat că în aceste păduri ar fi putut fi executate

tăieri pentru a fi regenerate, însă au rămas neatinsse datorită condițiilor grele de accesabilitate, păstrându-și astfel caracteristicile pădurilor virgine.

Parcuri naturale și naționale

În anul 2000, RNP-Romsilva avea în administrare un număr de 22 parcuri protejate, din care 10 naționale și 12 naturale cu o suprafață de 847.433 ha, din care 573.143,8 ha fond forestier și deținea în custodie un număr de 84 rezervații/monumente ale naturii în suprafață de 11.918 ha fond forestier. Potrivit pct. 6-7 din anexa intitulată ”Lista cuprinzând unele bunuri care alcătuiesc domeniul public al statului și al unităților administrativ-teritoriale din Legea nr.213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia ”parcurile naționale”, ”rezervațiile naturale și monumentele naturii” fac parte din bunurile care alcătuiesc patrimoniul public al statului.

Prin urmare, deși trebuiau declarate ca atare bunuri din patrimoniul public al statului, în fapt, acestea nu apar înregistrate în inventarul patrimoniului public al statului potrivit HG nr.1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și nici în alt act normativ.

Mai mult, potrivit situației ariilor protejate aflate în administrarea/custodia RNP-Romsilva rezultă că, în perioada 2001-2010 s-a retrocedat nelegal din parcurile naturale și naționale suprafața de 89.418,2 ha. Exemplificăm în cazul rezervațiilor monumente ale naturii, următoarele suprafețe retrocedate:

- DS Giurgiu - Rezervația Cama-Dinu-Păsărica - a fost retrocedată suprafața de 140,7 ha;
- DS Iași – Rezervația Pădurea Frumușica –a fost retrocedată suprafața de 97,3 de ha;
- DS Neamț - Parcul Național Vânători-Neamț, a fost retrocedată suprafața de 60 de ha
- DS Sălaj – Rezervația Pădurea Lapiș –a fost retrocedata suprafața de 280,4 ha;
- DS Suceava – Rezervația Codrul Secular Slătioara –a fost retrocedată suprafața de 18,7 ha;
- DS Suceava - Rezervația Cheile Zugrenilor – a fost retrocedata suprafața de 116,9 ha;

Parcurile naționale și naturale au fost preluate în administrare de către RNP-Romsilva, pe baza de contract, pe o perioadă de 10 ani, astfel:

- 16 parcuri naționale și naturale preluate în anul 2004, cu o suprafață de 602.937 ha;
- 5 parcuri naționale și naturale preluate în anul 2005, cu o suprafață de 233.369 ha;
- 1 parc național preluat în 2006, cu o suprafață de 11.127 ha.

În ceea ce privește dinamica suprafeței de fond forestier de stat din parcurile naționale și naturale, conform datelor prezentate de RNP-Romsilva, rezultă că aceasta a cunoscut o diminuare continuă, după cum urmează:

- suprafața fond forestier de stat în anul 2006 = 438.229,2 ha;
- suprafața fond forestier de stat în anul 2009 = 394.861,2 ha;
- suprafața fond forestier de stat în anul 2010 = 348.871,8 ha.

Echipa de audit a constatat efectuarea retrocedărilor acestor suprafețe în condițiile în care parcurile naționale și naturale erau bunuri aparținând patrimoniului public al statului conform pct.6 și pct.7 din Anexa la Legea nr.213/1998, însă nu au fost declarate ca atare.

În prezent, atât rețeaua națională de arii protejate, cât și rețeaua Natura 2000 sunt definitive în mare măsură, pe viitor fiind necesare măsuri concrete care să asigure conservarea biodiversității și peisajului.

4. Constatări și concluzii cu privire la situația înregistrării terenurilor forestiere în patrimoniul public

Urmare a verificărilor efectuate cu privire la înregistrarea terenurilor forestiere în patrimoniul public al statului, s-au constatat următoarele:

- nu a fost actualizată anexa nr.3 la H.G. nr.1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, conform căreia RNP-Romsilva are în administrare un fond forestier (proprietate publică a statului) cu suprafață de 3.338.898 ha. În perioada scursă de la apariția HG nr.1705/2006 până la data de 31.12.2010, Fondul forestier proprietate publică a statului a suferit o serie de modificări (diminuări sau majorări) ca urmare a legilor privind reconstituirea dreptului de proprietate, achiziția de terenuri forestiere de la persoane fizice sau juridice, primirea de terenuri prin acte normative speciale, în principal, de la Administrația Domeniilor Statului, precum și scoateri temporare sau definitive de terenuri din fondul forestier proprietate publică;
- la data de 31.12.2009, fondul forestier proprietate publică a statului administrat de RNP-Romsilva reprezenta 3.396.399 ha, mai puțin cu 1.143.694,52 ha față de anul 2006, dar cu toate acestea, RNP - Romsilva nu a solicitat modificarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;

- fondul forestier proprietate publică a statului este evaluat numai în unități fizice (hectare), nefiind înregistrat în contabilitate fizic și valoric; în acest fel a fost diminuată proprietatea publică și privată a statului cu valoarea neînregistrată a fondului forestier.;
- urmare neînregistrării/neevidențierii în contabilitatea RNP-Romsilva R.A. a valorii terenurilor forestiere, persoanele care au acționat în judecată pentru (re)dobândirea de terenuri cu vegetație forestieră nu au fost obligate la plata taxei de timbru la valoarea terenurilor evaluate, aducându-se astfel importante prejudicii și bugetului de stat, prin neplata acestei taxe;
- *nu a fost inventariat fondul forestier format din terenuri, cu vegetație forestieră, precum și toate componentele acestuia.* Primul inventar al fondului forestier din România a fost realizat în anul 1965, prin proceduri manuale și conținea un număr relativ limitat de informații. Deoarece în perioada de dinainte de anul 1991, fondul forestier era în totalitate amenajat, principala sursă de informații pentru întocmirea inventarului au constituit-o amenajamentele silvice. Următorul inventar al fondului forestier național a fost realizat în anul 1973 prin prelucrarea automata a informațiilor din amenajamentele silvice, ceea ce a făcut posibilă utilizarea unui volum mult mai mare de informații. Prin inventarul forestier din anul 1980, s-a continuat procesul de dezvoltare a domeniului de informații furnizate, prin crearea unei baze de date capabile să primească informații noi referitoare la modificările produse în structura și mărimea fondului forestier. Ultima ediție a inventarului fondului forestier a fost realizată în anul 1984, când actualizarea informațiilor existente în baza de date s-a realizat prin:
  - a) înlocuirea automată a informațiilor vechi, din amenajamentele expirate, cu datele din amenajamentele noi, elaborate anual,
  - b) întocmirea periodică a fișelor de actualizare a datelor amenajistice de către specialiștii ocoalelor silvice, în funcție de lucrările executate și de modificările survenite în folosința și organizarea fondului forestier, precum și de modelele matematice care surprind modificările produse de factorul timp asupra arboretelor.

Din informațiile/comunicările primite de la Ministerul Mediului și Pădurilor și de la RNP-Romsilva, a rezultat că urmare a recomandărilor și măsurilor dispuse prin decizii ale Curții de Conturi, în prezent, se desfășoară de către Institutul de cercetări și Amenajări Silvice acțiunea

de inventariere a fondului forestier format din terenuri cu vegetație forestieră, precum și toate componentele acestuia.

*

*

*

În baza prevederilor art.21 alin. 2, art. 22, lit. g și ale art. 28 din legea nr. 94/1992, republicată, precum și a pct. 367-373 din ”Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activității specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități” aprobat prin HP nr.130/2010 și publicat în Monitorul Oficial, partea I, nr.832/2010, Curtea de Conturi a României, la propunerea structurii de specialitate (Departamentul IX) va include în programul său de activitate pe anul 2014, efectuarea unui audit al performanței cu privire la administrarea și gestionarea fondului forestier și a ariilor protejate din domeniul public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, care va viza perioada 1990-2013.

CAPITOLUL IV. RECOMANDĂRI

1. Încheierea unui protocol de colaborare între Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice (M.M.S.C.) și RNP-Romsilva, pe de o parte, și Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Transporturilor, Compania Națională „Imprimeria Națională” S.A. și Agenția Națională de Administrare Fiscală, care potrivit HG nr. 109/2009, are în subordine Garda Financiară, Autoritatea Națională a Vămile, direcțiile generale ale finanțelor publice județene și Direcția Generală a Finanțelor Publice a Municipiului București pe de altă parte, în vederea asigurării și verificării respectării legislației referitoare la proveniența, circulația, depozitarea și comercializarea materialelor lemnoase și la regimul instalațiilor de prelucrat lemn rotund.

2. Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice să acționeze de îndată pentru elaborarea actelor normative subsecvente Codului Silvic, după care va urmări implementarea/aprobarea acestora pe toate palierele ierarhice (RNP-Romsilva, Direcții Silvice, Ocoale Silvice).

3. Ministerul Finanțelor Publice, în calitate de reprezentant al Statului Român, împreună cu Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice, entitate publică răspunzătoare de activitatea de silvicultură, vor lua de îndată măsuri și vor stabili soluții pentru încheierea/finalizarea procesului de restituire/retrocedare a terenurilor forestiere proprietate publică a statului.

4. Ministerul Finanțelor Publice să solicite Băncii Naționale clarificări asupra modului în care au fost achitate creditele contractate de către diferite persoane fizice și juridice cu Societatea Națională Creditul Industrial, Creditul Național Agricol și Creditul Agricol Rural, credite care au fost ipotecate cu terenurile forestiere deținute. După primirea răspunsului de la Banca Națională a României, Ministerul Finanțelor Publice împreună cu RNP-Romsilva să stabilească dacă terenurile forestiere care au fost ipotecate, au trecut la stat în anul 1948 ca efect al executării ipotecilor, sau ca un abuz al statului comunist. Pentru situațiile în care s-a reconstituit dreptul de proprietate pentru terenurile trecute în proprietatea statului, ca urmare a executării unor ipoteci, se vor lua de îndată măsuri de întregire a proprietăților publice cu terenurile forestiere garantate pentru credite contractate și nerambursate.

5. Ministerul Finanțelor Publice împreună cu RNP-Romsilva să identifice toate cazurile în care s-a reconstituit dreptul de proprietate în favoarea unor forme asociative în care Statul Român deținea în indiviziune proprietăți forestiere. Misiunea de audit desfășurată a constatat că Statul Român, deși era coproprietar, deținând până la 87% din drepturi în cadrul unor composesorate, a fost exclus de la reconstituirea dreptului de proprietate. În raport de rezultatele verificărilor, Ministerul Finanțelor Publice împreună cu RNP-Romsilva să acționeze pe căile legale în vederea recuperării de către Statul Român a suprafețelor cuvenite în procente în care a fost coproprietar.

6. Ministerul Finanțelor Publice și RNP-Romsilva să identifice toate cazurile în care terenurile forestiere deținute de societăți comerciale la care, în anul 1948, Statul român era acționar majoritar, dar pentru care, în perioada 2000-2011, s-a reconstituit dreptul de proprietate numai în favoarea unor persoane fizice sau juridice de la care societățile comerciale în cauză au cumpărat terenurile forestiere care au constituit obiectul retrocedării. În raportul de audit s-a prezentat cazul S.C. Carpatina S.A., în care, deși deținea 86% din acțiuni, Statul Român a fost exclus de la reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor deținute de acesta, terenurile forestiere fiind retrocedate unor forme asociative constituite în zonă după anul 2000. Se va acționa pentru recuperarea terenurilor în raport de acțiunile deținute de Statul Român și

trecerea acestora în patrimoniul public al statului.

7. Constituirea unei comisii speciale formată din reprezentanți ai Ministerului Finanțelor Publice, Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Justiției și Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice care:

- să analizeze istoricul și situația juridică a marilor proprietăți forestiere din perioada 1920-1990, în sprijinul elaborării unei documentații solide în susținerea cauzelor complexe/dificile aflate pe rolul instanțelor;

- să analizeze situațiile prezentate în sinteza raportului privind *"Situația patrimonială a fondului forestier din România, în perioada 1990-2012"*, în care există indicii de încălcare a legii prin reconstituirea în mod abuziv a dreptului de proprietate a unor suprafețe de fond forestier mai mari de 10 ha, în favoarea unor persoane fizice și juridice în perioada 2000-2011. În condițiile în care se confirmă aspectele de nelegalitate reținute în Raportul privind *"Situația patrimonială a fondului forestier din România, în perioada 1990-2012"*, comisia specială constituită să extindă verificările și la situațiile similare de retrocedare a suprafețelor din fondul forestier. Totodată, în cazul în care, comisia specială constată confirmarea încălcării legii, să încheie rapoarte care să fie înaintate organelor de cercetare penală competente, sesizând astfel existența unor indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală;

- pe baza documentației elaborate de comisie, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice și RNP-Romsilva să reanalizeze situația retrocedărilor de fond forestier, care, așa cum s-a prezentat detaliat în sinteza raportului de audit, s-a făcut în numeroase cazuri prin încălcarea legii, cu documente sau declarații false etc., către persoane care nu erau îndreptățite;

- în vederea recuperării și trecerii în proprietatea publică a statului a terenurilor forestiere retrocedate nelegal, precum și pentru stoparea unor abuzuri și ilegalități care ar conduce la retrocedarea ilegală și a altor terenuri (dosare aflate la comisiile și la instanțele de judecată), se va analiza posibilitatea angajării unor case de avocatură în susținerea intereselor Statului Român.

8. Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice, împreună cu RNP-Romsilva, să inventarieze situațiile prezentate în sinteza la Raportul de audit al Curții de Conturi în care există suspiciuni/certitudini asupra autenticității documentelor pe baza cărora s-au stabilit (nelegal)

drepturi de proprietate asupra unor terenuri forestiere. Vor fi, de asemenea, analizate și rapoartele de expertize judiciare și extrajudiciare care au stat la baza stabilirii amplasamentelor în păduri proprietate a statului. În funcție de concluziile rezultate din inventariere și din verificările menționate mai sus, se vor lua măsuri pentru tragerea la răspundere a persoanelor care au eliberat și/sau au prezentat documente neconforme sau falsificate în baza cărora s-au atribuit terenuri forestiere/păduri în proprietate.

9. În cazul experților autorizați care au întocmit expertize judiciare și/sau extrajudiciare prin încălcarea normelor deontologice și profesionale, cu consecințe în efectuarea de retrocedări necuvenite, Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice împreună cu RNP-Romsilva se vor adresa Ministerului Justiției cu o plângere, însoțită de probatoriul necesar, în vederea retragerii autorizărilor/acreditărilor. Dacă din analiză rezultă indicii asupra comiterii unor infracțiuni de către experții desemnați/angajați se vor sesiza autoritățile în drept în vederea efectuării cercetărilor.

10. Ministerul Finanțelor Publice și RNP-Romsilva să identifice toate cazurile în care reprezentanții în teritoriu ai Ministerului Finanțelor Publice nu au susținut în fața instanțelor de judecată interesele statului român și au invocat excepții procesuale în măsură să afecteze interesele statului (ex. invocarea lipsei calității procesuale pasive sau au cerut instanțelor respingerea acțiunilor RNP-Romsilva). În Raportul de audit sunt prezentate astfel de cazuri într-un număr de 13 dosare la instanțe din Județele Bacău, Botoșani, Buzău, Cluj, Satu Mare și Timiș, dar există informații că RNP-Romsilva s-a confruntat cu astfel de situații și în alte județe. În aceste cazuri, Ministerul Finanțelor Publice să efectueze cercetări administrative și să ia măsurile legale care se impun în raport de gravitatea faptelor și a consecințelor acestora.

Având în vedere abuzurile și ilegalitățile făcute în ceea ce privește retrocedările, fără o verificare a autenticității documentelor și fără o susținere temeinică în cauzele aflate pe rolul instanțelor de judecată a intereselor statului, se impune ca Ministerul Finanțelor Publice, în calitate de reprezentant al statului și RNP-Romsilva, în calitate de administrator, să aibă obligația analizării și dispunerii măsurilor legale ce se impun pentru repararea prejudiciilor produse.

11. Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice împreună cu RNP-Romsilva să facă demersuri pentru clarificarea la nivel legislativ a aspectelor care țin de actul de retrocedare/neretrocedare a terenurilor forestiere ce au constituit active ale unor societăți comerciale și a situației proprietăților forestiere trecute la stat în perioada 1944-1946, ca urmare a unor legi dispuse de armistițiu după cel de-al 2-lea Război Mondial.

12. Prin modificarea Legii nr. 46/2008, Codul Silvic, *în vederea aplicării unitare a legislației specifice regimului silvic*, să se introducă o prevedere, potrivit căreia, administrarea pădurilor aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale, proprietate privată și asociativă, să se realizeze prin ocoale silvice de regim, al căror personal să aibă calitatea de funcționari publici.

Având în vedere că și în prezent se înregistrează frecvente cazuri de agresiune asupra fondului forestier aflat în proprietatea publică și privată a statului, opinăm că se impune o analiză riguroasă cu privire la organismele constituite pentru paza și protecția fondului forestier și crearea prin lege a unui corp de protecție și pază a fondului forestier care să funcționeze în cadrul RNP-Romsilva.

13. Ministerul Finanțelor Publice împreună cu Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice să inițieze un proiect de hotărâre de guvern prin care să se instituie obligația primarilor și prefecților de a anunța de îndată Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice și RNP-Romsilva atunci când s-au deschis acțiuni în instanță împotriva hotărârilor luate de Comisiile județene de fond funciar, pentru a da posibilitatea reprezentanților legali ai statului de a interveni în procese pe calea intervenției principale sau a celei accesorii.

14. În situațiile prezentate în Sinteza la Raportul de audit cu privire la retrocedarea unor terenuri în Județele Buzău și Covasna către moștenitori care nu erau îndreptățiți să li se atribuie (Poenaru Gheorghe), întrucât au trecut în proprietatea Statului prin executarea de către Bancă a unor ipoteci și nu prin abuz al autorităților comuniste, având în vedere că terenurile retrocedate au fost vândute fără solicitarea dreptului de preemțiune al Statului Român (obligație prevăzută la art. 45 alin 5 din Legea nr. 46/2008 – Codul Silvic), RNP-Romsilva va acționa în instanță vânzătorul (Ceteraș Gheorghe) pentru anularea contractelor de vânzare-cumpărare încheiate și trecerea terenurilor în proprietatea statului (art.45 alin 10 din Legea nr. 46/2008).

15. RNP-Romsilva, în calitate sa de administrator al pădurilor proprietatea publică a statului, să analizeze toate cazurile în care nu s-a respectat dreptul de preemțiune al Statului român la cumpărarea/vânzarea de pădure și în conformitate cu prevederile art.45, alin 8 din Legea nr.46/2008 și va acționa pentru anularea contractelor de vânzare-cumpărare.

16. Ministerul Finanțelor Publice și Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice să ia măsuri pentru inventarierea fondului forestier format din terenuri cu vegetație forestieră, precum și toate componentele acesteia, așa cum s-a dispus prin decizia nr.17/22.09.2010 privind abaterile de la legalitate și regularitate constatate și consemnate în Procesul verbal nr.

6918/29.07.2010 al Curții de Conturi încheiat la RNP-Romsilva R.A.

17. RNP-Romsilva în calitate de administrator al terenurilor forestiere să facă o analiză a legalității înstrăinării construcțiilor destinate desfășurării activității de silvicultură (sedii de ocoale silvice, cabane, păstrăvării, pepiniere, etc.) iar acolo unde se constată că au fost atribuite/preluate în condițiile încălcării legii, să sesizeze Ministerul Finanțelor Publice pentru a acționa în vederea recuperării acestora și readucerii în proprietatea publică a statului. În sinteză s-a prezentat situația sediului ocolului silvic Tg. Neamț, care a fost luat nelegal de Mănăstirea Neamțului urmare a falsificării de către consilierul jurist al Mitropoliei Iași a listei cu construcțiile care făceau obiectul retrocedării, prin adăugarea (cu pixul) a imobilului care găzduia sediul ocolului silvic Tg. Neamț. Pentru fapta sa, consilierul juridic a fost amendat cu suma de 500 lei, dar, cu toate acestea, sediul ocolului silvic Tg. Neamț a trecut în proprietatea Mănăstiri Neamțului.

18. Modificarea și completarea cadrului legislativ care reglementează retrocedarea suprafețelor din fondul forestier – proprietate publică a statului și crearea premizelor legale în vederea reanalizării retrocedărilor care au avut ca obiect fondul forestier/pădurile, astfel încât să fie posibilă înlăturarea prejudiciilor produse, recuperarea și redobândirea în proprietatea publică a statului a suprafețelor retrocedate abuziv.

